

**T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BEBEK VE ÇOCUK BAKIM ODALARI TASARIMINA YÖNELİK
ERGONOMİK TASARIM MODELİ ÖNERİSİ**

DOKTORA TEZİ

İnci ALKAN

Yüksek İç Mimar

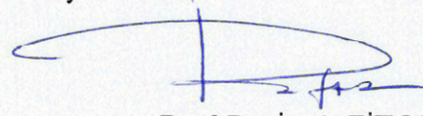
İç Mimarlık Anabilim Dalı

İç Mimarlık Programı

Danışman : Prof. Dr. İpek FİTOZ

İSTANBUL- Ocak 2017

İnci ALKAN tarafından hazırlanan BEBEK ve ÇOCUK BAKIM ODALARI TASARIMINA YÖNELİK ERGONOMİK TASARIM MODELİ ÖNERİSİ adlı bu tezin Doktora Tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

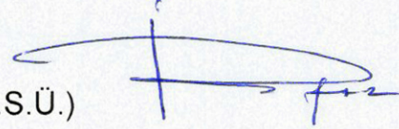

Prof.Dr. İpek FİTOZ

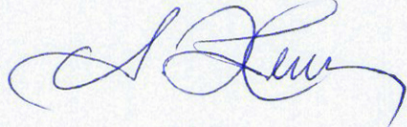
Tez Yöneticisi

Bu çalışma, jürimiz tarafından 20 Ocak 2017 günü İç Mimarlık Anabilim Dalında Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

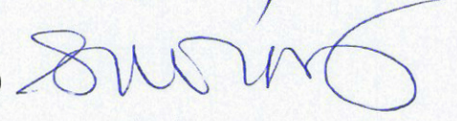
Başkan : Prof.Dr. İpek FİTOZ. (M.S.G.S.Ü.)

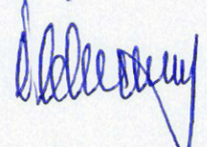
Üye : Prof.Dr. Aydın ESEN (Haliç Ü.)

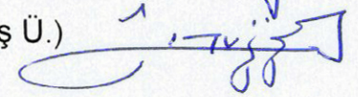
Üye : Yrd.Doç.Dr. Saadet AYTIS (M.S.G.S.Ü.)

Üye : Yrd.Doç.Dr. İldem AYTAR SEVER (M.S.G.S.Ü.)

Üye : Yrd.Doç. H. Umut TUĞLU KARSLI (Doğuş Ü.)

Bu tez, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygundur.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No:

ÖNSÖZ.....	v
ÖZET.....	vi
SUMMARY.....	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
TABLO LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii
SEMBOL LİSTESİ.....	xiv
GİRİŞ.....	1
1.BÖLÜM.....	3
1. BEBEK VE ÇOCUK BAKIM ODALARI ÖZELLİKLERİ VE SINIFLANDIRILMASI	3
1.1. Çocuk Gelişimi ve Bakımı.....	3
1.2. Ev Ortamı Dışında Çocuk Bakımı	5
1.2.1. Bebek ve Çocuk Bakım Odaları.....	6
1.2.2. Bebek ve Çocuk Bakım Odası Gereksinimleri.....	8
1.2.3. Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının Kullanımına Uygun Yerler.....	10
2.BÖLÜM.....	15
2. BEBEK VE ÇOCUK BAKIM ODALARINDA ERGONOMİK TASARIM İLKELERİ.....	15
2.1. Ergonominin Tanımı ve Önemi	15
2.2. Ergonominin Etki Alanları.....	16
2.3. Ergonomik Tasarım.....	17
2.4. Ergonomik Tasarım İlkeleri.....	17
2.5. Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında Antropometrik Ergonomi Gereksinimleri.....	19
2.5.1. Eylemler	20
2.5.2. Eylem Alanlarında Antropometrik Ölçüler.....	20
2.6. Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında Fiziksel Ergonomi Gereksinimleri...31	
2.6.1. İklimsel Gereksinimler.....	31
2.6.1.1. Hava Kalitesi.....	32
2.6.1.2. Mekandaki Uygun Isı.....	34
2.6.1.3. Nem.....	35
2.6.2. İşitsel Gereksinimler (Akustik Özellikler).....	36
2.6.3. Aydınlatma Gereksinimleri.....	37
2.6.3.1. Doğal Aydınlatma.....	37
2.6.3.2. Yapay Aydınlatma.....	39
2.6.4. Sağlık Gereksinimleri.....	41
2.6.4.1. Ortam Temizliği.....	41
2.6.4.2. Temiz Su.....	42
2.6.4.3. Atıkların Uzaklaştırılması.....	43
2.6.4.4. Anne Sütünün Depolanması.....	44
2.6.5. Güvenlik Gereksinimleri.....	44

2.6.5.1. Yangın.....	44
2.6.5.2. Doğal Afet.....	45
2.6.5.3. Hırsızlık.....	45
2.6.5.4. Kazalardan Korunma.....	46
2.7. Psikolojik Ergonomi Gereksinimleri.....	46
2.7.1. Mahremiyet.....	47
2.7.2. Kişisel Mekan.....	49
2.7.3. Alan Gereksinimi.....	50
2.7.4. Estetik.....	53
2.7.4.1. Renk	53
2.7.4.2. Biçim (Form).....	55
2.7.4.3. Doku.....	56
2.7.4.4. Malzeme.....	56
2.7.4.5. Aksesuarlar.....	57
3.BÖLÜM.....	59
3. BEBEK VE ÇOCUK BAKIM ODALARININ KULLANIMINA YÖNELİK ANKET ÇALIŞMASI.....	59
3.1. Anket Çalışması.....	59
3.1.1. Anket Önergeleri.....	59
3.1.2. Problem Bileşenleri.....	60
3.2. Bulgular ve Değerlendirme.....	60
3.2.1. Demografik Soruların Değerlendirilmesi.....	60
3.2.2. Mekanların Yeterlilikleri İle İlgili Soruların Değerlendirilmesi.....	76
4. BÖLÜM.....	118
4. BEBEK VE ÇOCUK BAKIM ODALARI TASARIMINA YÖNELİK ERGONOMİK TASARIM MODELİ ÖNERİLERİ.....	118
4.1. Birden Çok Kişinin Kullanıma Yönelik Bebek ve Çocuk Bakım Odası Önerisi.....	118
4.2. Tek Kişinin Kullanımına Yönelik Bebek ve Çocuk Bakım Odası Önerisi.....	128
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	132
KAYNAKLAR.....	135
EKLER.....	139
ÖZGEÇMİŞ.....	151

ÖNSÖZ

Bebek ve çocuk bakım odalarının ergonomik ilkelere yönelik tasarım kriterlerinin araştırıldığı ve bir mekan önerisinin verildiği bu çalışmada, başta lisans öğrenimimden bu yana eğitim hayatıma büyük katkıları olan Haliç Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi Hocam Sayın Prof. Dr. Aydın ESEN' e, Danışman Hocam Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık Bölüm Başkanı Sayın Prof. Dr. İpek FİTOZ' a ve bu süreçte yardımlarını esirgemeyen Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi Hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Saadet AYTIS' a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Tezi yazma ve oluşturma safhasında bana her zaman destek olan eşim İlter Alkan' a, kardeşim Can Versan' a, varlıklarıyla her zaman destek olan anneme ve babama, özellikle anket çalışmamda kişilere ulaşma konusunda özveriyle yardımlarda bulunan ailemin her bir ferdine, arkadaşlarıma ve esin kaynağım oğlum Teoman'a sabır ve anlayışı için çok teşekkür ederim.

OCAK 2017

İnci ALKAN

BEBEK VE ÇOCUK BAKIM ODALARI TASARIMINA YÖNELİK ERGONOMİK TASARIM MODELİ ÖNERİSİ

(Doktora Tezi)
İnci Alkan

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

OCAK 2017

ÖZET

Bebek ve çocuk bakım odaları tasarımı, mekan tasarım kriterleri göz önünde bulundurularak, ebeveynlerin kullanımına uygun olarak tasarlanması gereken alanlardır. Ebeveynler, bu odaları 0-3 yaş aralığındaki çocuklarının beslenme ve temizlenme gibi ihtiyaçlarını karşılayabilmek, emzirme ve bez değiştirme eylemlerini gerçekleştirebilmek için kullanırlar. Bu odaların bulunması gereken alanlar, ebeveynlerin çocukla gidebildikleri alanlarla sınırlıdır. Bu konu, genel tasarım kriterleri ve ergonomik tasarım kriterleri belirlenerek incelenmiş ve bu odaların kullanımına yönelik ebeveynlerle anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması sonucunda bebek ve çocuk bakım odalarının önemine ve mekânsal yeterliliklerine dair bir çok bilgiye ulaşılmıştır. Bu bilgiler doğrultusunda mekan tasarım önerilerine yer verilmiştir. Tez çalışmasının 1. Bölümü'nde bebek ve çocuk bakım odasına yönelik tanımlamalara ve örneklerle, 2. Bölümde antropometrik, fiziksel ve psikolojik yönden, ergonomik tasarım kriterlerine, 3. Bölümde anket çalışmasına ve 4. Bölümde ise mekan tasarım önerilerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Bebek bakım odası, Emzirme odası, Ergonomik tasarım, Ergonomik tasarım kriterleri

Sayfa Adedi : 151

Tez Yöneticisi : Prof. Dr. İpek FİTOZ

ERGONOMIC DESIGN MODEL PROPOSAL FOR THE DESIGN OF BABY AND CHILD CARE ROOMS

(Ph.D. Thesis)
İnci Alkan

MIMAR SINAN FINE ARTS UNIVERSITY
INSTITUTE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

JANUARY 2017

ABSTRACT

Baby and child care rooms are the areas that must be designed for the use of parents, considering the design and the space design criteria. Parents use these rooms to meet the needs of children in the 0-3 age range, such as feeding and cleaning, and to perform breastfeeding and diaper changing activities. The areas in which these rooms are located are limited to the areas where parents can go with children. This subject was examined by defining general design criteria and ergonomic design criteria and surveying with parents about the use of these rooms. As a result of the questionnaire survey, a lot of information about the importance and spatial competence of baby and child care rooms has been reached. In accordance with this information, space design proposals are included. In Part 1 of the thesis study, definitions and examples for the room for infant and child care were given. In Part 2, anthropometric, physical and psychological aspects, ergonomic design criteria, questionnaire study in Chapter 3, and room design suggestions in Chapter 4.

Key Words : Baby care room, Breastfeeding room, Ergonomic Design, Ergonomic design principles.

Page Number : 151

Supervisor : Prof. Dr. İpek FİTOZ

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No:

Şekil 1.1. Yönlendirme tabelası.....	7
Şekil 1.2. Tuvaletler içinde bulunan bez değişim tablası.....	8
Şekil 1.3. Birden fazla kişinin kullanımına uygun bebek ve çocuk bakım odası.....	12
Şekil 1.4. Stadyumda bebek ve çocuk bakım odası.....	13
Şekil 1.5. Tek kişilik bebek ve çocuk bakım odası örneği.....	13
Şekil 1.6. Taşınabilir tek kişilik bebek bakım istasyonu.....	14
Şekil 1.7. Tuvalet ve çocuk bakım istasyonu, Caddebostan, İstanbul.....	14
Şekil 2.1. Maslow'un gereksinimler hiyerarşisi.....	18
Şekil 2.2. 0-2 aylık bebek ölçüleri.....	21
Şekil 2.3. 3-5 aylar arasındaki bebek ölçüleri.....	22
Şekil 2.4. 6-8 ay arası bebek ölçüleri.....	22
Şekil 2.5. 9-11 aylar arası bebek ölçüleri.....	23
Şekil 2.6. 12-15 aylık çocuk ölçüleri.....	24
Şekil 2.7. 16-19 aylık çocuk ölçüleri.....	24
Şekil 2.8. 20-23 aylık çocuk ölçüleri.....	25
Şekil 2.9. 2,5-3 Yaş çocuk ölçüleri.....	26
Şekil 2.10. Tekerlekli sandalye kullanıcısının ulaşım alanı.....	28
Şekil 2.11. Çalışma alanı ve uzanma ölçülerinin gösterimi.....	29
Şekil 2.12. Oturma Ölçüleri.....	30
Şekil 2.13. Aydınlatma Türleri.....	40
Şekil 2.14. Tezgah Altı Depolama Birimi.....	44
Şekil 2.15. Paravanlı Oda.....	49
Şekil 2.16. 6 m ² 'lik bebek ve çocuk bakım odası.....	51
Şekil 2.17. Bina içinde ayrı birim örneği.....	52
Şekil 2.18. Emzirme alanı oturma elemanı.....	57
Şekil 2.19. Süt sağma işlemi için tezgah örneği.....	58
Şekil 2.20. Yıkama Tezgâhı.....	58
Şekil 3.1. 'Ebeveynlik durumunuz' sorusuna verilen cevaplar.....	61
Şekil 3.2. Katılımcıların öğrenim durumunu gösteren grafik.....	62
Şekil 3.3. Hangi yaş aralığındasınız sorusuna verilen cevapların oranları.....	63
Şekil 3.4. Aylık hane halkı gelir düzeyi grafiği.....	65
Şekil 3.5. Katılımcıların kaç çocuğunuz var sorusuna verdikleri yanıtların oranı ve sayıları.....	66
Şekil 3.6. Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanımının katılımcılar tarafından belirlenen önem grafiği.....	68
Şekil 3.7. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarını çocuklarının hangi yaş aralığında oldukları zamanda kullandıklarını gösteren grafik.....	70
Şekil 3.8. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarının zayıf yönlerini değerlendirdiği grafik.....	71
Şekil 3.9. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarını kullandıkları yapıları gösteren grafik.....	73
Şekil 3.10. Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarının kadın ve erkek kullanımına uygun yerlerde kullanılıp kullanılmadığının sorulduğu grafik.....	74

Şekil 3.11. Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan özellikler ve araç-gereçlerin değerlendirildiği grafik.....	75
Şekil 3.12. Bebek ve çocuk bakım odası kullanıcılarının, mekanın havalandırılması ile ilgili sorunun değerlendirme grafiği.....	76
Şekil 3.13. Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarının ısısının yeterlilik değerlendirmesi grafiği.....	79
Şekil 3.14. Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarının ses yalıtımı ile ilgili sorunun yanıt grafiği.....	80
Şekil 3.15. Bebek ve çocuk bakım odalarının genel aydınlatması ile ilgili soru grafiği.....	82
Şekil 3.16. Bebek ve çocuk bakım odalarındaki bölgesel aydınlatma ile ilgili sorunun cevap grafiği.....	83
Şekil 3.17. Bebek ve çocuk bakım odalarının temizliği ile ilgili sorunun cevap grafiği.....	85
Şekil 3.18. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları araç-gereç ve mobilyaların temizliği ile ilgili sorunun cevap grafiği.....	86
Şekil 3.19. Bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan bebek bezi çöp kutusunun yeterliliği ile ilgili sorunun yanıt grafiği.....	88
Şekil 3.20. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan lavaboların yüksekliği ile ilgili soruya verdikleri yanıtlar grafiği.....	90
Şekil 3.21. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları masa ya da sandalyelerin kullanım konforu ile ilgili soru grafiği.....	91
Şekil 3.22. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları bez değiştirme tezgahının yeterliliği ile ilgili değerlendirme grafiği.....	93
Şekil 3.23. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları bez değiştirme tezgahının yeterliliği ile ilgili değerlendirme grafiği.....	95
Şekil 3.24. Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarındaki yangın önlemlerini değerlendirdikleri grafik.....	97
Şekil 3.25. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarının bulunduğu yerlerin doğal afet ve kazalara karşı güvenliğinin yeterliliğini değerlendirdiği grafik....	98
Şekil 3.26. Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan nesnelerin herhangi bir kazaya neden olmasına karşılık alınan önlemlerin yeterliliğinin değerlendirildiği grafik.....	100
Şekil 3.27. Bebek ve çocuk bakım odalarında kendini güvenli hissetme ile ilgili değerlendirme grafiği.....	101
Şekil 3.28. Bebek ve çocuk bakım odalarının düzeni ve ihtiyaçları huzurlu bir şekilde gerçekleştirebilme yeterliliği ile ilgili sorunun değerlendirme grafiği.	103
Şekil 3.29. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarındaki mahremiyet sağlayıcı önlemleri değerlendirdiği sorunun grafiği.....	105
Şekil 3.30. Bebek ve çocuk bakım odalarının birden çok kişi tarafından kullanım alanı yeterliliğinin değerlendirildiği sorunun grafiği.....	107
Şekil 3.31. Bebek ve çocuk bakım odalarının, alanlarının tekli kullanıma uygunluğunun değerlendirildiği grafik.....	108
Şekil 3.32. Kullanıcıların bebek ve çocuk bakım odalarına bebek arabasıyla girmek ve hareket etmek için alanların genişliklerini değerlendirildiği soru grafiği.....	110
Şekil 3.33. Bebek ve çocuk bakım odalarının renklerinin kullanıcılar tarafından estetik değerlerine uygunluğunun değerlendirildiği sorunun grafiği.....	111

Şekil 3.34. Bebek ve çocuk bakım odalarında, mekan öğelerinin, malzeme, biçim ve doku gibi özelliklerinin estetik görüşe göre yeterliliğinin değerlendirildiği soru grafiği.....	113
Şekil 3.35. Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan aksesuarların kullanım yeterliliklerinin değerlendirme grafiği.....	115
Şekil 4.1. Birden çok kişinin kullanımına uygun tasarım önerisi, ölçülü plan görünüşü.....	123
Şekil 4.2. Birden çok kişinin kullanımına uygun tasarım önerisi renkli plan görünüşü.....	124
Şekil 4.3. Birden çok kişinin kullanımına uygun tasarım önerisi, bez değişim tezgahı ve mama hazırlama tezgahının görüldüğü perspektif.....	125
Şekil 4.4. Birden çok kişinin kullanımına uygun tasarım önerisi, lavabo ve bez değiştirme tezgahı perspektif görünüşü.....	125
Şekil 4.5. Birden çok kişinin kullanımına uygun tasarım önerisi, emzirme alanı ve mama hazırlama tezgahı perspektif görünüşü.....	126
Şekil 4.6. Birden çok kişinin kullanımına uygun tasarım önerisi emzirme alanı perspektifi.....	126
Şekil 4.7. Açılıp kapanabilen çocuk bez değişim tablası ve bebek oturağı.....	127
Şekil 4.8. Aile tuvaleti ebeveyn-çocuk wc ve açılır bez değiştirme tablası.....	127
Şekil 4.9. Aile tuvaleti ebeveyn-çocuk lavabosu, açılır-kapanır bez değişim tablası ve güvenli bebek oturağı.....	128
Şekil 4.10. Tek kişilik bebek ve çocuk bakım odası önerisi siyah-beyaz ve ölçülü plan görünüşü.....	129
Şekil 4.11. Tek kişilik bebek ve çocuk bakım odası önerisi renkli plan görünüşü.....	130
Şekil 4.12. Tek kişilik bebek ve çocuk bakım odası önerisi perspektif görünüşü.....	131
Şekil 4.13. Tek kişilik bebek ve çocuk bakım odası önerisi perspektif görünüşü.....	131

TABLO LİSTESİ

Sayfa No:

Tablo 1.1. Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanılması gereken alanlar...	11
Tablo 2.1. 0-3 yaş ve boy persentil tablosu.....	27
Tablo 2.2. 0-3 yaş ve kilo persentil tablosu.....	27
Tablo 2.3. Şekil 2.11'deki çalışma alanı ve uzanma ölçüleri.....	29
Tablo 2.4. Şekil 2.11'deki oturma pozisyonundaki kadın ve erkek antropometrik ölçüleri.....	30
Tablo 2.5. ASHRAE 62-2010 standartları tablosu.....	35
Tablo 2.6. En az aydınlık düzeyleri tablosu.....	41
Tablo 3.1. Ebeveynlik durumunuz sorusuna verilen cevapların oranları ve sayıları.....	60
Tablo 3.2. Ebeveyn öğrenim durumu tablosu.....	62
Tablo 3.3. Yaş aralığı ve ebeveynlik durumu istatistiksel analiz tablosu.....	64
Tablo 3.4. Yaş aralığı ve öğrenim durumu istatistiksel analiz tablosu.....	64
Tablo 3.5. Katılımcıların ortalama aylık gelir düzeyi ve kaç çocukları olduğunu gösteren istatistiksel analiz tablosu.....	67
Tablo 3.6. Katılımcıların öğrenim durumlarını ve sahip olduğu çocuk sayılarının istatistiksel analiz tablosu.....	67
Tablo 3.7. Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanımının katılımcılar tarafından öneminin değerlendirildiği tablo.....	69
Tablo 3.8. Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanım önemi ve zayıf yönlerinin çapraz rapor tablosu.....	72
Tablo 3.9. Bebek ve çocuk bakım odalarının zayıf yönleri ile havalandırılması ile ilgili sorunun çapraz rapor tablosu.....	77
Tablo 3.10. Bebek ve çocuk bakım odalarının havalandırılmasına yönelik sorunun ki-kare testine değerlendirilmesi.....	78
Tablo 3.11. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarının ısısıyla ilgili soruya verdikleri cevapların değerlendirildiği tablo.....	79
Tablo 3.12. Bebek ve çocuk bakım odasının ses yalıtımı ile ilgili sorunun değerlendirme tablosu.....	81
Tablo 3.13. Bebek ve çocuk bakım odalarının genel aydınlatması ile ilgili değerlendirme tablosu.....	82
Tablo 3.14. Katılımcıların bölgesel aydınlatma ile ilgili soruya verdikleri cevapların değerlendirmesi.....	84
Tablo 3.15. Kullanıcıların bebek ve çocuk bakım odalarının temizliği ile ilgili istatistiksel analiz tablosu.....	85
Tablo 3.16. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları araç-gereç ve mobilyaların temizliği ile ilgili sorunun istatistiksel analiz tablosu.....	87
Tablo 3.17. Bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan bebek bezi çöp kutusunun yeterliliği ile ilgili sorunun istatistiksel analiz tablosu.....	89
Tablo 3.18. Bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan lavaboların yüksekliği ile ilgili sorunun istatistiksel analiz tablosu.....	90
Tablo 3.19. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları masa ya da sandalyelerin kullanım konforu ile ilgili istatistiksel analiz tablosu.....	92

Tablo 3.20. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları bez değiştirme tezgahının yeterliliği ile ilgili istatistiksel analiz tablosu.....	94
Tablo 3.21. Katılımcıların yaptığı bez değiştirme tezgahının yeterlilik yorumu ile çocukları kaç yaşlarındayken bu alanları kullandıklarının oranı ve sayılarının gösterildiği çapraz rapor tablosu.....	94
Tablo 3.22. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları bez değiştirme tezgahı ile ilgili istatistiksel analiz tablosu.....	96
Tablo 3.23. Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarındaki yangın önlemlerini istatistiksel analiz yöntemiyle değerlendirildiği tablo.....	97
Tablo 3.24. Bebek ve çocuk bakım odalarının bulunduğu yerlerin doğal afet ve kazalara karşı güvenliğinin yeterliliğinin değerlendirildiği tablo.....	99
Tablo 3.25. Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan nesnelerin herhangi bir kazaya neden olmasına karşılık alınan önlemlerin yeterliliğinin değerlendirildiği tablo.....	100
Tablo 3.26. Bebek ve çocuk bakım odalarında kendini güvenli hissetme ile ilgili istatistiksel değerlendirme tablosu.....	102
Tablo 3.27. Bebek ve çocuk bakım odalarının düzeni ve ihtiyaçları huzurlu bir şekilde gerçekleştirebilme yeterliliği ile ilgili sorunun istatistiksel değerlendirme tablosu.....	104
Tablo 3.28. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarındaki mahremiyet sağlayıcı önlemleri değerlendirdiği sorunun ki-kare testine göre değerlendirme tablosu.....	106
Tablo 3.29. Bebek ve çocuk bakım odalarının birden çok kişi tarafından kullanım alanı yeterliliğinin değerlendirildiği istatistiksel analiz tablosu.....	107
Tablo 3.30. Bebek ve çocuk bakım odalarının, alanlarının tekli kullanıma uygunluğunun değerlendirildiği istatistiksel analiz tablosu.....	109
Tablo 3.31. Kullanıcıların bebek ve çocuk bakım odalarına bebek arabasıyla girmek ve hareket etmek için alanların genişliklerini değerlendirildiği istatistiksel analiz tablosu.....	110
Tablo 3.32. Bebek ve çocuk bakım odalarının renklerinin kullanıcılar tarafından estetik değerlerine uygunluğunun ki-kare istatistiksel analiz tablosu	112
Tablo 3.33. Bebek ve çocuk bakım odalarında, mekan öğelerinin, malzeme, biçim ve doku gibi özelliklerinin estetik görüşe göre yeterliliğinin değerlendirildiği istatistiksel analiz tablosu.....	114
Tablo 3.34. Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan aksesuarların kullanım yeterliliklerinin değerlendirildiği istatistiksel analiz tablosu.....	115

KISALTMALAR LİSTESİ

ASHRAE: (American Society of Heating And Air Conditioning Engineers)
Amerika Birleşik Devletleri Mekanik Mühendisliği Kuruluşu.

MDF: (Medium Density Fiberboard) Orta Yoğunluğa sahip lif levha.

UGRL: Kamaşma sınırlama katsayısı

EN 12464-1:2011 : Işık ve Aydınlatma –Çalışma alanlarının aydınlatılması
bölüm 1: iç çalışma alanları standardı.

DIN 18041: (Alman kalite standardı) Küçük ve orta büyüklükteki odaların
akustik kalite standartları

SEMBOL LİSTESİ

olf	: (Olfaction) Koku birimi.
Ra	: Rendering index (Renksel Geriverim İndeksi)
lux	: Lüks, Lux, lm/m^2 (Aydınlık Düzeyi/Çoğunluğu Birimi)
mm	: Milimetre.
cm	: Santimetre.
Uo	: Aydınlatma dağılım düzgünlüğü/homojenliği.
Co2	: Karbondioksit.
kg	: Kilogram.
L/s	: Litre/ saniye

GİRİŞ

1. Araştırmanın Amacı

Aile genel anlamıyla anne, baba ve çocuklardan oluşan, toplum içinde birey yetiştirilmesinin ilk adımı olan önemli bir kurumdur. Ailede, çocukların zihinsel ve bedensel gelişiminde sorumluluk ebeveynlere aittir. Ebeveynler çocuklarının bedensel ve ruhsal ihtiyaçlarını karşılamada büyük bir fedakarlık ve gönüllülükle hareket ederler. Bu kurumun toplum içinde yer edinebilmesi ve sağlıklı bireylerin yetişmesi bulundukları toplum ve ülke yararı açısından önemli unsurlardır. Ülke politikaları bu kurumu, sağlıklı bir şekilde ayakta kalması ve sağlıklı nesilleri oluşturması adına yasalarla korumaya almıştır. Aile bireylerinden ebeveynlerin üstlerine düşen görevlerinin başında çocuklarının barınma, beslenme ve eğitim gibi fiziksel ihtiyaçlarını, imkanları doğrultusunda olabildiğince iyi koşullarda karşılamak gelmektedir. Kimi zaman bu ihtiyaçlarını karşılamada çevrelerinden ya da kamu yönetiminin aile kurumuna sağladığı bazı haklarla çocuk yetiştirme konusunda yardım alır ya da yönlendirilirler.

Toplum ve aile sağlığının söz konusu olduğu bu zamanlarda, sağlık bakanlığının ve aile hekimlerinin çocuk sağlığı konusunda üzerlerinde durduğu ilk başlangıç noktası, yeni doğan bebeklerin anne sütü almaları gerektiğidir. Ülkemiz kadınlarının iş gücüne katılımının artması ve bunun sonucunda çalışan anne oranının yükselmesi ve zamanın verimli kullanılmasının gerektiği gibi durumlar nedeniyle, annelerin çocuklarına anne sütüne yakın hazır gıdalar vermeleri oldukça yaygınlaşmıştır. Bununla beraber, ülkenin çalışma yasaları çalışan annelere göre düzenlenmiş ve annelere, çocukları için doğal, hijyenik ve bir çocuk için gerekli tüm içerikleri bünyesinde barındıran anne sütünü verme konusunda kolaylıklar sağlanmıştır. Bu kolaylıklar aynı zamanda ebeveynlerin çocuklarıyla birlikte kaliteli zaman ve sosyalleşme imkanı bulduğu kamusal alanlarda da

sağlanmaya başlanmıştır. Çocuğunun bakımını ve ihtiyaçlarını ev ortamında konforlu şekilde yapabilen ebeveynler, bu eylemlerini ev dışında vakit geçirebildikleri kamusal ya da halka açık alanlarda da konforlu bir şekilde gerçekleştirebilmek istemektedirler. Bunun için, yapılan gözlemler ve yaşanan deneyimler sonucunda, ebeveynlerin ve çocuklarının kullanımına uygun özel olarak düzenlenmiş, bebek ve çocuk bakım odalarını kullanmayı tercih etmektedirler.

Bu alanların fizyolojik ve psikolojik yeterlilikleri, yani ergonomik özellikleri, bulunması gereken alanlar, ebeveyn tercihlerine göre nasıl şekillenmesi gerektiği, mekan yeterlilikleri gibi konuların araştırılması ve incelenmesi bu tez çalışmasının amaçlarını oluşturmuştur.

2. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Bebek ve çocuk bakım odası tasarımı olgusu ülkemizde üzerine pek fazla değinilmemiş bir konu olması itibariyle kaynak bulma konusunda genellikle uluslararası yapılan çalışmalar göz önünde bulundurularak, ergonomik tasarım ilkeleri doğrultusunda incelemeler yapılmıştır. Bebek ve çocuk bakımının gerekleri, bebek ve çocuk bakım odalarına neden gereksinim duyulduğu, bu alanların tanımları ve önemi, kullanıcıların gereksinimleri gibi unsurların mekan tasarım kriterlerine yönelik incelenmesini kapsamaktadır. Bu çalışma aynı zamanda bir mekanın fiziksel çevre faktörlerini, çevre psikolojisini ve mekan içinde gerekli antropolojik ölçüleri ortaya koymaktadır. Çeşitli ebeveynlerin katılımı ile gerçekleşen anket çalışması ile bu alanların kullanıcıya sunduğu yeterlilikler değerlendirilmiş ve bu alanın kullanıcı profili, mekan eksiklikleri saptanmıştır. Çalışmanın sonucunda elde edilen verilere yönelik iç mekan organizasyonu önerilerine yer verilmiştir.

1.BÖLÜM: Bebek ve Çocuk Bakım Odaları, Özellikleri ve Sınıflandırılması

1.1. Çocuk Gelişimi ve Bakımı

Gelişme kavramı, sürekli, düzenli ve uyumlu bir şekilde ilerlemektir. Çocuğun gelişmesi, fizyolojik-fiziksel, algısal-bilişsel ve toplumsal-duygusal yönden incelendiği süreçtir. ¹

İnsan gelişimi, anne karnından başlayarak yaşamın sonuna dek devam eden bir süreçtir. Gelişim dönemlerinde her çocuk farklı gelişim özellikleri gösterir. Genel olarak doğumdan sonraki ilk 2 yıla bebeklik dönemi, 3-6 yaş arası döneme de ilk çocukluk dönemi denilmektedir. Bebeklik dönemi çocukların fiziksel olarak en hızlı şekilde büyüdüğü dönemdir. Çocuğun beden ve zihnen sağlıklı büyüebilmesi için ilk yıllarında bakımlarına özen gösterilmesi gerekmektedir. Çocuklar bu dönemde bedensel (kas ve kemik) gelişimleri ile kendi başlarına hareket edebilmek ve yürümeyi öğrenme eğilimindedirler. Böylece çocuk, anneye bağımlı olmaktan kurtularak, büyük bir merak duygusuyla çevresini keşfetmeye başlamaktadır. Yürümeyi öğrenme 9 ay civarında ayakta durma çalışmalarıyla başlayarak, 2 yaş civarında düşmeden yürüyebilme kabiliyetine ulaşmaktadır. Bebek dünyaya geldiğinde dişleri yoktur, bu yüzden anne sütü ile ya da bebekler için özel olarak üretilmiş mamalarla beslenir. İlk yıl içinde dişlerinin çıkmaya başlaması ile birlikte katı yiyecekleri yemeyi öğrenmeye başlar. Bu gelişim sürecinde bebeğin kazanmak durumunda olduğu diğer bir davranışta konuşmaktır. Doğduğunda yalnızca bakışları ile iletişim kurabilen bebek, ses denemeleri ile başlayan dil

¹ YALÇIN,A. (2009) 'Annelere 0-6 Yaş Çocuğunun Gelişimsel Özellikleri Konusunda Bir Eğitim Programı' Y.Lisans Tezi, Marmara Ün., Eğt. Bil. Ens., İstanbul.

gelişimini 3 yaşına geldiğinde kısa cümleler kurarak pekiştirmeye başlar ve ebeveynlerini derdini anlatabilecek düzeye gelir. ²

2 yaş evresinde çocukların dışkılama ve işeme kaslarının işlevlerinde gelişme başlamasıyla, tuvalet eğitimi için yeterli olgunluğa ulaştığı düşünülmektedir. Çocukların gelişim dönemleri farklı özellik gösterdiğinden, bu olgunluk 18. ayda veya 2-2,5 yaş evrelerinde de görülebilmektedir. ³

Vygotsky'e göre, gelişim niteliksel bakımdan birbirinden farklı dönemler zinciri olarak tanımlanmıştır. Çocuk gelişim evrelerini krizler ve devrimler süreci olarak kabul etmektedir. 2,5 yaş çocuk gelişimdeki en büyük kriz dönemlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Bu dönemde çocuk dengesiz, isyankar, olumsuz ve kararsız davranışlar sergilemektedir. ⁴

3 yaşına gelen çocuğun konuşabilmesi ve bireylerarası iletişimin daha anlamlı bir şekilde gelişmesi anlamına gelmektedir. Bu dönemde kazandığı güven ve özerklikle çevresini, bedenini, cinsel farklılıkları ve çevresinde olup biten olayların farkındadır. Bu evrede daha dengeli ve olumlu bir bireye dönüşmeye başlar. ⁵

Çocuğun bedensel gelişim ve davranışlarında görülen ilerleme zihinsel gelişiminin de ilerlediğini göstermektedir. Kavram gelişimleri de bu dönemlerinde oluşmaktadır. Çocuğun dış dünya ile etkileşimde bulunmasına ve bununla ilgili tanım ve kavramları edinebilmesine yardımcı olmak için, ebeveyn ilgisine, oynamak için kullandığı oyuncaklara, yaşadığı çevre ile ve kendi yaşından çocuklarla ilişkiler kurmasına ihtiyaç duymaktadır.

Gelişmiş birçok ülkede çocukla ve çocukların yaşam kaliteleriyle ilgili kamu politikaları ile belirlenen yasa ve yönetmeliklerde, onların gereksinimlerinin

² MEGEP, (2007) Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi. 'Bireyin Gelişimi' Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara. URL-hboggm.meb.gov.tr. Erişim günü: 22.12.2016

³ YAVUZER, H.(1997) 'Çocuğunuzun İlk Altı Yılı' Remzi Kitabevi, 33. Basım, s.129, İstanbul.

⁴ YAVUZER, H. a.g.k., s.153.

⁵ YAVUZER, H. a.g.k. s.186.

karşılanması belirtilmektedir. 0-36 aylık çocukların temel bakım gereksinimlerinin karşılanması görevi ailelerin ve bakımı verenlerindir. Özellikle 0-12 aylık süreçte çocuk tamamen bir başkasına bağımlı olarak yaşamını sürdürür ve bu dönemde onun gereksinimlerinin karşılanması, sağlığının korunması, yeterli ve dengeli beslenmesi geleceği açısından büyük önem taşır. Bu süreçte aşılmasının zamanında yapılmaması, hijyen uygulamalarının yetersiz olması, yetersiz ve dengesiz beslenmesi geri dönüşü olmayan hastalık ve sakatlıklara neden olmaktadır. ⁶

1.2. Ev Ortamı Dışında Çocuk Bakımı

Anne sütü ile beslenmenin bebek ölüm ve hastalığa yakalanma oranlarını azaltması, bebeklerin uygun beslenme, büyüme ve gelişmelerini sağlaması, diğer tüm beslenme şekillerinden üstünlükleri, aileye ve ülkeye getirdiği ekonomik yararlar tüm dünyada bilinmektedir. Bugün dünyada özellikle gelişmekte olan ülkelerde yaşamın ilk bir yılında birçok çocuk yetersiz ve dengesiz beslenme sonucunda gelişen hastalıklar sonucunda hayatını kaybetmektedir. Bu hastalıkların çoğu anne sütüyle beslenme ile önlenabilmektedir. ⁷

Emzirme eylemini evinde rahatça yapabilen anne bunu toplum içinde, ya utanma duygusuyla ya da herhangi bir kişiden tepki alma korkusuyla gerçekleştirememektedir. Dünyada bazı ülkeler de emzirmenin önemiyle ilgili kanunlar çıkararak toplum içinde emziren annenin yaptığı eylemi yasal olarak kabul etmiş ve bir annenin her nerede olursa olsun emzirme hakkına sahip olduğunu kabul etmişlerdir. Bazı ticari kuruluşlar annelerin yasal haklarını korumak için emzirme odaları sağlamaktadır. Böylece anneler başka bir

⁶ Milli Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, '0-36 Aylık Çocuklarda Sağlık, bakım ve beslenme', URL- tegm.meb.gov.tr/dosya/okulöncesi/0-36aylik saglikbakim...

⁷ ÜNSAL, H., ATLIHAN, F., ÖZKAN, H., TARGAN, Ş., HASOY, H. (2005) Toplumda anne sütü verme eğilimi ve buna etki eden faktörler, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi, Sayı 48, s. 226-233.

alana gitmeleri gerekmeden çocuklarını emzirebilmektedir. Avustralya'da yapılan bir araştırmaya göre, alışveriş merkezlerin %37.1 'inde bebek ve çocuk bakım odası bulunurken, neredeyse yarısının %48.1 'inde ise bu odaların bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu çalışma sonucunda, alışveriş merkezleri de dahil tüm kamusal alanlarda uygun emzirme ve bakım odalarının tesis edilmesi yönünde kurallar konulması gerektiği belirtilmiştir.⁸

Ülkemizde genellikle emzirme odaları, bebek ve çocuk bakım odaları bünyesinde yer almaktadır. Bu odalarda bebek emzirmek dışında, çocuğun bez değişiminin gerçekleşmesi de amaçlanmaktadır. Çocuğun bez değişimi en az anne sütü alması kadar çok önemlidir. Bebeğin dışkı uzun süre cildiyle temas ettiğinde, rahatsızlık veren ve çocuğun huzursuz olmasına neden olan pişik oluşur. Bunun için çocuğun bezi kirlendiğinde hemen çıkarılarak cildi temizlenmelidir. Annenin evinin dışında çocuğu ile vakit geçirebilmesi ya da evinin dışında ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için bebek ve çocuk bakım odalarına ihtiyacı vardır. Çalışan anneler için ise, çalıştığı kurum tarafından tahsis edilmiş bebek emzirme ya da süt sağma ve saklama odası bulundurmak hem çalışanın iş verimi yönünden hem de iş yerinin prestiji yönünden çok önemli bir unsurdur. Bebek ve çocuk bakım odalarının bulunduğu ya da bulunması gereken alanlar birinci bölümün ilerleyen başlıklarında incelenecektir.

1.2.1. Bebek ve Çocuk Bakım Odaları

Bebek ve çocuk bakım odalarının tanımını şu şekilde yapabiliriz, özel bir amaçla tesis edilmiş, bez değişim tablası, lavabosu ve rahat oturma alanları bulunan ebeveyn odalarıdır. Genellikle yerel bir iş kompleksine (Avm, ofis, mağaza, terminal vb.) dahil edilmiş alanlar, odalar ya da kompleks içinde yer

⁸ MacIntyre, E., Turnbull, D., & Hiller, J., (1999) Breastfeeding in Public Places : Journal of Human Lactation, URL- <http://jhl.sagepub.com/content/15/2/131>, erişim günü: 23.12.2016.

alan istasyonlardır. Bu odalar, halk tarafından daha kolay erişilebilmeleri için ideal bir konumda olmalıdırlar. Tüm kullanıcıları bu tür odalara yönlendirebilmek için uygun şekilde konumlandırılmış tabela ya da yönlendirme işaretleri bulundurulmalıdır.⁹

Şekil 1.1. Yönlendirme tabelası.¹⁰

Bebek bakım odalarına sahip olmayan alanlarda genelde bu işlemler için tuvaletlerde bebek bezi değişim tablası bulundurulmaktadır, fakat emzirmek için tuvalet sağlıklı bir alan değildir.

⁹ AZHARİ, N.F.N., SALAM,H., HASBULLAH, M.N. (2011) 'Baby Care Room in Shopping Malls: Accessibility to Malaysian Public' Asia Pacific International Conference on Environment-Behaviour Studies, Famagusta, North Cyprus.

¹⁰ URL- secondtimeparenthood.blogspot.com.

Şekil 1.2. Tuvaletler içinde bulunan bez değişim tablası.¹¹

Kısaca, bebek ve çocuk bakım odaları emzirmek, bebek bezi değiştirmek ve bebeklere mama hazırlamak gibi eylemleri gerçekleştirme konusunda ebeveynlere imkan sağlamak üzere tesis edilmesi gereken alanlar olarak tanımlanmaktadır. Mekan tasarımcıları, bu odaları erişilebilir ve fonksiyonel bir oda olarak tasarlayarak ve yalnızca annenin kullanımına değil babaların ve mevcut bakıcıların da kullanımına uygun hale getirmelilerdir.

1.2.2. Bebek ve Çocuk Bakım Odası Gereksinimleri

Çocuğunun henüz emzirme döneminde olan bir annenin toplum içindeyken ihtiyaç duyduğu şey bebeğini emzirebileceği, bu eylemleri yaparken de rahatsız edilemeyeceği özel bir alana sahip olmak ya da çocuğunu mama hazırlama yoluyla besleyebilen babanın da bu eylemlerini rahatça yapabileceği bir alana sahip olmaktır. Kent alanlarında umuma açık yerlerde birçok kişi tarafından kullanılması düşünülen bu alanlarda bebek ve çocuk temizliğinin sağlanması (bez değişimi), emzirilerek ya da mama hazırlanarak beslenmesinin sağlanması, annelerin süt sağabilmesi gibi eylemleri gerçekleştirebileceği nitelikte olmalıdır. Mekan kurgusunda göz önünde

¹¹ URL- www.diaperdeck.com erişim günü 17.12.2016.

bulundurulacak unsurların belirlenmesi, tasarımı meydana getirecek ilk adımdır. Mekanın alanı, lokasyonu, mahremiyeti, ses yalıtımı, oturma elemanı, masası ya da tezgahı, yıkama bölümü, aydınlatması, havalandırılması ve kullanılacak aksesuarları ergonomik tasarım kriterlerini oluşturur. Mekan bu kriterlerden yola çıkılarak fonksiyonel ve ergonomik hale getirilir.¹²

Bebek ve çocuk bakım odalarında yapılan eylemler:

- Bebek veya Çocuk (0-3 yaş) bezi değişimi
- Bebek emzirilmesi
- Bebek maması hazırlanması
- El Temizliği (Anneler için)
- Bebek bezinin atılması
- Bebek bezi depolama (Sponsor)

Bebek ve Çocuk Bakım odalarının özellikleri ve bulunması gerekenler :

- Erişilebilir güvenli bir alanda bulunmalı, yiyecek depolamaya ve hazırlamaya uygun olmayan yerlerde bulunmamalı
- Kullanıcı tarafından içeriden kilitlenebilir olmalı Rahatsız edilmeyi önleyici meşgul mesajı göstergeli kilit kullanılmalı
- Herkes (Herkes için tasarım) tarafından kullanıma uygun olmalı
- Ses Yalıtımı için duvarların içine ses iletimini azaltan yalıtım panelleri konulmalı
- Emzirme işlemi için ayrı alana sahip olmalı
- Oturma yüzeyi, arkılığı, kol dayanağı, bel desteği bulunan koltuk ya da sandalye bulunmalı
- Derinliği min. 50 cm genişliği 60 cm, plastik kaplamalı ya da masif malzeme kullanılmış masa ya da tezgah bulunmalı, sandalyeye yakın

¹² YORK, L. (2008) Lactation Room Design, The American Institute of Architects, Best Practices.

durmalı ve tezgah altında 60 cm genişliğinde diz boşluğu olmalı, İki farklı yükseklikte değişim tablası ya da masası olmalı

- El yıkama ve kurutma tesisi bulunmalı, lavabo şişe yıkama olasılığına karşılık yeterli derinlikte olmalı, evye bataryası mutfak tipi olmalı.
- Bez değiştirme ve el yıkama alanında bölgesel aydınlatma kullanılmalı, eğer genel aydınlatma çoğunluğu yeterli ise sadece genel aydınlatma kullanılmalı.
- Ortam ısısı mevsimlere göre ayarlanmalı örnek olarak soyunma odalarının sıcaklığı kadar olmalı, kullanıcı tarafından değiştirilebilir sistemli olmalı.
- Çöp kutusu, kağıt havluluk, askılık, boy aynası, dergilik, ilan panosu ya da ortamın nasıl kullanılacağına dair bilgi panosu yer almalı
- Bebek bezi için ayrı bir çöp kutusuna sahip olmalı

1.2.3. Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının Kullanımına Uygun Yerler

Ebeveynler çocuk sahibi olduktan sonra seyahat, sosyal faaliyetlere katılmak ve alışveriş gibi ihtiyaçlarını karşılariken doğal olarak çocuklarını da yanlarına almaktadırlar. Bu durum gidilen mekanlarda çocuk ihtiyaçlarının da göz önünde bulundurulması gerektiğini göstermektedir. Çocukla gidilebilen yerleri sınıflandırdığımızda her birinin farklı büyüklüklerde ve özelliklerde olduğunu görmekteyiz. Bu alanlardaki bebek ve çocuk bakım odaları da birbirinden farklı olarak tasarlanmaktadır.

Ebeveynlerin, çocuklarıyla en fazla zaman geçirdiği alanlar alışveriş merkezleridir. Yazın sıcak havanın, kışın ise soğuk havanın etkilerinden korunarak gezilebilecek büyük alanlara sahip, her türlü sosyal aktivite ve yiyecek, içecek gibi ihtiyaçları karşılayabilen geniş ticari yapılar olarak inşa edilirler. Alışveriş merkezlerinde, eğer çok katlı bir yapıysa ve her katında mutlaka bebek ve çocuk bakım odası bulunuyorsa bunlar daha küçük alanlara sahip tek kişinin kullanımına uygun odalar olarak tasarlanabilir. Ya

da az katlı olup ve yalnız tek katında bebek ve çocuk bakım odası bulunacaksa birden çok kişinin kullanımına uygun odalar olarak tasarlanmalıdır. Otobüs terminalleri, havaalanları, hastaneler ve stadyumlar gibi yapılarda ise kullanıcıların yanlarında büyük çantalarla ve bebek arabalarıyla bu odalara girebileceği düşünülürse, birden çok kişinin kullanabileceği büyüklükte olmalıdır.

Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının Kullanılması Gereken Açık ve Kapalı Alanlar	
AÇIK	KAPALI
Avm	Avm
Park, Bahçe (Sahil yolu)	Hastane
Otobüs Terminalleri-Durakları	Otobüs Terminalleri-Durakları
Plajlar	Hava Alanı terminalleri
Yürüyüş, Gezi Alanları	Oteller
Ana Caddeler	
Konser, Panayır Alanları	Konser
Cafe , Restoran (Çay bahçesi)	Cafe, Restoran
Eğlence Parkları, Lunaparklar	
Açık Hava Müzesi	Müze
Stadyumlar, Sahalar (futbol, basketbol, tenis kortu)	Stadyumlar
	Ofis Binaları

Tablo 1.1. Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanılması gereken alanlar.

Ofislerde ise Çalışma ve Sosyal güvenlik Bakanlığında, “Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik” in Oda ve Yurtlarla ilgili Genel hüküm maddelerinden birincisinde, yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, 100-150 kadın çalışanı olan işyerlerinde, emziren çalışanların çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerlerinden ayrı ve işyerine en çok 250 metre uzaklıkta bir emzirme odasının kurulması zorunluluğu getirilmiştir. Çalışan anne gereksinimleri iş verenin sağladığı bu alanlar ve imkanlar doğrultusunda karşılanabilmektedir. Anneler bu alanlarda bebeklerini emzirebilirler ya da süt sağıp bebeğe mesai bitiminde kadar ulaştırabilmek için depolayabilirler.

Şekil 1.3. Birden fazla kişinin kullanımına uygun bebek ve çocuk bakım odası.¹³

¹³ URL- <https://momaboard.com/traveltip/airport-nursing-rooms-worldwide/.jpg>.

Şekil 1.4. Stadyumda bebek ve çocuk bakım odası¹⁴

Restoran ve kafeteryalarda ise mekanın kişi kapasitesine göre tek kişi kullanımına ya da birden çok kullanıma uygun bebek ve çocuk bakım odaları tesis edilebilir.

Şekil 1.5. Tek kişilik bebek ve çocuk bakım odası örneği.¹⁵

Park, bahçe, panayır ve yürüyüş alanları gibi alanlarda ise modüler ve taşınabilir özellikte bebek ve çocuk bakım odaları kullanılabilir. Ebeveynler bu alanlara çocuklarını gezdirmek ve beraber iyi vakit geçirmek için

¹⁴ URL- http://cincinnati.reds.mlb.com/cin/ballpark/nursing_suite/index.jsp

¹⁵ Yazarın kendi arşivinden. Axis Avm, 20 Mayıs 2015, Kağıthane, İstanbul.

getirmektedirler. Bu nedenle bu alanlarda özellikle bulunması çok önemlidir.

Şekil 1.6. Taşınabilir tek kişilik bebek bakım istasyonu.¹⁶

Şekil 1.7. Tuvalet ve çocuk bakım istasyonu, Caddebostan, İstanbul.

¹⁶ URL- nixtank.com. Erişim günü 23 Aralık 2016.

2.Bölüm: Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında Ergonomik Tasarım İlkeleri

2.1. Ergonominin Tanımı ve Önemi

Ergonomi sözcüğü Yunan dilinde çalışmak yani *ergos* ve kanun ya da yasa anlamına gelen *nomos* kelimelerinin birleşiminden oluşmuştur. Bu sözcük 8 Temmuz 1949 yılında Prof. Hywell Murrell tarafından icat edilmiş ve düzenlenen bir çalışma grubu toplantısında ‘çalışma çevrelerinde insan davranışı’ konusunda bir kuruluşun oluşturulmasına karar verilmiştir.¹⁷

Ergonomi, iş yapan insanları ve işin yapılma yöntemlerini, kullanılan ekipman ve araç-gereçleri, çalışma alanını ve çalışma alanındaki psikososyal davranış tutumlarını inceleyen bir iş bilimidir.

Doğada, sosyal veya teknik olsun insanın çalıştığı her sistem insan faktörleri ile alakalıdır. Bu geniş sosyoteknik sistemlerin insanlar da dahil olmak üzere diğer sistem elemanları ile etkileşim içinde olduğu unsurlar vardır. Bu unsurlar, insan yapımı eşyalar (örneğin, araçlar, makineler, ürünler, yazılımlar, vb.), görev tasarımı seçme ve eğitme, ortam tasarımları, çevre, mevzuat ve politikadır. Son 100 yıl içinde insan odaklı sanayi kolları gelişmiştir. Bunlar, havacılık, otomotiv, kimya endüstrisi, bilgisayar sistemleri, tüketici ürünleri, inşaat, savunma sanayi, orman endüstrisi, sağlık, üretim, madencilik, nükleer sanayi, petrol sanayisi, telekomünikasyon ve tekstildir.

Bilimsel bir disiplin olarak, insan faktörleri ve ergonomi sistematik olarak insanın güvenlik, performans ve memnuniyetini artırmak için insan ve diğer sistem unsurları arasındaki etkileşimi iyileştirmek amacı ile sistemleri

¹⁷ Pheasant, S.(2003) ‘Body Space ‘Anthropometry, Ergonomics and the Design of Work’, Taylor and Francis, 2nd edition, sy. 4, UK.

tasarlarken insan yeteneklerini ve yeteneklerinin limitlerini göz önünde bulundurur.

Ergonomi, insanların güçlerini ve yeteneklerini tamamlayacak, sınırlanmalarının etkisini en aza indireyecek tasarımları, beraberinde anatomi, fizyoloji, psikoloji, mühendislik ve istatistik gibi bilim dallarından aldığı bilgiyle inceleyen bilime dayalı bir disiplindir. Ergonomistlerin ve insan davranışı uzmanlarının isteği, insanları rahatsız, stresli ya da tehlikeli bir şekilde çalışmaya zorlayan tasarımlar yerine insana uyumlu tasarlanmış ürün, çalışma alanı veya sistemler geliştirmektir. Bu amaca ulaşmak için ihtiyaç duyulan, toplumun içindeki yaş, boy, kuvvet, bilişsel yetenek, kültürel beklentiler, yaşanmışlıklar ve hedefler gibi farklılıkları anlamak ve bu farklılıkları göz önünde bulundurarak tasarımlar yapmaktır.¹⁸

2.2. Ergonominin Etki Alanları

Ergonomi disiplini içerisinde insan etkileşimlerini, belirli insan niteliklerini veya insan yetkinliklerini temsil eden uzmanlık alanları vardır. Bu disiplin içindeki uzmanlık alanları fiziksel ergonomi, bilişsel ergonomi ve örgütsel ergonomidir.

Fiziksel ergonomi, insan anatomisi, fiziksel aktivite ile ilgili olarak, antropometri, fizyoloji ve fiziksel aktiviteyle ilişkili olan biyomekanik özelliklerle ilgilidir. (Çalışma duruşları, malzeme taşıma, tekrarlayan hareketler, işle ilgili kas-iskelet sistemi hastalıkları, işyeri düzeni, güvenliği ve sağlığı)

Bilişsel ergonomi, İnsanlar ve sistemin diğer unsurları arasındaki etkileşimler olan zihinsel süreçler, algı, bellek ve mantık yürütme ile ilgilidir. (Zihinsel iş yükü, karar alma, verimli çalışma, insan-bilgisayar etkileşimi, insan güvenilirliği, iş stresi ve eğitim)

¹⁸ URL- www.ergonomics.org.uk Chartered Institute of Ergonomics and Human Factors

Örgütsel ergonomi, sosyoteknik sistemlerin iyileştirilmesi, örgütsel yapıların kendisi de dahil olmak üzere, politikaları ve süreçleri ile de ilgilidir. (iletişime katkı sağlayan ilgili konular, çalışma sürelerinin tasarlanması, ekip çalışması, katılımcı tasarım, toplum ergonomisi, yeni iş modelleri, sanal organizasyonlar ve kalite yönetimi, işbirliği, ekip kaynak yönetimi, iş tasarımı ve tasarım) ¹⁹

2.3. Ergonomik Tasarım

İnsanın fiziksel, zihinsel, ruhsal, sosyal ve kültürel yapıda bir varlık olması, ihtiyaç ve beklentilerinin sürekli değişken olması ergonomik tasarım çalışmalarının sürekli ve sürekli iyileştirilmeye yönelik olmasına imkan sağlamaktadır. Tasarım sürecinin her aşamasında insan ya da kullanıcı vardır ve tasarım süreci boyunca insanın gereksinimleri göz önünde bulundurulmaktadır. Ergonomi disiplinler arası bir bilim olduğundan farklı disiplinlerden bilgilerin ve yöntemlerin kullanılması söz konusudur. Bir mekanın ya da sistemin tasarım sürecinde ergonomik açıdan değerlendirilmesi ve bu değerlendirmeler sonucunda da ergonomik tasarım ilkeleri ortaya çıkmaktadır. Tasarım kriterleri kullanıcıların özelliklerini, gereksinimlerini ve eylemlerini belirleyerek analiz etmek, farklı tasarım yöntemleri bulmak ve tasarlanan öğelerin ergonomik açıdan değerlendirip geliştirmektir. Değerlendirmeler fizyolojik ölçümler, performans ölçümleri, psikometrik değerlendirmeler, davranışsal gözlemler, bilimsel kılavuzlarla hazırlanmış kontrol listeleri ve bu tez çalışmasında yapıldığı gibi anket ile kullanıcı görüşleri alınarak yapılmaktadır. ²⁰

2.4. Ergonomik Tasarım İlkeleri

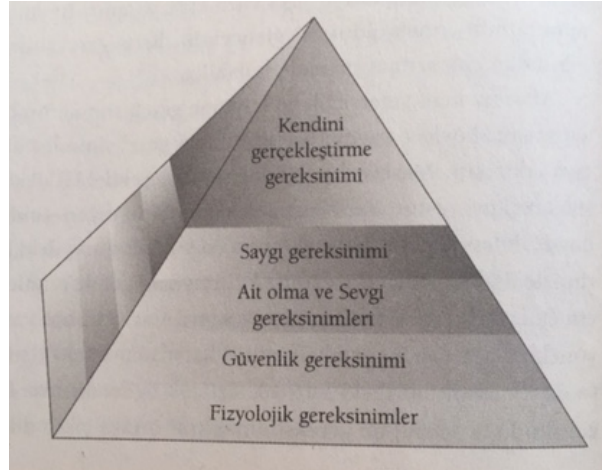
Çeşitli uygulamalarda kılavuzluk etmesi için kriterlere gereksinim vardır. Kriterler yardımı ile kararlarımız denenebilir ve bir çerçeve içine oturtulabilir.

¹⁹ URL- www.iea.cc, International Ergonomics Association (Uluslararası Ergonomi Komitesi), erişim 26.09.2016

²⁰ URL- docplayer.biz.tr, 'Ergonomi ve Tasarım' Dr. Ahmet Bağış, Ergonomi Ders notları. Erişim günü 17.12.2016

Ergonomi kapsamında kriterler, herhangi bir ürünün, çevrenin, çalışma mekanının, insanlar ile uyumunu sağlamak ve değerlendirmek amacıyla, oluşturulmuş karar standartlarıdır. Tasarım kriterleri çeşitli bilim dallarından kaynaklanarak oluşmuştur. En yüksek seviye de genel kavramlar yer alır; kullanılabilirlik, rahatlık, güvenlik, genel kavramların temelini oluşturur.²¹

Maslow'un gereksinimler hiyerarşisinin temelini oluşturan fizyolojik gereksinimler ve güvenlik gereksinimleri insanların evrensel olarak ihtiyaç duyduğu nesnelerin kültürlere göre farklılık göstereceğini kabul eder ama bu farklılıklar yüzeyseldir ve nasıl karşılandıkları değil, gereksinimlerin kendileri bütün toplumlarda benzerlik göstermektedir.²² Bebek ve çocuk bakım odalarının da mekan tasarımından, içinde ihtiyaç duyulan nesnelerin ve mekanda insan davranışının başka kültürlerce farklılıklar gösterebileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Fakat söz konusu mekanın tüm insanlar tarafından kullanılabilir olması o mekanın oluşturulmasının evrensel tasarım kurallarına göre oluşturulması ve ergonomik ilkelere başvurulması tasarlanmasıdır.

Şekil 2.1. Maslow'un gereksinimler hiyerarşisi²³

²¹ a.g.k.

²² BURGER.Jerry M. (2006) 'Kişilik', Kaknüs Yayınları 1.Basım s.436. İstanbul.

²³ BURGER.Jerry M. a.g.k., s.432.

Bebek ve çocuk bakım odalarının ebeveynlerin çocuklarıyla birlikte kullanabildikleri bir mekan olması ve içerisinde yüksek oranda insan faktörü barındırması antropometrik açıdan mekanın ergonomisinin değerlendirilmesi ve tasarımı için ergonomik tasarım kriterlerine ihtiyaç vardır. Bu ve bunun gibi mekanların eylem planları için ilk önce gereksinimlerin oluşturulması ve bu gereksinimlerin mekanda oluşturduğu öğeleri değerlendirmek gerekmektedir.

Bir insanın yapay çevrede yaşamını devam ettirebilmesi ve eylemlerini gerçekleştirebilmesi için fiziksel çevre bileşenlerine gereksinim duyar. Bu gereksinimler insanın yaşamsal olarak gereksinim duyduğu unsurlardır. Bu unsurlar iklimsel (ısı, nem, temiz hava), akustik, aydınlatma (doğay, yapay), sağlık gereksinimleri (ortamın temizliği, temiz su, atıkların uzaklaştırılması) ve güvenlidir. Bunların yanı sıra insanın konforlu yaşayabilmesi için mekan öğelerinin psikolojik gereksinimlerine uygun olması ve mekanda mahremiyet, huzur, güven, alan (kişisel mekan, egemenlik sınırı), estetik (malzeme, renk, aksesuar) gibi ihtiyaçların karşılanması gerekmektedir.

2.5. Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında Antropometrik Ergonomi Gereksinimleri

Antropometri, tam anlamıyla insan ölçüsü anlamına gelir. Çok farklı şekillerde insan boyutlarının ölçülebilmesine rağmen, antropometri vücut hareket alanının şekli ve büyüklüğü, fiziksel kapasitelerini ve kullandığı güç gibi bedensel özelliklerin ölçümüne odaklanmıştır.²⁴

Bebek ve çocuk bakım odalarında antropometri, mekanın insanlar tarafından kullanılması dolayısıyla insan eylemlerinin olması ve mekan öğelerinin insan davranışlarına yani antropometrik ölçülere göre konumlanmasından dolayı gerekmektedir. Ergonomik bir bebek ve çocuk bakım odası tasarımı için

²⁴ HERRON, R.E., 2006 'Anthropometric Databases' International Encyclopedia of Ergonomics and human Factors, Taylor&Francis, s.243, New York.

mekanda yapılan eylemlerin ve bu eylemlerin gerçekleştirildiği alanların insan ölçülerine göre nasıl tasarlanması gerektiği belirlenmelidir.

2.5.1. Eylemler (Bez Değişimi, Yıkama, Oturma, Emzirme)

Bebek ve çocuk bakım odalarında yapılan eylemler:

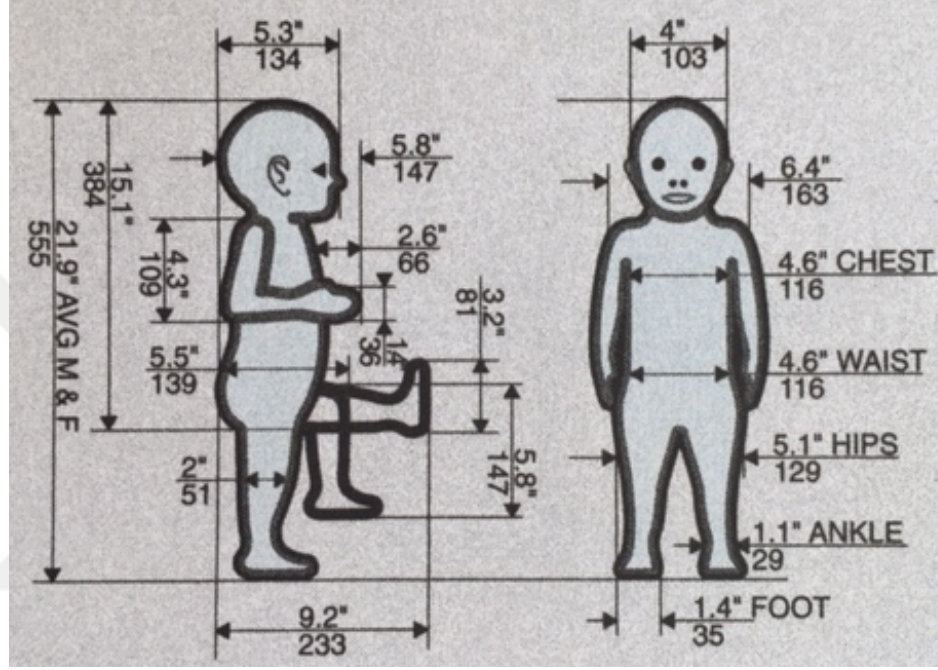
- Çocuğun bez değişimini yaparak temizlik ihtiyacının karşılanması,
- Çocuk bezi atıklarının depolanması,
- Topluma açık alanlarda emziremeyen annelerin çocuklarını emzirmesi ya da çocuğa biberon yoluyla süt veya mama vermek,
- Süt sağmak ve depolamak
- Biberonların, süt sağım işlemi araçlarının ve ellerin yıkanması,
- Mama ya da yiyecek hazırlanması.

Bu eylemlerin gerçekleştirilebilmesi için bu eylemler için tasarlanmış hareket alanlarına ihtiyaç vardır. Bu alanlar ise, bez değiştirme tezgahı, mama ya da yiyecek hazırlama tezgahı, yıkama alanı, lavabo ve evye, separatörlü emzirme alanı ve koltuk, süt sağmak için sehpa ya da küçük masa veya küçük tezgah, çocuk bezi atıkları ve diğer atıklar için ayrı depolama alanıdır. Genellikle bebek ve çocuk bakım odalarında gereksinim duyulan bu bahsedilen alanlardır, fakat farklı nitelik ve işlevlere olanak verecek farklı özellikler de bu mekanlara katılabilir. Örnek olarak çocuk oyun alanı verilebilir. Bu alanda birden fazla çocukla gelen ebeveynin çocuğunun ihtiyaçlarını karşılarken diğer çocuğun oyalanması sağlanabilir. Bu alanların oluşturulmasında insanın hareket ölçülerinden yararlanılmaktadır.

2.5.2. Eylem Alanlarında Antropometrik Ölçüler

Bebek ve çocuk bakım odalarında bez değiştirme tezgahlarının çocuk boyutlarına uygun olması gerekmektedir. Bebek, doğumundan ve 3 yaşında bir çocuk olana kadar ki süreçte kişisel bakımının bir gerekçesi olarak bez kullanmaktadır. Bez değişim tezgahları için 0-3 yaş arası çocuk boyutları göz

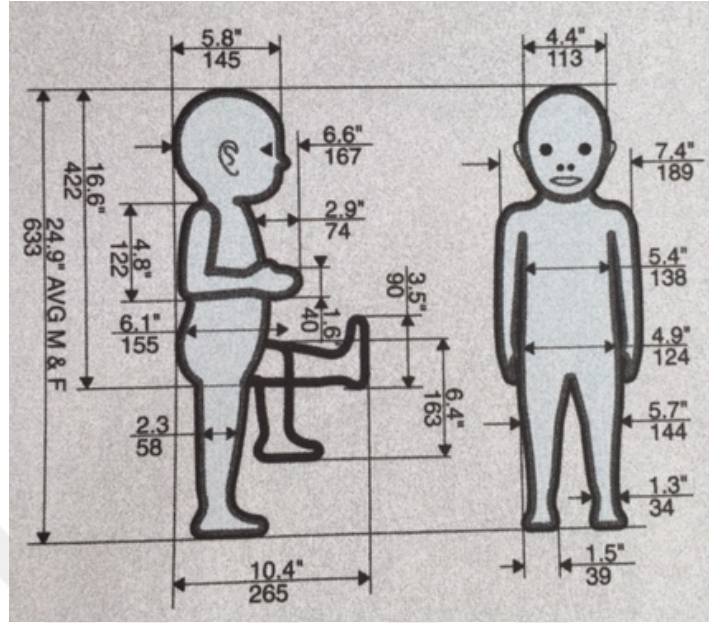
önünde bulundurulmalıdır. Hatta yeterli alan olanağı varsa farklı boyutlarda bez değişim tezgahı tasarlanabilmelidir. Ortalama bir kız ya da erkek bebeğin 0-2 aylıkken boyu 555 mm ve omuz genişliği 163 mm, kilosu ise ortalama 4.7 kg. olduğu ölçülmüştür.

Şekil 2.2. 0-2 aylık bebek ölçüleri²⁵

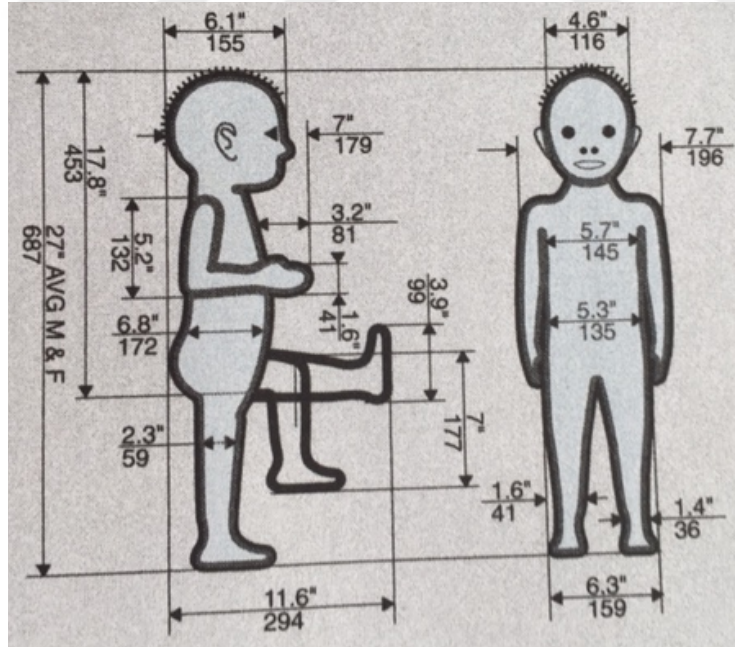
Bebeklerin kollarını ve bacaklarını hareket ettirmeye ve dönme hareketini yapmaya başladıkları 3-5 aylar arasındaki ortalama kız ya da erkek bebek boyutları boy 633 mm ve omuz genişliği 189 mm, kilosu ise 6.7 kg. olarak ölçülmüştür.

²⁵ TILLEY, A.R. 2002 'The Measure of Man and Woman: Human Factors in Design Revised Edition', John Wiley&Sons, s.12, New York.

Şekil 2.3. 3-5 aylar arasındaki bebek ölçüleri.²⁶

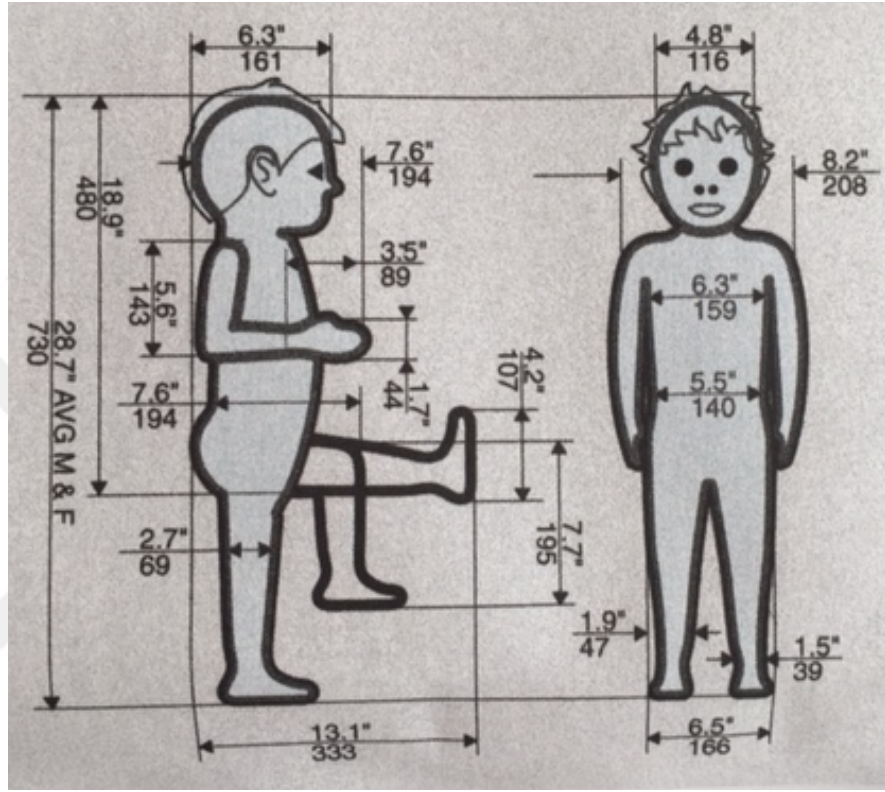
Bebeklerin fiziksel olarak oturma eylemlerini yapabildikleri 6-8. aylarda ortalama kız ve erkek bebek boyutları, boy 687 mm ve omuz genişliği 196 mm, kilosu ise 8 kg. olarak ölçülmüştür.

Şekil 2.4. 6-8 ay arası bebek ölçüleri.²⁷

²⁶ TILLEY, A.R. 2002 'The Measure of Man and Woman: Human Factors in Design Revised Edition', John Wiley&Sons, s.12, New York.

Bebeklerin emekleyerek hareket etmeye başladığı ve destekle ya da tutunarak ayakta durabildiği dönemler olan 9-11. aylardaki boyutları boy 730 mm, omuz genişliği 208 mm ve kilo 9.1 kg olarak ölçülmüştür.

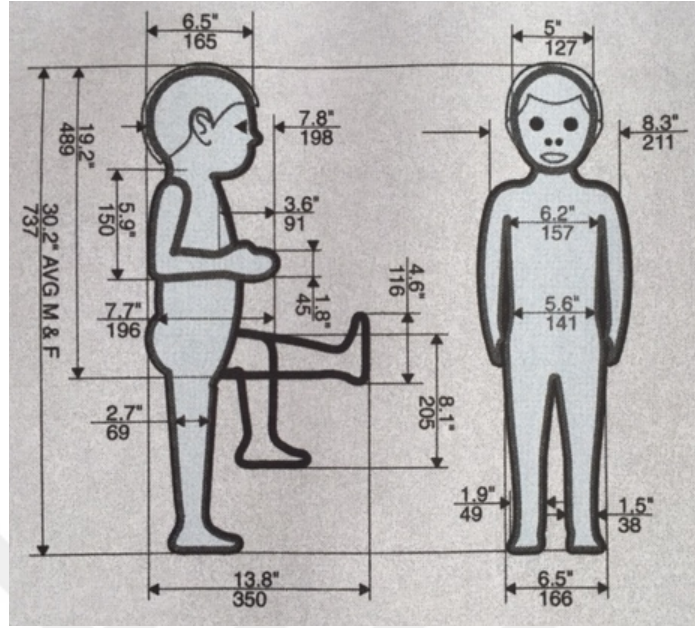

Şekil 2.5. 9-11 aylar arası bebek ölçüleri.²⁸

Bebeklerin oldukça hareketlendiği, emekleyerek merdiven çıkabildiği ve yürüyebildiği, bebeklikten çocukluğa geçtikleri 12-15 aylar arasında, ortalama kız ve erkek çocuk boyutları, boy 737 mm, omuz genişliği 211 mm ve kilo 10 kg. olarak ölçülmüştür.

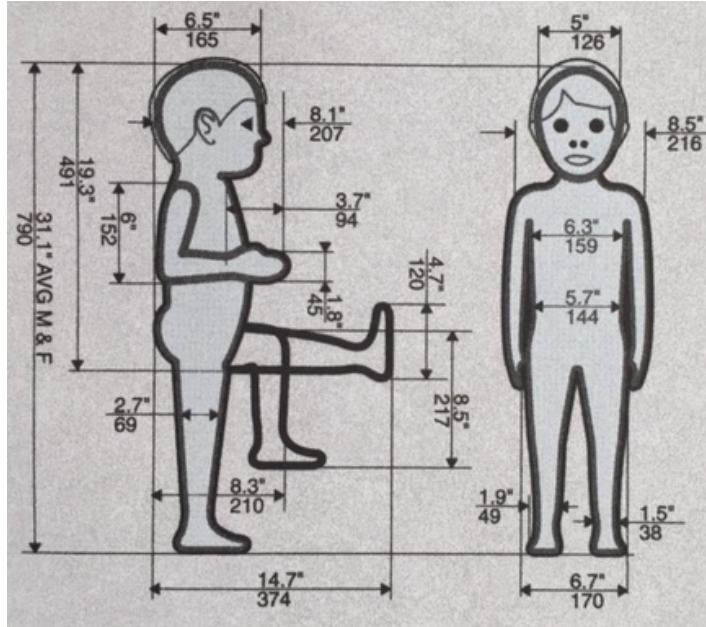
²⁷ TILLEY, A.R. 2002 'The Measure of Man and Woman: Human Factors in Design Revised Edition', John Wiley&Sons, s.12, New York.

²⁸ a.g.k.

Şekil 2.6. 12-15 aylık çocuk ölçüleri.²⁹

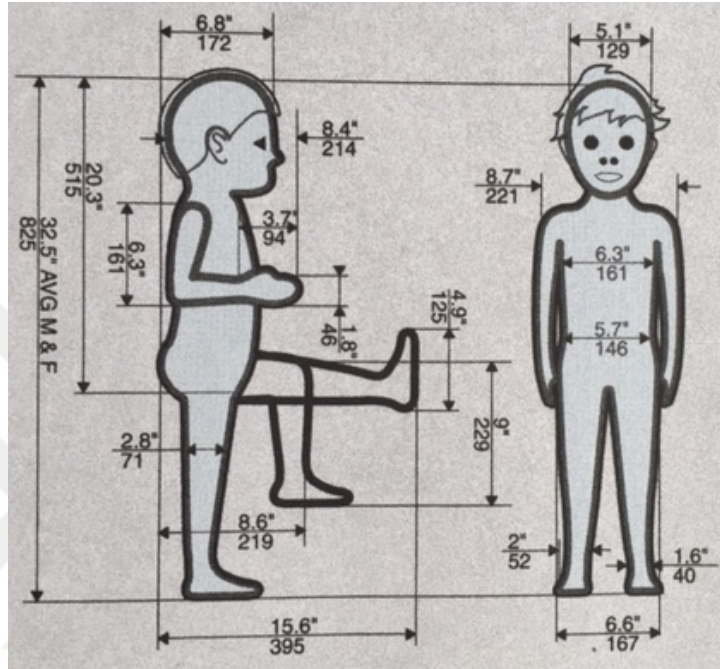
Güvenle yürüyüp kontrollü bir şekilde koşabildikleri ve bir kaç kelime ile dertlerini anlatabildikleri dönem olan 16-19 aylarda kız ve erkek çocuk boyutları ortalama boy 790 mm, omuz genişliği 216 mm ve kilo 10.6 kg. olarak ölçülmüştür.

Şekil 2.7. 16-19 aylık çocuk ölçüleri.³⁰

²⁹ TİLLEY, A.R. 2002 'The Measure of Man and Woman: Human Factors in Design Revised Edition', John Wiley&Sons, s.13, New York.

Artık zıplayabildikleri ve yaklaşık 50 sözcüğün üzerinde kelime bildikleri dönem olan 20-23 aylar arasındaki kız ve erkek çocuk boyutları, ortalama boy 825 mm, omuz genişliği 221 mm ve kilo 11.6 kg. olarak ölçülmüştür.

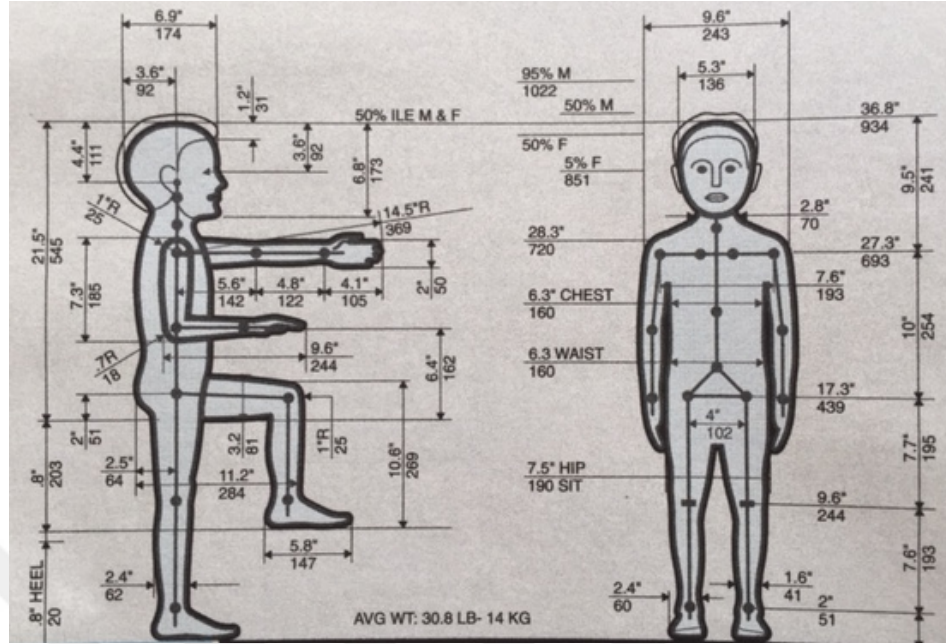

Şekil 2.8. 20-23 aylık çocuk ölçüleri. ³¹

Merdivenden kolayca inip çıkabildikleri, dengelerini yitirmeden dümdüz koşabildikleri ve tuvalet eğitimlerine başladıkları 2,5-3 yaş döneminde, ortalama kız ve erkek çocuk boyutları boy 934 mm, omuz genişliği 243 mm ve kilo 14 kg olarak ölçülmüştür.

³⁰ TILLEY, A.R. 2002 'The Measure of Man and Woman: Human Factors in Design Revised Edition', John Wiley&Sons, s.13, New York.

³¹ a.g.k.

Şekil 2.9. 2,5-3 Yaş çocuk ölçüleri.³²

Bebek ve çocuk bakım odalarında bez değiştirme tezgahlarının boy ve genişliklerinin belirlenmesinde çocuk boyutları çok önemlidir. Bu alanlarda çocuk tezgaha yatırılarak bezi değiştirilir buna göre tezgahın boyu ve genişliği 0 ile 3 yaş arasındaki çocukların boyutlarına uygun standartlara sahip olmalıdır. Doğal olarak bu ölçüler insan ırklarına ve bölgelere göre değişim göstermektedir. Türkiye'deki bebek ve çocuk bakım alanlarının tasarımlarında bu boyutları göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Türk çocuklarının boy, kilo ve vücut kitle indeksi değerlerinin ortaya koyulduğu bir araştırma neticesinde belirlenmiştir. Tablo 2.1. ve Tablo 2.2.'de görülen bu standart ölçümlere, 0-3 yaş arası çocukların boyutlarının Türkiye'deki %3-10-25-50-75-90 ve 97'lik dilim içinde bulunduğu ölçülerinin persentil değerleri verilmiştir. Dolayısıyla normalin alt ve üst sınırlarını %3 ve %97'lik dilimler oluşturmaktadır.³³ Örneğin 3 yaşında bir erkek çocuğunun boyunun 110 cm. olması %97'lik sınırın üstünde olduğundan normalin üstü olarak görülmektedir. 0-3 yaş aralığındaki çocukların bez değişimi yapılırken

³² TILLEY, A.R. 2002 'The Measure of Man and Woman: Human Factors in Design Revised Edition', John Wiley&Sons, s.14, New York.

³³ NEYZİ, O. ve diğerleri. (2008) 'Türk Çocuklarında Vücut Ağırlığı, Boy Uzunluğu, Baş Çevresi ve Vücut Kitle İndeksi Referans Değerleri', Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi 51:1-4, İstanbul.

bacaklarının kıvrık olacağı düşünüldüğünde, baş ile kalça arasındaki mesafenin (Şekil 2.9.) minimum 545 mm. olması, bez değişim tezgahının ya da pedinin uzunluğunun en düşük 700 mm. ve en yüksek 900 mm. ölçülerinde tasarlanmasını gerektirmektedir.

Erkek								Kız							
3	10	25	50	75	90	97	Yaş	3	10	25	50	75	90	97	
45.9	47.2	48.5	50.0	51.5	52.9	54.2	Doğum	45.3	46.6	47.9	49.4	50.8	52.1	53.4	
56.2	57.8	59.5	61.3	63.2	64.8	66.4	3 ay	55.3	56.8	58.2	59.9	61.5	63.0	64.5	
62.8	64.5	66.2	68.0	69.9	71.6	73.2	6 ay	61.6	63.1	64.7	66.4	68.2	69.7	71.3	
67.4	69.1	70.9	72.8	74.7	76.4	78.1	9 ay	66.0	67.7	69.3	71.2	73.0	74.6	76.3	
70.8	72.7	74.7	76.9	79.1	81.1	83.0	12 ay	69.7	71.4	73.2	75.1	77.1	78.8	80.5	
73.8	75.8	77.9	80.2	82.5	84.5	86.6	15 ay	72.8	74.6	76.5	78.5	80.6	82.4	84.2	
76.4	78.5	80.7	83.1	85.5	87.7	89.8	18 ay	75.5	77.4	79.3	81.5	83.7	85.6	87.6	
81.0	83.3	85.6	88.2	90.8	93.2	95.5	2 yaş	80.1	82.3	84.4	86.8	89.2	91.4	93.5	
85.3	87.6	90.0	92.6	95.3	97.6	100.0	2.5 yaş	84.0	86.3	88.6	91.2	93.8	96.1	98.4	
89.3	91.7	94.1	96.8	99.4	101.8	104.2	3 yaş	87.8	90.2	92.7	95.4	98.1	100.6	103.0	

Tablo 2.1. 0-3 yaş ve boy persentil tablosu.³⁴

Erkek								Kız							
3	10	25	50	75	90	97	Yaş	3	10	25	50	75	90	97	
2.58	2.85	3.13	3.43	3.73	4.00	4.27	Doğum	2.52	2.76	3.01	3.29	3.58	3.84	4.10	
4.75	5.26	5.79	6.38	6.99	7.54	8.10	3 ay	4.48	4.90	5.33	5.82	6.32	6.78	7.24	
6.21	6.79	7.41	8.12	8.85	9.54	10.25	6 ay	5.94	6.38	6.85	7.43	8.06	8.68	9.34	
7.27	7.87	8.51	9.26	10.06	10.81	11.58	9 ay	6.85	7.34	7.89	8.55	9.29	10.02	10.82	
7.96	8.61	9.32	10.16	11.05	11.92	12.82	12 ay	7.52	8.06	8.66	9.39	10.20	11.00	11.87	
8.61	9.28	10.01	10.89	11.83	12.75	13.72	15 ay	8.09	8.67	9.31	10.10	10.96	11.81	12.73	
9.13	9.82	10.58	11.49	12.48	13.46	14.49	18 ay	8.57	9.19	9.87	10.71	11.63	12.55	13.54	
10.12	10.85	11.66	12.66	13.76	14.86	16.05	2 yaş	9.49	10.20	10.99	11.94	12.99	14.03	15.15	
11.06	11.84	12.71	13.80	15.04	16.29	17.69	2.5 yaş	10.35	11.17	12.06	13.12	14.25	15.33	16.47	
11.81	12.65	13.61	14.83	16.24	17.71	19.39	3 yaş	11.19	12.09	13.05	14.18	15.37	16.51	17.68	

Tablo 2.2. 0-3 yaş ve kilo persentil tablosu.³⁵

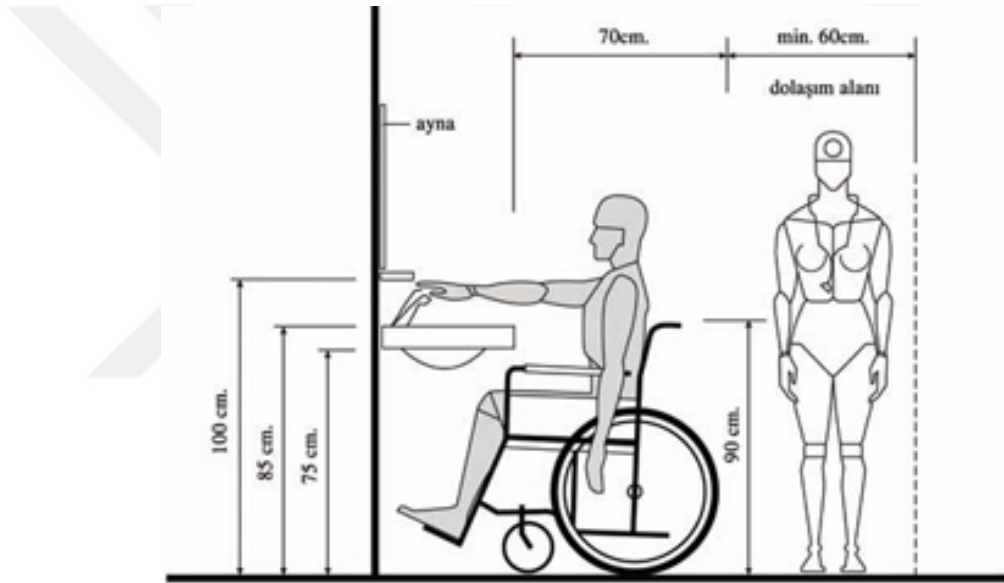
Bebek ve çocuk bakım odalarında, kadın, erkek ve engelli ebeveynlerin bu alanları konforlu bir şekilde kullanması için kullanım alanlarının, geçiş alanlarının, kapı ve tezgah genişlik ve yüksekliklerinin uygun mesafelerini belirlemek gerekmektedir. Bunun için de yine kadın-erkek-engelli uzanma mesafeleri ve geçiş mesafelerinin standart antropometrik ölçülerine gereksinim duyulmaktadır. Bir manuel tekerlekli sandalye ile akülü tekerlekli sandalyenin standart ölçüleri çok küçük farklılıklarla aynı sayılabilir. Standart genişlikleri 660 mm. ve yükseklikleri ise 915 mm.'dir. Mekanın girişini asgari 915 mm. genişliğinde bırakmak gerekmektedir. Akülü tekerlekli sandalyenin

³⁴ NEYZİ, O. ve diğerleri. 2008 'Türk Çocuklarında Vücut Ağırlığı, Boy Uzunluğu, Baş Çevresi ve Vücut Kitle İndeksi Referans Değerleri', Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi 51:1-4, İstanbul.

³⁵ a.g.k.

dönüş yarı çapı 580 mm.'dir. Tekerlekli sandalye kullanıcısının kendi etrafında tam tur dönebilmesi ve daha rahat manevra kabiliyeti kazandırabilmek amacıyla mekanda en az 1524 mm. çapında alan bırakılmalıdır.³⁶

Engelli kullanıcının gereksinim duyduğu tezgah yüksekliği ve el yıkama yüksekliği en uygun 815 mm.'dir, en fazla yükseklik ise 865 mm.'dir. Şekil 2.10.'da görüldüğü gibi tezgah önü bulunma mesafesi 700 mm. ve sandalye arkasında minimum dolaşım alanı mesafesi 60 mm.'dir.³⁷

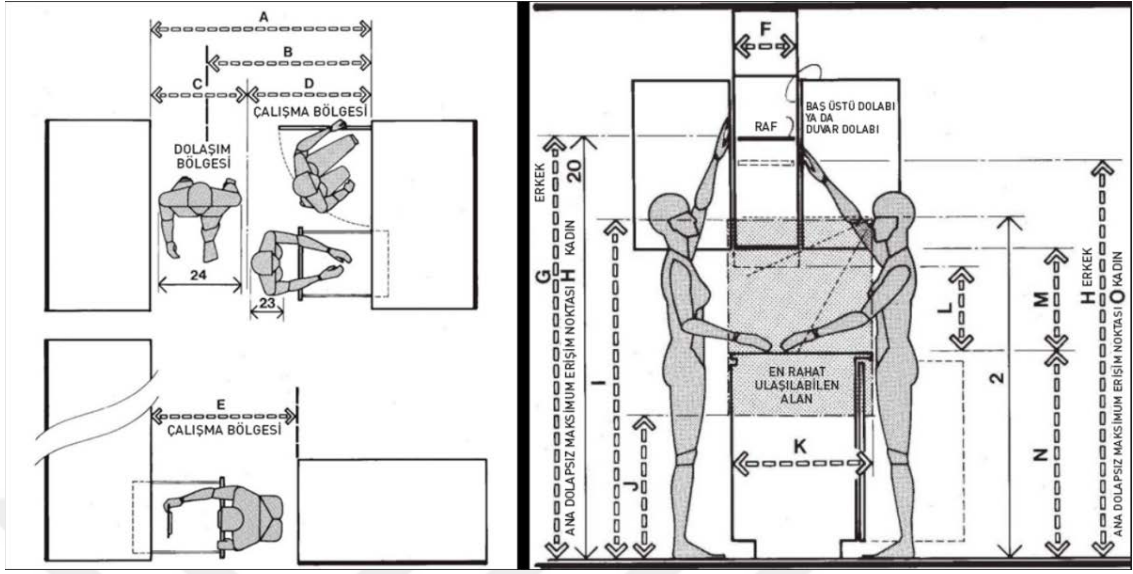
Şekil 2.10. Tekerlekli sandalye kullanıcısının ulaşım alanı.³⁸

Tekerlekli sandalye kullanıcısının tezgah bitimine ulaşma mesafesinin standart ölçüsü 610 mm.'dir. Uzanma alanının yerden yüksekliği 1170 mm., tezgahtan yüksekliği ise 508 mm.'dir. Uzanma alanlarının ölçülerine göre tezgah, el yıkama alanı ve bez değiştirme alanı tezgah yükseklikleri ve genişlikleri tasarlanmaktadır.

³⁶ TILLEY, A.R. 2002 'The Measure of Man and Woman: Human Factors in Design Revised Edition', John Wiley&Sons, s.19, New York.

³⁷ YAZICIOĞLU, A.D. (2009) 'İşlevsel ve Konforlu Bir Hasta Odası nasıl olmalı?' www.hafelegateaway.com

³⁸ a.g.k.

Şekil 2.11. Çalışma alanı ve uzanma ölçülerinin gösterimi.³⁹

	cm
A	152.4 – 167.6
B	121.9 min.
C	61 – 76.2
D	91.4
E	121.9
F	30.5 – 33.00
G	193 max.
H	182.9 max.
I	149.9
J	64.8
K	61 – 66
L	38.1 min.
M	45.7
N	88.9 – 91.4
O	175.3 max.

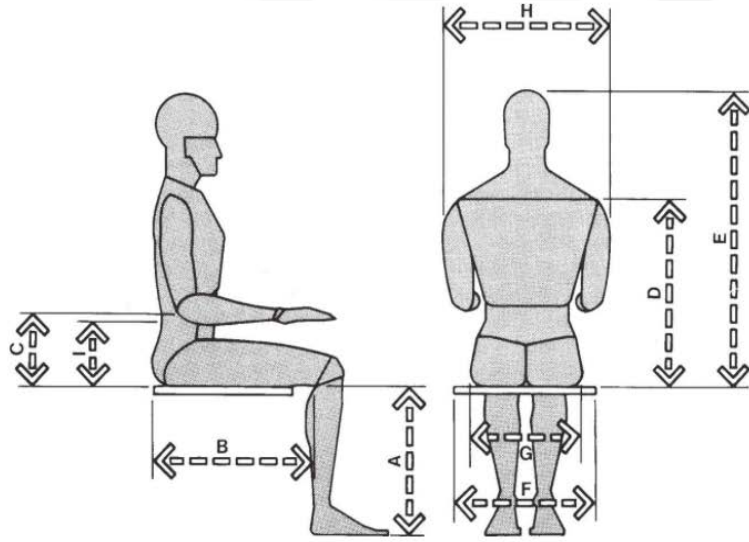
Tablo 2.3. Şekil 2.11'deki çalışma alanı ve uzanma ölçüleri.⁴⁰

Bebek ve çocuk bakım odalarındaki emzirme, süt sağma ve biberonla süt verme gibi eylemler ebeveynlerin oturarak yapmayı tercih ettiği eylemlerdir.

³⁹ PANERO,J., ZELNIK,M. (1979) 'Human Dimension and Interior Space' Crown Publishing.New York.

⁴⁰ a.g.k.

Bunun için alanlarda genellikle sandalye ya da koltuk gibi oturma elemanı bulundurulmaktadır. Ebeveynler oturma elemanlarına kucaklarında çocukları varken oturmaktadırlar ve bu durum konforsuz bir duruşa neden olabilir. Bebek ve çocuk bakım odalarında konforlu bir oturuş için yetişkin boyutlarını bilmek ve bu boyutları göz önünde bulundurarak oturma elemanı tasarımı yapmak gerekmektedir. Eğer tasarım insan boyutlarına ve vücut ölçülerine uyumlu değilse, oturma elemanının rahatsız olması söz konusudur. Tablo 2.3’de yetişkin kadın ve erkek oturuş ölçülerinin %5’i ve %95’i normalin alt ve üst sınır ölçüleri verilmiştir.

Şekil 2.12. Oturma Ölçüleri.

ÖLÇÜLER	ERKEK		KADIN	
	%5	%95	%5	%95
A- Diz altı yüksekliği	394 mm	490 mm	356 mm	445 mm
B- Kalça-diz uzunluğu	439 mm	549 mm	432 mm	533 mm
C- Dirsek koyma yüksekliği	188 mm	295 mm	180 mm	279 mm
D- Omuz yüksekliği	533 mm	635 mm	457 mm	635 mm
E- Normal oturuş yüksekliği	803 mm	930 mm	752 mm	881 mm
F- Dirsekte dirseğe genişlik	348 mm	505 mm	312 mm	490 mm
G- Kalça genişliği	310 mm	404 mm	312 mm	434 mm
H- Omuz genişliği	432 mm	483 mm	330 mm	483 mm

Tablo 2.4. Şekil 2.11’deki oturma pozisyonundaki kadın ve erkek antropometrik ölçüleri.⁴¹

⁴¹ PANERO,J., ZELNIK,M.(1979) ‘Human Dimension and Interior Space’ Crown Publishing.New York.

Oturuş ölçülerinin yanı sıra oturuş dinamiklerinin de göz önünde bulundurulması gerekir. Oturma yüzeyinin düz ve sert olması kalça kemiğinin ve kas dokularının fazla basınca maruz kalmasına neden olmaktadır. Kalça kemiği ağırları ve bacakta uyuşmalar meydana gelir, bu rahatsızlık veren durumlar sonucunda oturuş bozuklukları oluşmaktadır. Çok yumuşak oturma yüzeyi ise oturma elemanından kalkmayı zorlaştırmaktadır. Konforlu bir oturuş için ortalama bir oturma yüzeyi yastığının kalınlığı minimum 38 mm. olmalıdır.⁴²

2.6. Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında Fiziksel Ergonomi Gereksinimleri

Bebek ve çocuk bakım odalarının tasarımındaki amaç fiziksel çevrenin insan gereksinimleri doğrultusunda insana göre düzenlenmesidir. Bu gereksinimler bu alanlardaki davranış ve eylemlerin temelidir. Mekanın insana uyumlu, yaşanılabilir ve konforlu olabilmesi için mekandaki fiziksel gereksinimlerin belirlenmesi gerekmektedir. Mekana, biçim ve nitelik kazandıran tüm unsurlar ve nesneler fiziksel çevrenin bileşenleridir.

2.6.1. İklimsel Gereksinimler

İnsan değişen dış hava şartlarına uyum sağlayabilse de kendisini konforlu ve rahat hissettiği bir “konfor bölgesi” vardır. Bu bölge için kesin sınırlar verilememekle birlikte hava dışında birçok etkenin mekanda konforu etkilediği bilinmektedir. Bunlar arasında yaş, cinsiyet, giyim, sağlık, bünye, beslenme, mevsim, mekanda yapılan işin türü (aktivite seviyesi), mekanın aydınlatılması, gürültü seviyesi, kokular, radyoaktif ışınlam ve çevre ile iletişim gibi faktörler olabilmektedir. Konfor konusunda etkili olan hava özellikleri ise hava sıcaklığı, bu sıcaklığın homojen dağılımı, ortalama duvar sıcaklığı, havanın nemi ve hava hareketleridir. Bunların yanında, havanın saflığı,

⁴² a.g.k.

kokusuz olması, elektriksel yük durumu gibi faktörler de mekandaki konfor koşullarına etki eden faktörlerdendir.⁴³

Bebek ve çocuk bakım odalarında hava temizliği, mekanın ısısı ve mekandaki uygun nem, ortamda yapılan eylemlerin kalitesini, hızını ve ortamdaki en iyi şekilde yararlanmayı büyük ölçüde etkilemektedir. Bölüm 3'te yapılan anket çalışmasında bebek ve çocuk bakım odalarında en yetersiz bulunan hava kalitesidir. Bu nedenle bu mekanların oluşturulmasında havalandırma konusu ve ısı uygunluğu bu alanların kullanımında çok önemli rol oynamaktadır.

2.6.1.1. Hava Kalitesi

Yetişkin bir insanın günde yaklaşık 15 kg havaya ihtiyacı olduğu yapılan araştırmalarla tespit edilmiştir. İnsanlar günlük yaşamlarının %70-98 ini iç mekânlarda geçirmektedirler. Birçok iç ortamın, bazen dış ortamdaki daha kirli ve tehlikeli olduğu saptanmıştır. İç mekânlarda bazı bileşenler veya faaliyetlerden oluşabilen zehirli kimyasallar birçok kanser çeşidinden başka, baş ağrısı, öksürük, gözlerde yanma, baş dönmesi gibi rahatsızlıklara neden olabilmektedir. Hava kirleticileri çok sayıda parçacıklardan, liflerden, biyolojik aerosollerden ve gazlardan oluşmaktadır. Uluslararası Sağlıklı Binalar kuruluşuna göre, kötü ve yetersiz hava kalitesini oluşturan en önemli nedenlerin küf mantarları ve bakterilerin tohumları ve onlardan geçen diğer ürünler ve kokular olduğu tespit edilmiştir. Bu sorunlar iyi bir filtreleme yöntemi ile çözümlenebilmektedir.⁴⁴

Bebek ve çocuk bakım odalarında yapılan faaliyetlerde ortamın havasızlığının nedeni büyük ölçüde yetişkin insan ve bebek ya da çocuk tarafından üretilen kokudur. Kokunun, insan burnu tarafından algılanması, herhangi bir mekândaki hava kalitesini belirleyen unsurdur yani, mekândaki

⁴³URL-www.yildiz.edu.tr/~heperkan/mimtes/3.pdf erişim günü 16.11.2016, Prof.Dr. Hasan HEPERKAN, 2009 'Klima Sistemleri' Yıldız Teknik Üniversitesi.

⁴⁴URL- www.docplayer.biz.tr erişim günü 16.11.2016, Doç.Dr. BULGURCU, H., 2015 'Ders Notları' Balıkesir Üniversitesi.

kokunun algılanma miktarıdır. Bu algılama, olf cinsinden üretilen kirliliğe bağlı olduğu kadar, o mekânın havalandırılması ile de yakından ilgilidir.⁴⁵

İnsanların algıladıkları koku miktarı, iç hava kalitesinin doğrudan doğruya bir ölçüsüdür. Bu ölçü Lambert koku indeksi olarak belirlenmiştir. Bu indeks, 0 ile 5 arasında değişir ve 2 indeksi, normal bir koku olarak kabul edilmektedir. İnsanın kendisinin de bir koku kaynağı olduğu, bunun bir koku ölçüm standardı olarak kullanılabilmesi düşüncesi gelişmiştir. “Olf”, bir kirlilik kaynağındaki yoğunluğu ölçmek için kullanılan bir birimdir. Standart bir insanın yaydığı koku miktarına 1 olf adı verilmektedir. Değişik aktivitedeki insanların yaydığı koku miktarları şöyledir; oturmakta olan yetişkin 1 olf, sigara içen kişi 6 olf. Bunu tanımlamak için geliştirilmiş olan birime desipol adı verilir. Desipol algılanan hava kalitesini ölçmek için kullanılan bir birimdir. 1 desipol = İçinde 1 olf koku üretilen bir odaya 10 L/s (Litre/saniye) taze hava verildiğinde insan burnunun algıladığı kokudur. Yani; 1 desipol = 1 olf / 10 L/s = 0,1 olf / L/s'dir. Mekanda algılanan iç hava kalitesinin bir ölçüsüdür. Örnek olarak dağ veya açık denizlerdeki hava 0,01 desipol, şehir havası 0,1 desipol, sağlıklı bir binanın havası 1 desipol, Kabul edilebilir bina havası 1,4 desipol ve sağlıksız hasta bina havası ise 10 desipol olarak ölçüm değerleri verilmiştir. Binalarda ve mekanlarda kullanılan çoğu malzemelerin de yaymış olduğu kirlilikler bulunmaktadır. Bunlar, sunta ve MDF (Medium Density Fiberboard: sıkıştırılmış ahşap lifli levha) 2,4 desipol, sentetik halılar 3,4 desipol, boyanmış duvar 2,1 desipol, cila 3,7 desipol olarak ölçülmüştür. Mekanın yetersiz havalandırılması, içerden kaynaklanan kimyasal kirleticiler, dışarıdan kaynaklanan kimyasal kirleticiler, biyolojik kirleticiler, radon gazı, tanecikler, tozlar, cam yünü, asbest gibi lifli malzemeler iç hava kirliliğine neden olan unsurlardır. İç hava kirliliğine maruz kalan kişilerde baş ağrısı, gözlerde yanma, bulantı, üst solunum yolu problemleri gibi rahatsızlıklar ortaya çıkmaktadır. Bu rahatsızlıkların giderilmesinde alınacak önlemler ise öncelikle dış hava ile ortamın havalandırılmasıdır ama bunun mümkün

⁴⁵ a.g.k.

olmadığı mekanlarda havalandırma ve klima sistemlerinin kullanılması uygun görülmektedir. Bu sistemler, ortamın sıcaklık ve nem seviyelerini konfor koşullarına uygun hava dağılımı yaparak, kokuları ve diğer kirleticileri filtreler, egzoz fanları ve basınç kontrolü ile azaltarak havayı temizlemektedirler. ⁴⁶

2.6.1.2. Mekândaki Uygun Isı

Mekanlardaki iç hava kalitesi problemlerini önlemek ve problemlere verimli bir çözüm bulabilmek amacıyla standartlar oluşturulmuştur. Bunların başında ASHRAE (American Society of Heating and Air-conditioning Engineers) gelmektedir. ASHRAE'nin 55-1962 standardına göre insanın ısısal yaşayabileceği konfor şartları mevsimlere göre 20°C ile 25,6°C sıcaklık derecelerindedir. 62-2010 standardında ise iç hava kalitesi sınıflara ayrılmıştır. Bu sınıflama Tablo 2.4'de gösterilmiştir. Bebek ve çocuk bakım odaları bu standartın belirlediği 2.sınıf az miktarda koku ve partikül içeren havaya sahip mekanlardır. ASHRAE standartları dış havayı temiz olarak kabul eder ve iç havanın temizliğini CO₂ (Karbondiyoksit) seviyelerine göre belirler. İç havanın kirlilik seviyesini düşürmek için yapılması gerekenler; kirlilik kaynağını uzaklaştırmak, yerel egzoz ile kirleticiyi kaynağından bulup çekip çıkarmak, uygun havalandırma sistemi ile havalandırmak, kirliliğin tamamen giderilemediği durumlarda maruz kalma sürelerini azaltmak ve hava temizleyicileri kullanmaktır. ⁴⁷

⁴⁶ a.g.k.

⁴⁷ a.g.k.

İç Hava Sınıfı	Tanım	Kullanım
1.sınıf	Çok düşük kirliliği olan ve zararsız koku bulunan hava.	Herhangi bir işlem yapılmadan kullanılabilir, sirküle edilebilir.
2.sınıf	Az miktarda koku ve partikül içeren hava.	Herhangi bir işlem yapılmadan kendi mahalinde veya 2.sınıf ve 3.sınıf benzer amaçla kullanılan mahallerde kullanılabilir, sirküle edilebilir.
3.sınıf	İçerisinde etkili bir koku ve partikül bulunan hava.	Herhangi bir işlem yapılmadan kendi mahalinde kullanılabilir, sirküle edilebilir.
4.sınıf	Kirli hava; içerisinde tehlikeli gazlar, partiküller, biyoayresoller mevcut.	Herhangi bir şekilde kullanılmamalı ve sirküle edilmemelidir.

Tablo 2.5. ASHRAE 62-2010 standartları tablosu.⁴⁸

2.6.1.3. Nem

Bebek ve çocuk bakım odaları yarı ıslak hacimlerdir ve dolayısıyla ortamda nem bulunması söz konusudur. Nem, havalandırma ve ısıtma sistemlerinde hava kalitesini etkileyen en önemli unsurlardan biri kabul edilmektedir. Bunun yanı sıra hava içinde yeteri kadar nem bulunmazsa (%20 nem veya daha düşük) insanlarda bazı rahatsızlıklara neden olabilmektedir. Düşük nem oranı burun mukozasında ve boğazda buharlaşmaya neden olduğu için kurumaya neden olmakta ve burunda kuruma meydana gelmektedir. Bunun sonucunda bazı zararlı organizmaların solunum yoluyla vücuda girdiği görülmektedir. Bebek ve çocuklar için en uygun iç ortam hava şartları, sıcaklığın 24°C ve bağıl nemin %30-60 aralığında olduğu şartlardır.⁴⁹

Nem oranının düşük olduğu kış mevsiminde iç ortam havalandırması dış ortamdaki havanın ısıtılması ile yapılırsa ortam daha kuru olmaktadır. Bunun nedeni dış havanın soğuk olması ve içinde su miktarının az olmasıdır. Bunun için kış aylarında havalandırma ve ısıtma sistemlerine ek olarak

⁴⁸URL- yabis1.yildiz.edu.tr/web/.../tumer_fcff056b2ab4a8ea597209a4945d09a1.pdf erişim günü 16.11.2016

⁴⁹ÖZEL,F.,HANÇER,M.Z. (2005) 'Hastanelerde İklimlendirme Sistemleri' Tesisat Müh.Dergisi sayı 89, s.27-42. URL-mmo.org.tr, erişim günü16.11.2016.

nemlendirme yapmak gerekmektedir. Nemlendirmeyi buhar ile yapmak mikrobik bulaştırma riskini azaltmaktadır. İnsan konforuna, üretkenliğine ve sağlığına en uygun nem koşulları %40 ile %60 oranları arasındadır. Yüksek nem oranı patojenik ve alerjik organizmaların üremesine neden olmaktadır. Yaz aylarında ise nem alma işlemleri soğutma sistemlerinde (klimalarda) soğutucu serpantinlerle (buharlaştırma borusu) gerçekleştirilmektedir. Bu boruların bakımlarının iyi yapılması gerekmektedir. Nemlendirme ve nem alma sistemleri mikroorganizmaların (bakteriler ve mantarlar) üremesini önlemek amacıyla bakımlarının düzenli olarak yapılması gerekmektedir. Çünkü mantarlar daha çok nemli ortamlarda üremektedirler. Hava nemini ayarlayarak nem oranlarını düşürmek ve nem kaynaklarını ortadan kaldırmak mantarların üremesine engel olmaktadır. Mantarlar hava içine sporlar yayarak solunum yoluyla insan vücudunda ciğerlere yerleşerek astım ve alerjik hastalıklara neden olmaktadırlar.⁵⁰

2.6.2. İşitsel Gereksinimler (Akustik Özellikler)

Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanıcıların, bebek, çocuk ve ebeveynlerinin huzurlu bir şekilde eylemlerini gerçekleştirebilmesi için mekandaki ses çok önemli bir unsurdur. Genelde çocuklar, sessiz ve sakin bir ortama ihtiyaç duyar, işittikleri sesler dikkatlerini çeker ve merak ederler, çok yüksek seslerde ise korkarak, huysuzlanabilirler bu da bakım ihtiyaçlarını karşılarken ebeveynlerini huzursuz eder. Bebek ve çocuk bakım odalarındaki ses kaynakları çoğunlukla yetişkinler ve çocuklardır. Mekandaki kişi sayısı arttıkça ve mekanda akustik için yeteri kadar önlem alınmamışsa, ses düzeyi artar ve bu durum rahatsız edici boyutlara ulaşabilir.

Bunun için mekanın akustik kalitesini etkileyen faktörleri belirlemek gerekmektedir. Bu faktörler, mekanın bina içindeki konumu, iç yüzey konstrüksiyonlarının ses yalıtım değerleri, teknik tesislerin (Klima, hava

⁵⁰URL- www1.mmo.org.tr, Sarven ÇİLİNGİROĞLU, 2010 'İç Hava Kalitesi'makale, Makine Mühendisleri Odası Resmi Sitesi. erişim günü 15.11.2016.

temizleyici, süt sağma makinesi vb.) kendi ses üretimleri, mekanın şekli ve boyutu, mekandaki yüzey malzemelerinin niteliği, ses yutucu ve yansıtıcı yüzeylerin boyutları ve mekan içindeki konumlarıdır.

Küçük ve orta büyüklüklerdeki mekanlarda duyma dengesi düzenlemesinde alman standartı olan DIN 18041'e göre bebek ve çocuk bakım odaları kısa mesafelerdeki duyma dengesine sahip mekanlar sınıfına girmektedir. Bu gruptaki mekanlara yalnızca kısa mesafedeki sözlü iletişimi mümkün kılacak kullanım düzenlemeleri yapmak yeterli olabilmektedir. Uygun ses yutma çözümleri ile mekandaki gürültü düzeyi ve yankılanma süresi düşürülebilmektedir. Ses, bir mekan içerisinde kendisini her zaman genişletme eğilimindedir. Bu yayılım yüzeylerin (duvarlar, tavanlar, zeminler, pencereler ve kapılar) ses geçirmezlik kalitesinin izin verdiği ölçüde olmaktadır. Tavanların hava yolu ile taşınan sesi azaltmasını ve ses enerjisinin bir alandan başka bir alana geçip insanlara ulaşmasını engellemek amacıyla asma tavan uygulamaları en iyi çözümlerden biri olarak görülmektedir.⁵¹

2.6.3. Aydınlatma Gereksinimleri

Bebek ve çocuk bakım odalarında yapılan eylemlerin doğru ve düzenli yapılabilmesi için mekanda uygun aydınlık çoğunluğu bulunması gerekmektedir. Aynı zamanda , tasarlanan aydınlatma düzeninin mekanın kullancıları olan bebek, çocuk ve ebeveynlerinin görsel konforunu kötü yönde etkilemeyecek şekilde konumlanması ve aydınlatma araç-gereçlerinin mekanın özelliklerine uygun seçilmesi gerekmektedir. Mekan aydınlatması doğal ışııkla ve aydınlatma araçlarının yaydığı yapay ışııkla gerçekleştirilebilir.

2.6.3.1. Doğal Aydınlatma

Gün ışığının karakteristik özelliği değişkenliğidir. Gün ışığının rengi günün her saatine, havanın berraklığına ve nesnelerin çevresinden yansıyan ışığa

⁵¹ URL-owa.de/docs/pdf/backup/12_900_TR_acoustics.pdf, erişim günü 15.11.2016.

göre değişir. Güneş ışınlarının geliş yoğunluğu günün saatlerine, mevsimlere ve içinde bulunulan bölgenin enlemine göre de değişim gösterir. ışıklılık ışığın bulutlu veya bulutsuz açık havadan gelişine ya da güneş ışınlarının açık gökyüzünden doğrudan gelişine bağlıdır. Gnıışığını meydana getiren iki öğe vardır bunlardan biri güneş ışığı diğeri de gök ışığıdır. Güneş ışığı, güneşin doğrudan yaydığı ışınlardır. Gök ışığı ise atmosferde parçacıklardan yayınık halde gelen ışınlardır. Güneş ışığı, iç mekana doğrudan geliyorsa kullanışsız bir ışık kaynağıdır. Nasıl ki yapay aydınlatma, parlamayı önleyecek şekilde tasarlanıyorsa, mekana doğrudan gelen güneş ışığının da dikkatli ve kontrollü bir şekilde iç mekanda kullanılması gerekmektedir. Güneş ışığı, çoğu kez aşırı parlaklık farklarına neden olur. Bu durumda konforsuzluk ve görüşün zayıflaması söz konusudur. Bu yüksek kontrast (zıtlık) görüşü engellediğinden, göz görme eylemini gerçekleştirmek için uyum yapar fakat net bir görüş elde edemediği için çabuk yorulur bu durum kişiye rahatsız eder.⁵²

Gök ışığı ise, güneş ışığına oranla daha elverişli bir görüş sağlar. Çünkü mekana korunaklı bir şekilde girmesine gerek kalmaz kontrast oluşturmaz. Özel görüş gerektirmeyen alanlarda koridor merdiven boşluğu, kafeterya ve bekleme gibi (ışığın kontrolünün az olduğu alanlarda) kullanılabilir. Gök ışığının mekanda kullanılabilmesi için denetim altına alınması ve aynı zamanda binaların buna göre yapılandırılması gerekmektedir. rnek olarak pencereden dışarı uzaktaki nesnelere bakmanın göz kaslarını rahatlattığını söyleyebiliriz. Sürekli değişen gün ışığı insanların biyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarının değişmesine yol açar. Gökyüzünün görünümü bize günün zamanı hakkında bilgi verir biyolojik döngüyü korumaya yardımcı olur.⁵³

Bebek ve ocuk bakım odalarında doğal aydınlatma için gerekli doğal ışık (dış ortamdan gelen) bina açıklıkları dediğimiz pencerelerden veya doğal aydınlatma sistemleri olan ışık yönlendirici ve ışık taşıyıcı sistemlerle

⁵²GORDON G. (2003) 'Interior Lighting For Designers' John Wiley & Sons, New Jersey, s.51.

⁵³a.g.k. s.51

gerçekleştirilmektedir. Genelde bebek ve çocuk bakım odaları, bina içerisinde konumlanmış ve dış cepheyle ara yüzü olmayan mekanlar olarak tasarlandıklarından penceresi bulunmayan, dolayısıyla doğal ışık almayan mekanlardır. Bunun için yapay aydınlatma sistemlerine başvurulmaktadır.

2.6.3.2. Yapay Aydınlatma

Mekanda yapay aydınlatmayı sağlayan lambalar, enerjiyi ışık olarak verdiklerinden birincil ışık kaynaklarıdır. Yapay aydınlatma hacimde yapılan işlevin özelliklerine göre farklı biçimlerde ve değişik ışık kaynaklarından yararlanılarak sağlanabilir. Mekanda yapılan işin gerektirdiği aydınlığa istenilen zamanda, nitelikte ve düzeyde ulaşılabilmesi yapay aydınlatmayla gerçekleşir.⁵⁴

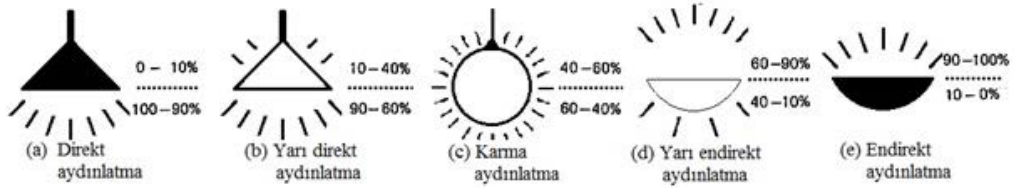
Yapay aydınlatma sisteminde önemli olan aydınlık dağılımıdır ve bu dağılım genel aydınlatma ve bölgesel aydınlatma aygıtları tarafından yapılmaktadır. Mekanın bütününde eşit aydınlık yoğunluğu oluşturmak için genel aydınlatmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Fakat aydınlık yoğunluğunun her yerde eşit oluşu bazı yüksek aydınlık yoğunluğu gerektiren işlerin yapıldığı alanlarda yeterli gelmeyebilir. Ya da loş bir ortama ihtiyaç duyulan örneğin bebek ve çocuk bakım odalarında emzirme alanı gibi daha az aydınlık yoğunluğu oluşturan bölgesel aydınlatma kullanılabilir. Bunlara örnek olarak masa ve başucu lambaları, aplikleri ve ayaklı lambalar gösterilebilir.⁵⁵

Mekanda ışığın geliş yönünü belirlemek ve ihtiyaç duyulan aydınlık yoğunluğunu oluşturmak için aydınlatma şekillerine gereksinim duyulmaktadır. Bu aydınlatma şekilleri, direkt (dolaysız) aydınlatma, yarı direkt (yarı dolaysız) aydınlatma, karma (homojen yayınlı) aydınlatma, endirekt (dolaylı) aydınlatma ve yarı endirekt (yarı dolaysız) aydınlatmadır.

⁵⁴ GÖKER M. (2006) 'Mimari Yapılarda Saydamlık ve Işığın İç Mekana Etkisi', MSGSÜ FBE Sanatta Yeterlik Tezi, İstanbul.

⁵⁵ ÖZTÜRK K. (1999) 'Açık Planlı Büro Aydınlatması Üzerine Bir İnceleme', MSGSÜ FBE Y.Lisans Tezi, İstanbul.

Direkt aydınlatma türleri, aydınlatma armatüründen çıkan ışığın %90'ı ile %100'ü arasındaki oranının zemine doğru, %0 ile %10'u arasındaki oranda ışığı tavana veren sistemlerdir. Yarı direkt aydınlatma türleri, ışık kaynağından çıkan ışığın %90'ı ile %60'ı arasındaki oranda zemine doğru, %10'u ile %40'ı arası oranda ışığı tavana doğru veren sistemlerdir. Karma aydınlatma türlerinde ise ışık %40 ile %60 oranlarında eşit olarak tavana ve zemine doğru verilmektedir. Yarı endirekt aydınlatma türlerinde, tavana doğru verilen ışığın oranı %90 ile %60 arasındadır. Zemine verilen ışığın oranı ise %10 ile %40 arasındadır. Endirekt aydınlatma türlerinde ise tavana %100 ile %90 oranında ışık verilirken zemine verilen oran %0 ile %10 arasındadır. Bu aydınlatma türünde tavan yansıtıcı olarak görev yapmaktadır ve bu yüzden açık renkler tercih edilmelidir.⁵⁶

Şekil 2.13. Aydınlatma Türleri.

Bebek ve çocuk bakım odalarında bu aydınlatma türlerinden herhangi biri kullanılabilir. Mekandaki aydınlık yoğunluğunun kullanıcıları rahatsız etmeyecek ve mekandan sağlıklı bir şekilde yararlanılabilecek düzeyde olmasına dikkat edilmelidir. Aydınlık yoğunluğu birim alana düşen ışık yoğunluğudur ve birimi lüks (lux)'tür. Bebek ve çocuk bakım odalarında gerekli olan aydınlık yoğunluğu ise en az aydınlık yoğunlukları EN 12464-1:2011 standardına göre belirlenmiş olan bina içindeki dinlenme alanları, lavabo ve ilk yardım alanları vb gibi genel alanlar için hazırlanmış tabloya göre, 200 lüks 25 UGRL (United Glare Rating: kamaşma sınırlama katsayısı), 0,4 Uo (aydınlatma dağılımının homojenliği) ve 80 Ra (Renksel geri verim) değerlerinde olmalıdır. Işık kaynağından gelen ışığın yansıyarak kamaşmaya neden olmaması için ise yüzeylerde aşırı yansıtıcı malzeme

⁵⁶ ALKAN, İ. (2010) 'Ofis Mekanlarında Işık ve Renk İlişkisinin Görsel Konfora Etkisi' MSGSÜ, FBE, YLisans Tezi, İst.

kullanımına dikkat edilmelidir. Direkt ve endirekt aydınlatma armatürlerinden gelen ve yansıyan ışığın rahatsız edici olmaması için armatür seçimlerine dikkat edilmeli ve gerektiğinde ışık şiddetini azaltan aparatlar kullanılmalıdır.

Tablo 5.2 — Bina içindeki dinlenme alanları, lavabo ve ilk yardım alanları vb gibi genel alanlar						
Ref. no.	Alan – Görev – Aktivite Türleri	Ix Ra	UGRL	U0	Özel Durumlar	
5.2.1	Kantin, kafeterya vb.	200	22	0,4	80	
5.2.2	Bekleme odaları	100	22	0,4	80	
5.2.3	Fiziksel egzersiz salonları	300	22 80	0,4		
5.2.4	Tuvalet, banyo, duş ve giysi değiştirme odaları	200	25	0,4	80	Eğer tuvalet kabinleri tamamıyla kapalı ise her kabin için bu değerler sağlanmalıdır.
5.2.5	Revir odaları	500	19	0,6	80	
5.2.6	Tıbbi müdahale merkezleri	500	16	0,6	90	4 000 K < TCp < 5 000 K

Tablo 2. 6. En az aydınlık düzeyleri tablosu. ⁵⁷

2.6.4. Sağlık Gereksinimleri

Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanım performansı ile ilgili 3.Bölüm’ deki araştırma anketinde mekanın havasızlığından sonra en yetersiz görülen özelliği ortamın temizliği olmuştur. Bebek ve çocuk sağlığının söz konusu olduğu ve yeterli bağıışıklığa ulaşamamış yaşta çocukların bakımlarının yapıldığı bu odalarda ortamın temizliğine, temiz su bulundurmaya, insan atıklarının ortamın kullanıcılarına temas etmeyecek şekilde uzaklaştırılmasına ve gerektiği yerlerde sütün depolanmasına olanak sağlayacak alanlar oluşturulmasına dikkat edilmesi gerekmektedir.

2.6.4.1. Ortamın Temizliği

Bebekleri ya da çocukları tuvalette beslemek hijyenik bir yöntem değildir. Bebek ve çocuk bakım odasının tuvaletin bir parçası olmamasına ya da tuvaletin içinde bir oda olamamasına dikkat edilmelidir. Ayrı bir oda olmalıdır ve eğer tuvaletlere yakın bir yerde bulunuyorsa, tuvaletlerin kötü havasının

⁵⁷URL- emo.org.tr, en az aydınlık düzeyleri tablosu. Erişim günü 25.11.16.

bu odalara ulaşmasını önlemek gerekmektedir. Emzirme alanlarının, bez değiştirme tezgahlarından uzakta olmasını ve mümkün olduğunca bebeklerin temas etmesini engellemek gerekmektedir.⁵⁸ Bez değiştirme tezgahlarının kolay silinebilen ve kir tutmayan malzemeden yapıldığına ve alt açma tezgahlarında kullanıp atılabilen büyük boyutlu kağıt kılıfların bulundurulmasına dikkat etmek gerekmektedir. Hijyen sağlanması bakımından kolay temizlenebilen bir zemin malzemesi kullanılmalıdır ve küçük çocukların kayıp düşmemesi için ıslandığında çabuk kuruyan özellikte olmalıdır. Bebek ve çocuk bakım odalarında kendi kendini temizleyen bir sistem bulunmuyorsa, bu mekanların temizliğini sağlayacak eleman bulundurulmalıdır. Bu odaların görevli temizlik elemanı tarafından düzenli bir şekilde temizliğinin ve güvenliğinin kontrol edilmesi gerekmektedir.⁵⁹

2.6.4.2. Temiz Su

Bebek ve çocuk bakım odalarında bez değiştirme eyleminden sonra ebeveynlerin kişisel temizliğini sağlayabilmesi, çocukların beslenmesinde kullanılan biberon ve süt sağma aparatları gibi araç-gereçlerin temizliği için temiz su tesisatına ihtiyaç duyulmaktadır. Kullanıcıların boyutlarına uygun olarak evrensel tasarım ölçülerinin göz önünde bulundurulduğu lavabolar tesis edilmelidir. Şişe yıkama olasılığına karşılık evye yeterli derinlikte olmalı ve mutfaklarda kullanılan uzun batarya tipi kullanılmalıdır. Bunun yanı sıra biberonla beslenen çocuklar için içme suyu kaynağı ve sıcak su elde edebilmek için su ısıtıcıları ya da elektrikli su sebili gibi istenildiğinde sıcak su sağlayacak aletlere ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle kamuya açık alanlarda bulunan bebek ve çocuk bakım odalarında bu aletlerin odanın bir yerinde

⁵⁸URL-lwb.gov.hk/Gender_Mainstreaming/.../babycare.doc. Advisory Guidelines on Babycare Facilities. Erişim tarihi 26.11.2016.

⁵⁹CAMİLETTİ,Y. BRİTTAN,R. NOBLE, S.J.(2000) Middlesex-London Health Unit. Breastfeeding in Public Places:Towards A Supportive Breastfeeding Community In London, Ontario and Middlesex County. London, Ontario. URL-www.healthunit.com/.../mlhu-breastfeeding-in-public. Erişim tarihi 26.11.2016.

sabitlenmesi ve taşınmaz özellikte olması, çalınma riskine karşı bir önlem olarak alınabilir.

2.6.4.3. Atıkların Uzaklaştırılması

Bebek ve çocuk bakım odalarındaki atık maddeler genelde bebek bezi atıkları ve kağıt atıklardır. Evsel atık olarak adlandırılan bu atıklar için farklı depolama alanlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bebek bezi atıkları için kapağı koku sızdırmayan, büyük hacimli, çok fazla elle temas gerektirmeyecek hijyenik çöp kutuları bulundurulmalıdır. Bebek ve çocuk bakım odalarının bulunduğu bina, atıkları atıldığı anda başka bir ortama gönderen sisteme elverişli ise bu sistemlerin tesis edilmesi atıkların uzaklaştırılması hususunda daha uygun bir yöntem olmaktadır.

2.6.4.4. Anne Sütünün Depolanması

Sağılan anne sütünün depolanması genellikle çalışan annelerin gün içinde daha fazla zaman geçirdikleri alanlar olan ofis ve hastaneler gibi binalarda bulunan bebek ve çocuk bakım odalarında bulundurulabilir. Soğutma özelliği olan, kişiye özel kilitli mekanizmalı ve sütün depolanmasına elverişli olan dolaplar tesis edilirse mesai bitiminde çalışan anne gün içinde sağdığı sütü sağlıklı bir şekilde bozulmadan çocuğuna ulaştırabilmektedir.

Bakteriyolojik incelemeler buzdolabında saklanan sütlerin 72 saate kadar güvenle tüketilebileceğini göstermiştir. Anne sütü oda sıcaklığında 3 saat, buzdolabında 3 gün, dondurucuda 3 ay depolanabilmektedir. Mesai saati boyunca tazeliğini bozmadan durabilmesi için orta ölçekli bir buzdolabı veya kompakt bir soğutucuda saklanmalıdır. Tezgah altı modelleri yerden tasarruf sağlar ancak çalışma alanının altında diz hizasında yer almamalıdır.⁶⁰

⁶⁰ÇAN,G.,TOPBAŞ,M., (2007) 'Storage of Human Breast Milk', TAF Prev Med Bull, 43

Şekil 2.14.Tezgah Altı Depolama Birimi⁶¹

2.6.5. Güvenlik Gereksinimleri

Bebek ve çocuk bakım odalarında her türlü konfor koşullarının sağlanmasının yanı sıra, mekanda kullanıcıların güvenli bir şekilde ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir. Özellikle çocukların söz konusu olduğu alanlarda yapısal ve donatısal güvenlik önlemleri göz önünde bulundurulmalıdır.

2.6.5.1. Yangın

Her yapının, yangın veya diğer acil durumlarda yapıdan kaçış sırasında kullanıcılarını, ısı, duman veya panikten doğan tehlikelerden koruyacak şekilde yapılması, donatılması, bakım görmesi ve işlevini sürdürmesi gerekmektedir. Çıkışların açıkça görünecek şekilde yapılması, kapıların dışa doğru açılarak tasarlanması ve çıkışa götüren yolun, sağlıklı her kullanıcının herhangi bir noktadan kaçacağı doğrultuyu kolayca anlayabileceği biçimde görünür özellikte olması, yangın söndürme ve algılama, duyuru ve acil aydınlatma gibi aktif yangın güvenlik sistemlerinin bina içindeki tüm alanlarda bulundurulması ve her odada binaya ait yangın tahliye projelerinin kroki şeklinde anlatımı bulunmalıdır. Acil müdahale edilmesi gerektiğinde odalarda seyyar yangın söndürme cihazları bulundurulmalıdır. Bebek ve çocuk bakım

6(5), s.375-379.

⁶¹ URL- www.breastfeeding.org, Erişim günü 11.08.2014.

odalarını tasarlarken yangında alev alacak ve parlama yaratacak materyal ve malzemelerden kaçınılması gerekmektedir. Çocukların bulunacağı bir ortam olduğundan elektrik prizlerine koruyucu kapak ve elektrik sistemine kaçak akım rölesi (faz ve nötr iletkenleri arasında bir dengesizlik yani fark oluştuğunda devreyi açan anahtardır.) konularak elektrik çarpmalarından korunmalıdır.⁶²

2.6.5.2. Doğal Afet

Bebek ve çocuk bakım odaları genelde binaların iç kısımlarında bulunan odalardır. Dolayısıyla dış ortam ile temas sağlayacak açıklıkları (pencere vb. gib) bulunmamaktadır. Yağmur, kar ve sel gibi doğal afetlerden etkilenmez. Deprem, toprak kayması gibi doğal afetler için bulunduğu binanın bölgesel koşullarına göre bina tasarım aşamasındayken önlem alınması gerekmektedir. Herhangi bir durum oluştuğunda ve binanın acil tahliye edilmesi durumunda, bebek ve çocuk bakım odaları insanların geçiş alanlarını kapatmayacak şekilde tasarlanmalıdır.

2.6.5.3. Hırsızlık

Bebek ve çocuk bakım odalarının birden çok kişi tarafından kullanılabilir özellikte ve kamuya açık alanlarda bulunması, eşya çalınmalarına ve çocuk kaçıırılma ihtimaline karşı güvenlik tedbirlerinin alınmasını gerektirir. Çocuğuyla ilgilenen ebeveynin yaptığı işe dalması kötü niyetli insanların bu dikkatsizlik anından yararlanmasına neden olabilir. Yeterli alana sahip odalarda kilitli eşya dolapları konulabilir, güvenlik için içerde bir eleman ya da emzirme alanını görmeyecek şekilde kamera sistemiyle görüntülenebilir. Tek kişilik kullanıma uygun odalarda ise kapının içerden kilitlenmesi ile ebeveynin ve çocuğunun güvenliği sağlanabilir.

⁶² T.C. Sağlık Bakanlığı Savunma Sekreterliği. 2008, 'Yangın Önleme ve Söndürme Yönergesi', Ankara.

2.6.5.4. Kazalardan Korunma

Bebek ve çocuk bakım odalarında oluşabilecek kazalar, seçilen malzemelerin dayanıksızlığından, kaygan zemin, sivri köşeli tefriş elemanları, kemerle ya da bariyerlerle düşmeye karşı önlem alınmamış bebek bez değiştirme tezgahları ve bebek koltuklarından dolayı gerçekleşebilir. Bu tür kazaların meydana gelmemesi için tefriş elemanlarının güvenlikleri kontrol edilmeli ve güvenli olanları mekanda kullanılmalıdır.

2.7. Psikolojik Ergonomi Gereksinimleri

İnsanlar, temelinde algı, biliş ve mekânsal davranışa dayanarak çevrelerine tepki verirler. Çevre algısı, en kapsamlı anlamıyla görme, işitme, koklama, dokunma ve tat hissi yoluyla bilgi edinerek bir boşluğun farkına varma sürecini ifade eder. Biliş, bu duyuşal bilgilerin zihinsel olarak işlenmesidir. Düşünme, hatırlama veya bilgiyi değerlendirme faaliyetlerini içerebilir. Mekansal davranış ise algılama ve kavrama yoluyla edinilen çevresel bilgilere tepkiler ve reaksiyonları ifade eder. Tasarımcı motivasyon, etki ve gelişimin ikincil süreçlerinin yanı sıra bu psikolojik aşamaları yönetecek çevre uyarıcıları yaratır. Çevresel beklentiler, mekan tasarımcısı tarafından göz önüne alınması gereken diğer bir belirleyici unsurdur, deneyim ve çevreyle etkileşim yoluyla zamanla geliştirilebilir. Duyumlar, çevrenin beklentileri ile birlikte, bir mekanın algısını tanımlar.⁶³

Bebek ve çocuk bakım odalarının verimli kullanılabilmesi için mekanın fiziksel gereksinimlerinin karşılamasının yanı sıra, psikolojik gereksinimlerini de karşılıyor olması gerekmektedir. Psikolojik gereksinimler mekan algısıyla ortaya çıkmaktadır. Kullanıcıların bebek ve çocuk bakım odalarında eylemlerini doğru bir şekilde yapabilmesinin yanında bu eylemleri gerçekleştirirken konforlu ve huzurlu olmalıdır. Mekan tasarlanırken

⁶³ KISUK CHEUNG, P.E.(1997)'Design Guide for Inteirors' US Army Corps of Engineers, Washington. URL- rubiconplanning.com, erişim günü 19.12.2016.

insanların ihtiyaç duyduğu hareket ve kişisel alanlarının, mahremiyetinin ve huzurunun sağlanması için uygun alanlar oluşturmak gerekmektedir. Bir ebeveynin kendisini mekanda huzurlu ve güvende hissetmesi çocuğunun da huzurlu ve yapılan eylemlerde uyumlu olmasını sağlayacaktır. Kişilerin mahremiyetinin, güveninin ve huzurunun sağlanması gibi gereksinimlerinin yanında estetik değerler, görsel ve kullanım konforu gibi unsurları da içinde barındırması gerekmektedir.

2.7.1. Mahremiyet Gereksinimi

Mahremiyet, kişinin kendine ulaşılmasının seçici kontrolü olarak tanımlanmıştır. Kişiler arası etkileşimi düzenleme, etkileşimin sınırlarını belirleme, insanlara diğer insanlarla etkileşimlerinde kendilerini değerlendirme fırsatı vererek buna bağlı olarak kimlik gelişimini etkilemek gibi fonksiyonları sağlamaktadır. Fiziksel çevrenin, kişinin mahremiyete gereksinim duymasında ya da duymamasında etkisi büyüktür. Konsantrasyon gerektiren işlerin yapılmasında mahremiyete daha fazla ihtiyaç duyulabilir ve dikkat dağıtıcı şeylerin olmayacağı bir mekan düzenlemesi yapılabilir.⁶⁴

Kısaca mahremiyet, kişilerin kendilerini başkaları tarafından daha fazla veya daha az erişilebilir hale getirdiği, önde gelen düzenleyici bir insan sürecidir. Bebek ve çocuk bakım odalarında mahremiyeti fiziksel, görsel ve akustik rahatsızlıklardan koruyan bölümler aracılığıyla bireye yararlı hale getirebilir. Buna göre, bebek ve çocuk bakım odalarında mahremiyetin en çok gereksinim duyulduğu an, anne ile bebek arasındaki bağın güçlendiği ve dikkatlerini başka hiçbir şeyin çekmemesi gerektiği emzirme anıdır. Bu anın güvenli ve huzurlu bir şekilde gerçekleştirilmesi, mekanın sunduğu mahremiyet koruma alanlarına bağlıdır.

⁶⁴ GÖREGENLİ,M.(2015)'Çevre Psikolojisi İnsan ve Mekan İlişkileri'.3.Baskı. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları. s.75. İstanbul.

Farklı kültürlerdeki insanların mahremiyet dinamikleri farklılıklar gösterebilir. Yapılan bir araştırmada mahremiyet pratiklerinin ve anlayışlarının kültürden etkilendiği tespit edilmiştir. Böylelikle mahremiyetin kültürel bir süreç olduğu söylenebilir.⁶⁵

Emzirme ile ilgili birçok deneyim evrenseldir fakat konu toplum içerisinde emzirmeye gelince ülkeler arasında bu konuya bakış açısında önemli farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Yine içinde Türkiye'nin de olduğu uluslararası bir araştırmada toplum içinde bebek emzirme ile ilgili soruda tüm ülkelerin (Amerika, Almanya, Meksika, Brezilya, Çin, Fransa, İngiltere, Kanada, Kolombiya ve Türkiye) genelinde toplum içinde emzirme %38 oranında "tamamen doğal", %32 oranında "utandırıcı", %27'si "kaçınılmaz" bulunurken, yanlış bulanların oranı sadece %3 olarak belirlenmiştir. Türkiye'de ise toplum içinde emzirmeyi tamamen doğal bulanların oranı %37 iken, araştırmaya katılan ülkeler arasında toplum içerisinde emzirmeyi %23 ile en yüksek oranda "yanlış" bulan ülke Türkiye olmuştur. Bu araştırma sonucuna göre bebek ve çocuk bakım odalarına ya da emzirme odalarına en fazla ihtiyaç duyan ülke Türkiye'dir diyebiliriz. Bu araştırmada annelerin en çok seyahat ederken ve alışveriş yaparken emzirmede zorluk çektikleri de belirlenmiştir.⁶⁶

Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanımı sadece kadınlarla sınırlı değildir. Çocuk bakımında erkeklerde en az kadınlar kadar etkilidir. Çalışmanın 3.Bölümünde bulunan araştırma anketi sonuçlarında Tablo 3.28'de görülen istatistiksel anlatıma göre, ankete katılan annelerin %44,81'i, ve katılımcı babaların % 44,62'si kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarının mahremiyetini yetersiz bulmaktadır. Bunun nedeni erkek kullanıcıların emziren anneyi rahatsız etmemek için bu odaları kullanamadıkları anlamına gelebilir. Bu mekanları erkek ebeveynlerin de kullanımına uygun hale

⁶⁵ a.g.k. s.85.

⁶⁶ URL-lansinoh.com.tr. 'Lansinoh 2015 Emzirme Araştırması' Yayın Tarihi 9 Eylül 2015. Erişim günü 18 Aralık 2016.

getirilebilmesi, emziren annelerin ve çocuklarının huzurunun sağlanabilmesi için özel alanlar, ayırıcı duvarlar, paravanlar ya da perde ile ayrılmış alanlar oluşturulabilir.

Şekil 2.15. Paravanlı Oda.⁶⁷

2.7.2. Kişisel Mekân

İnsanın sosyal ilişkilerini düzenleyen bir süreç olan mahremiyet, kişisel mekan ve alansallık süreçleri arasında bir bağıntı sağlamaktadır. Bu yüzden insan fiziksel çevreyi kendi mahremiyet ihtiyacı doğrultusunda yönlendirmektedir. Bu bakımdan alansallık ve kişisel mekan kavramları insanın fiziksel çevreyi düzenleme sürecinde mahremiyetin hayata geçirilmesinde bağlayıcı süreç olarak görev yapmaktadır. Bir görüşe göre kişisel mekan, bir mahremiyet düzenleme mekanizması olarak benliğe en yakın ve kapalı tabaka olarak tanımlanmıştır. Diğer bir görüşe göre ise, bir iletişim formu olarak tanımlanmış, ilişkinin niteliğini ve niceliğini kişilerarası mesafenin belirlediğini savunmuştur.⁶⁸

Hall'in proksemi (Kişisel alan) kuramına göre, doğal olarak insanlar kendi aralarındaki mekan ya da uzaklık açısından başkalarıyla olan ilişkilerini ayırt

⁶⁷ URL-www.dcbfc.org, erişim tarihi 11.08.2014

⁶⁸ GÖREGENLİ,M.(2015)'Çevre Psikolojisi İnsan ve Mekan İlişkileri'.3.Baskı. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları. s.97. İstanbul.

ederler. yani mekânsal davranış kuramına göre, sosyal etkileşimlerin insanlar arasındaki mesafe ile belirlendiği ortaya konulmuştur. Hall, kişiler arası işlemlerin normal olarak gerçekleştiği dört farklı mesafeyi tanımlamıştır. Bunlar, yakın, kişisel, sosyal ve kamusal mesafedir. Yakın mesafe, doğrudan doğruya vücudu çevreleyen alandır. Bu alan en özel fiziksel ve duygusal etkileşimleri içerir. Kişinin bedeninden 45 cm.'lik mesafeyi kapsamaktadır. Kişisel mesafe, insanın yalnızca kişisel görüşmeyi zorunlu kılan kişilere veya arkadaşlarına izin verdiği alanlardır. Kişinin gövdesinden 45 cm. ile 125 cm. arasındaki ve diğer kişinin kollarının uzantısı arasındaki bölgeyi kapsamaktadır. Sosyal alan, kişinin geçici olarak tamamen sosyal ilişkiler kurmasını beklediği alanlardır. Kişinin bedeninden 125 cm. ile 370 cm arasındaki bölgeyi kapsamaktadır. Kamusal mesafe, kişinin başkalarıyla doğrudan temas kurmasını beklemediği alanlardır. Kişinin bedeninden itibaren 370 cm. ötesindeki mesafeyi kapsamaktadır.⁶⁹

Mekan içinde mesafeler ne kadar yakın olursa insanlar o kadar birbirlerinin alanlarını ihlal eder ve mekanda huzuru yakalamak zorlaşır. Kişisel mekan faktörleri mekan tasarımı için mahremiyet gereksinimlerinin belirlenmesinde önemli bir unsurdur.⁷⁰

2.7.3. Alan Gereksinimi

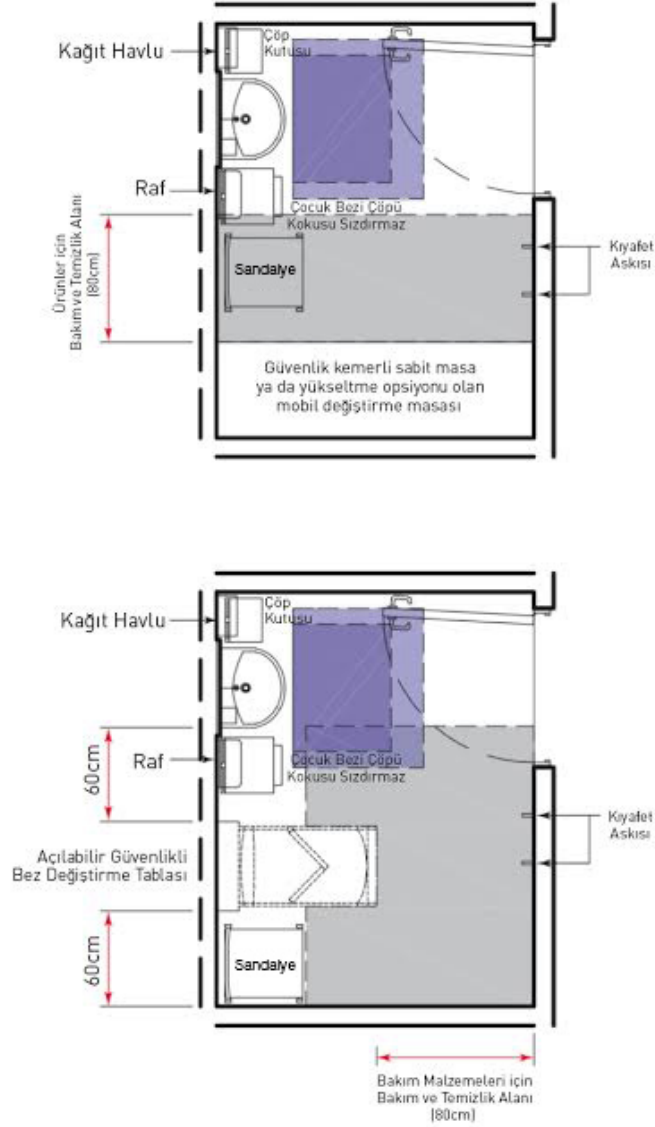
Alansallık, istenilen mahremiyet seviyesine ulaşmak için bir araçtır. Bir alanın bireysel veya grup tarafından özel olarak kontrol edilmesini gerektirir. Örneğin, insanlar kaplamaya niyetli oldukları yerleşim noktasını kişisel eşyalarıyla işaretlerler.⁷¹ İşaret olarak konulan eşya alanı belirten bir objedir ve alanı işgal olasılığına karşı korur. Birey için alan kontrolü güvenlik ve aidiyet sağlar, kişiselleştirme ve tanımlama yoluyla çevreye iletilir. Bebek ve

⁶⁹ a.g.k. s.99.

⁷⁰ HALL, T.E.(1990) 'The Hidden Dimension' Anchor Books Editions, s. ,Garden City,NY.

⁷¹ GÖREGENLİ,M.(2015)'Çevre Psikolojisi İnsan ve Mekan İlişkileri'.3.Baskı. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları. s.107. İstanbul.

çocuk bakım odalarında ise durum, mekanın alan sınırlarını belirlerken, kişilere hareket rahatlığı sağlayarak birbirlerinin alanlarına istemeden de olsa girmelerini önlemektir.⁷²

Şekil 2.16. 6 m²'lik bebek ve çocuk bakım odası.

Mekan erişilebilir güvenli bir alanda bulunmalı, yiyecek depolamaya ve hazırlamaya uygun olmayan yerlerde bulunmamalıdır. Bir binada herhangi bir

⁷² KISUK CHEUNG, P.E.(1997)'Design Guide for Inteirors' US Army Corps of Engineers, Washington. URL- rubiconplanning.com, erişim günü 19.12.2016.

oda olsun ya da bina içinde ayrı bir birim, mekanın yeterli genişlikte olması çok önemlidir. Mekanın alanı eğer dikdörtgen planlıysa ölçüleri en az 2.00 m'ye 3.00 m, alanı ise en az 6.00 m² (Şekil 2.15) olabilir.

Bir örnek olarak Avusturalya'nın Penrith Şehri Belediye'sinin restoran ve alışveriş merkezleri için, gerekli görülen bebek ve çocuk bakım odalarının tesis edilmesinde bazı asgari koşullar ortaya koyulmuş ve sınıflandırılmıştır. Şehir merkezleri ve sosyal tesis veya diğer kamuya ait tesis türlerinden, alanı 300 m²'den az olan binalar ve 30'dan fazla sandalyeye sahip olan restoranlarda bebek ve çocuk bakım odası yerine kadın, erkek ve engelli tuvaletlerinde bez değiştirme tablası konulması uygun görülmüş. 300m² ile 1000 m² arasında alana sahip şehir merkezlerinde bulunan sosyal tesis ve kamuya ait alanlarda 10 m²'lik bebek bakım odası bulundurulması gerektiği belirlenmiş. Alanı 1001 m² ile 2000 m² arasında olan binalarda 20 m²'lik bebek bakım odası ve 2001 m²'den büyük alanlar için ise 30 m²'lik bebek ve çocuk bakım odaları tesis edilmesi uygun görülmüş.⁷³

Şekil 2.17. Bina içinde ayrı birim örneği.⁷⁴

⁷³ AZHARİ, N.F.N., SALAM,H., HASBULLAH, M.N. (2011) 'Baby Care Room in Shopping Malls: Accessibility to Malaysian Public' Asia Pacific International Conference on Environment-Behaviour Studies, Famagusta, North Cyprus.

⁷⁴ URL-mamava.com, erişim tarihi 24.12.2016

2.7.4. Estetik

Estetik değer biçmek, hem çevrede ifade edilen hem de çevreden etkilenen bir kavramdır. Estetik nitelikleri tanımlamak için, tasarımcının güzellik kavramını zaman ve mekan, amaç ve bağlam yönünden farklı olduğunu göz önünde bulundurmalıdır. Estetik başlığı altında toplanan değerler, işlevsel ve yapısal endişelerin ötesine geçen bir tasarım anlayışıyla ve tasarımın insanın duyuuları için sunduğu spesifik yolla ilişkilendirilir.

Çevre algısı ve dolayısıyla o çevrenin estetik çekiciliği, beş duyu yoluyla bilginin edinilmesini içermektedir. Bir kişinin çevreyle ilgili deneyimi çok karmaşıktır. Cinsiyet, yaş ve sağlık gibi bireysel farklılıklar, bir kaçıını belirtmek için bir çevreye davranışsal tepkiler üzerinde önemli belirleyicilerdir. Tasarımcı bir ortamın çeşitli kullanıcılarının kişiliklerini, sevdikleri, sevmedikleri ve kişisel geçmişlerini göz önünde bulundurmalıdır.⁷⁵

2.7.4.1. Renk

Renk, insanın kendini ifade etmesinde ve belli bir izlenim oluşturmada önemli bir rol oynar ve günlük yaşam üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Rengin davranışsal çağrışımları zihnin durumlarını ve yakın çevrenin fiziksel özelliklerini algılamasını etkiler. Renk, mekanın tasarımında akıllıca kullanıldığında, kullanıcının duygusal ve zihinsel dengesini etkileyebilir.⁷⁶

Renk kullanımı yoluyla bir dizi psikolojik ve duygusal etki elde edilebilir. Renk seçimi, duvar rengi, zemin kaplamaları, mobilya döşemelerin veya sanatsal bir çalışma, bitki ya da grafik seçimi herhangi bir proje tasarımının ayrılmaz parçasını oluşturmaktadır. Bir alanın göreceli boyutunu ve görünüşünü

⁷⁵ KISUK CHEUNG, P.E.(1997)'Design Guide for Inteirors' US Army Corps of Engineers, Washington. URL- rubiconplanning.com, erişim günü 19.12.2016.

⁷⁶ BHATIA,A. (2006) 'Architecture Pedagogy: Psychological, Social and Other Emergent Issues in Design Studio' Florida State University, Phd. Thesis, UMI number: 3308260, USA.

algılama genellikle renkle ilgilidir. İnsan algısı ve estetik hakkında renkle ilgili hatırlanması gereken genel özellikler şunlardır:

- Bazı renkler bir alanın gerçekte olduğundan daha büyük görünmesine neden olabilirken bazıları daha küçük görünmesine neden olur.
- Bazı renkler mekanı sıcak, bazıları da soğuk gösterir.
- Renklerin gözlemcinin ruh hali üzerinde kesin bir etkisi bulunmaktadır. Bazı renkler uyarıcıdır bazıları da rahatlatıcıdır.
- Birbirleriyle çelişen renkler gerginlik veya huzursuzluk hissi yaratabilir. ⁷⁷

Analiz aşamasında tasarımcı, bir alandaki renk seçimlerini etkileyecek faktörleri inceler. Bu faktörler:

- Mekanın kullanım amacı.
- Mekanın büyüklüğü.
- Mekanın yönünün belirlenmesi.
- Mekanı kullanacak insanların yaşları ve türleri.
- Mekanın kullanılacağı günler ve bu saatlerde gerçekleşecek etkinlikler.
- Mekanı çevreleyen mevcut renk.
- Kullanıcının renk tercihi ⁷⁸

Algıladığımız gerçek renkler her koşulda sabit değildir, ancak şu faktörlere bağlıdır: maruz kalma süresi, çevreleyen renkler, önceden sabitlenmiş renkler ve ışık kaynaklarıdır. Kırmızı ve turuncu ileri görüşe neden olur çünkü onlardan yansıyan ışınlar gözün odaklanmasına etki eder ve ileri görüşü sağlar. Yeşil ve mavi gözün uzağı görememesine neden olur dolayısıyla bu renkler geriye doğru eğilim gösterir. Sarı ve mor renkler bu etkiye karşı nötr renklerdir, gözün görüşüne ne ileri ne de geri etki yapar. Genellikle sıcak renkler (kırmızı, pembe, sarı ve turuncu) hayatın erken dönemlerinde çok önemlidirler, olgunluk döneminde ise mavi, kırmızı ve yeşil baskın renklerdir.

⁷⁷ KISUK CHEUNG, P.E.(1997)'Design Guide for Inteirors' US Army Corps of Engineers, Washington. URL- rubiconplanning.com, erişim günü 19.12.2016.

⁷⁸ a.g.k.

2.7.4.2. Biçim (Form)

Biçim, bir şeyin bir, iki veya üçüncü boyutunun mekânsal tanımını kapsamaktadır. Matematikte biçimden, nokta, çizgi ve düzlem olarak; tasarımda ise, çizgi, şekil ve hacimden bahsedilir. Çizgi, tanımı gereği, bir noktanın uzantısıdır. Düz veya kavisli olabilir. Çizgi, çeşitli hisler ve duygular ifade edebilir. Düz, narin bir çizginin sakin ve yatıştırıcı görünmesine karşın, ağır, kalın bir çizgiyle öfke veya enerjiyi simgelemek mümkündür. Çizginin etkileyici özelliklerinden biri yönüdür. Dikey çizgi nefes almayı, istikrar ve üstünlüğü çağırıştırır. Yatay çizgi dinginlik ve rahatlama duygularını ifade eder. Çapraz (Diyagonal) çizgiler hareket etmeyi ve aktiviteyi akla getirir. Geniş yukarıya doğru eğriler hoşgörü ve hareketlerde rahatlamayı, aşağıya doğru eğriler ciddilik ve üzüntüyü, küçük eğrilerde eğlenceyi ve neşeyi ifade eder.⁷⁹

Şekil, kesişen çizgilerle oluşturulan iki boyutlu formları ifade eder. Şekil, bir kare, üçgen veya daire gibi basit geometrik formlar olabilir veya belirli bir tanıma uymayan düzensiz ve amorf olabilmektedir. Düzensiz şekiller daha dinamik ve ilgi çekici görünürken, basit geometrik formlar durağanlık ve bütünlük uyandırma eğiliminde olabilir. Aşırı derecede kullanılırsa can sıkıntısı veya huzursuzluk yaratabilir.

Hacim, şeklin üç boyuta kadar ulaşması anlamına gelir. Bir mekanda hacim, mobilyalar gibi nesnelerle ve geriye kalan boşluklarla gösterilir. Yapı tarafından tanımlanır, kolonlar ve kapılar tarafından çevrilir. Mekan, iç mimaride yaygın olarak duvarlarla tanımlanan hacim olarak adlandırılır. Şekil de olduğu gibi, hacimler ya geometrik nitelikte ya da serbest akıcı ve düzensiz olabilir. Tamamen geometrik mekanlar resmi veya kısıtlayıcı olabilirken, serbest akışlı mekanlar açık veya kafa karıştırıcı hissettirebilirler.

⁷⁹ KISUK CHEUNG, P.E.(1997)'Design Guide for Inteirors' US Army Corps of Engineers, Washington. URL- rubiconplanning.com, erişim günü 19.12.2016.

Mekan, üç boyutlu bir alanın sonsuz uzantısıdır. Mekan sadece şekil ve hacmin bulunduğu yer değil, aynı zamanda estetik nitelikleri de belirler.

2.7.4.3. Doku

Doku aslında dokunsal bir özelliktir, ancak dokunma veya görme yoluyla algılanabilir. Doku kaba, yumuşak, engebeli, bulanık, oluklu veya dikenli olabilir. Görsel olarak bazı dokular görme duyusu ile, el ile dokunularak algılanan dokular ise hissedilerek zihninizde izlenim bırakırlar. Görsel doku genellikle desen olarak adlandırılır. Doku bir ortamda farklı hisler yaratmak için kullanılabilir. Pürüzsüz dokular soğuk ve cansız görünürken, kaba dokular sıcak ve doğal görünür.

2.7.4.4. Malzeme

Mekanın görsel algısına büyük ölçüde etkisi olan doku, aynı zamanda mekan ve malzeme arasındaki etkileşimi de karakterize etmektedir. Çünkü mekandaki objelerin malzemeleri, mekanın dokusunu oluşturmaktadır.⁸⁰

Malzeme dokusu, rengi, ışığı, sesi, kokusuyla kendini tanıtırken bilincimizde edindiği yer ve psikolojik anlamda kurduğu bağ ile yüzeyleri tanımlayarak mimariyi hissettirir. Dokunsal ve görsel olarak algılanan yüzeylerin ve formun kimliğini veren bu iletiler mimaride kullanılan en yetkin tasarım kriterleridir. Yüzeylerin bu anlatımları algılama düzeyinde fiziksel olarak hissedildiği kadar psikolojik, sezgisel ve içgüdüsel olarak da çeşitli okunma biçimleriyle tasarımı etkiler.⁸¹

⁸⁰ AYTEM,N.M. (2005) 'Mimari Mekanda Renk, Form ve Doku Değişkenlerinin Algılanması' Y.Lisans Tezi, İTÜ, FBE, s.49. İstanbul.

⁸¹ GEZER,H.(2012) 'Malzemenin Gizil Güçlerinin Mimariye Katkısı' İstanbul Ticaret Üni., Fen Bil. Dergisi, say.20, s.97-118. İstanbul.

2.7.4.5. Aksesuarlar

Aksesuarlar mekan içinde tefriş elemanları olarak da adlandırılabilirler. Kullanıcı ya da kullanıcıların, mekanı kullanım sürecindeki eylemlerini kolaylaştırmak ve konfor sağlamak amacıyla yerleştirilmektedirler. Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan aksesuarlar ise ebeveynin mekan içinde bulunduğu an itibariyle yapacağı eylemlerde ihtiyaç duyduğu objeler ya da mobilyalardır.

Oturma Elemanı, oturma yüzeyi, arkılığı, kol dayanağı ve bel desteği bulunan emziren annelerin ya da biberonla besleyen ebeveynin eylemlerini rahat bir şekilde gerçekleştirebileceği bir koltuk ya da gerektiğinde yüksekliği ayarlanabilir rahat bir sandalye olmalıdır. Antropometrik oturuş ölçülerine uygun, konforlu ve ergonomik olmalıdır.

Şekil 2.18. Emzirme alanı oturma elemanı.⁸²

Derinliği min. 30 cm, genişliği ise 60 cm olan bir masa ya da sehpa bulundurulmalıdır. Kolay temizlenebilen malzemeden yapılmış olmasına dikkat edilmelidir. Eğer masa yerine tezgah kullanılacaksa en az 50 cm derinliğinde olmalı ve tezgah altında 60 cm genişliğinde diz boşluğu olmalı böylece süt sağma işleminde kullanılacak makine ve aparatları kullanıcının kolayca ulaşabileceği yakınlıkta olmaktadır.

⁸² URL- <https://www.credit-suisse.com/tr/en.html>, Erişim Tarihi: 11.08.2014

Şekil 2.19. Süt sağma işlemi için tezgah örneği. ⁸³

Bebek ve çocuk bakım odalarında el temizliğinin sağlanması çok önemlidir. Bu yüzden bu tür alanlarda temiz su sağlayacak tesisatın bulunması gerekmektedir. Sağma işlemi aparatlarının veya biberonların da yıkanabilmesi için lavabo veya evye yeterli derinlikte olmalı ve mutfaklarda kullanılan uzun batarya tipi kullanılmalıdır.

Şekil 2.20. Yıkama Tezgâhı. ⁸⁴

Kullanışlı ve kolaylık sağlayacak aksesuarlar, çöp kutusu, kağıt havluluk, askılık, boy aynası, dergilik, ilan panosu ya da ortamın nasıl kullanılacağına dair bilgi panosu gibi ortamın kullanışlılığını arttıran aksesuarların bulunması çok önemlidir. Özellikle sabunluk ve kurutucu bulunması ortamın hijyenini sağlamak için gereklidir.

⁸³ URL-worksitesforwellness.org, Erişim Tarihi: 11.08.2014

⁸⁴ URL-womenshealth.gov,ErişimTarihi:11.08.2014,URL-http://www.worksitesforwellness.org

3. Bölüm: Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının Kullanımına Yönelik Anket Çalışması

3.1. Anket Çalışması

Yurt içinde kullanılan bebek ve çocuk bakım odalarının önemini ve kullanım performanslarını belirlemek için ebeveynlerin katılımıyla gerçekleştirilmiş bir anket çalışmasıdır. Amaç kullanılan alanın güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya çıkarılması, göreceli öneminin ve bu özelliklerinin gösterdiği performanslarının kullanıcılar tarafından değerlendirilmesidir. İnternet üzerinden anket oluşturma yöntemiyle katılımcılara link adresi çeşitli iletişim ağları (e-mail ve sosyal medya) yolu ile gönderilerek ulaştırılmıştır. www.surveey.com adlı anket sağlayıcı site aracılığıyla oluşturulmuştur. Toplam 39 sorunun bulunduğu ankette ilk 12 soru katılımcılarla ve kullandıkları mekanla ilgili demografik sorulardır. Geriye kalan 27 soru ise mekanın ergonomik özelliklerinin fiziksel ve psikolojik olarak değerlendirilmesine ilişkin yeterlilik sorularıdır. Toplam katılımcı sayısı 414'tür.

3.1.1. Anket Önergeleri

- Ebeveynlerin ev ortamı dışında çocuklarının kişisel bakım ihtiyaçlarını karşılayabilmesi, bebek ve çocuk bakım odalarını tercih etmelerinin önemi ve bu durumun ebeveynlerin çocuklarıyla sosyalleşebilmesine olanak vermesi.
- Bu alanlarda yapılan eylemlerin yapılabilirliğinin, fiziksel ve psikolojik yeterliliklerinin uygun olup olmadığının ortaya konulması.
- Bu alanların sadece annelerin değil tüm ebeveynlerin ve engellilerin de kullanımına uygun hale getirilmesi.

- Bebekle ve çocukla bulunulan yerlerde bu alanların tesis edilmesi gerekliliğinin saptanmasıdır.

3.1.2. Problemin Bileşenleri

- Bebek ve çocuk bakım odaları ve kullanıcıları
- Kullanıcı beklentileri, bebek ve çocuk bakım odalarının kullanım olanakları
- Fiziksel ve psikolojik özellikleri ve kullanıcıya etkileri

3.2. Bulgular ve değerlendirme

3.2.1. Demografik Soruların Değerlendirilmesi

1.Sorunun değerlendirilmesi: Anket katılımcıları ile ilgili demografik bulgulara bakıldığında, katılımcıların oranının %65.21'i anneler, anne katılımcı sayısı ise 270'dir. %31.4'ü babalar, baba katılımcı sayısı ise 130'dur. Ankette büyükanne ve büyükbaba seçeneklerini işaretleyenlerin (Tablo 3.1.) toplam sayısı ise 7'dir. Bu sayı yüzdelik dilimin dışında kaldığından grafikte (Şekil 3.1.) oranları çıkmamıştır. Diğer katılımcılar ise anne, baba, büyükanne ve büyükbaba dışındaki (Teyze, hala, dayı, amca, bakıcı, üvey anne, üvey baba vb..) ebeveynler olduğu düşünülürse bunların oranı da %1,69'dur ve katılımcı sayıları 7'dir.

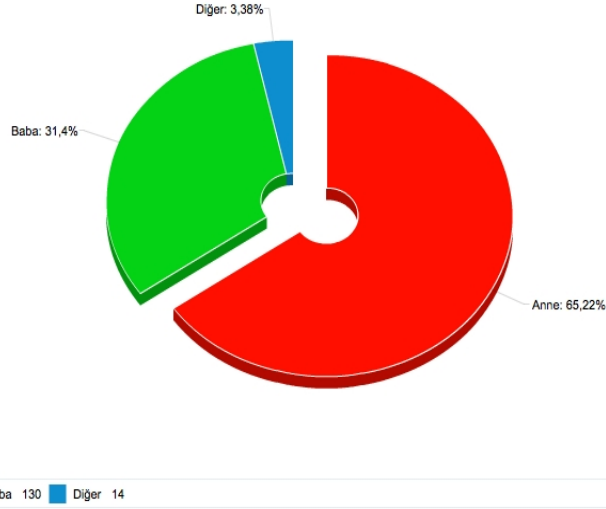
Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
Seçenek Metni	Sayı	Oran	VE	VEYA
Anne	270	65,21 %	☒	☐
Baba	130	31,4 %	☐	☒
Büyükanne	4	0,96 %	☒	☐
Büyükbaba	3	0,72 %	☐	☒
Diğer	7	1,69 %	☒	☐

Soruya verilen tüm cevaplar için tıklayınız.

Cevaplayan Sayısı : 414
Boş Bırakan Sayısı : 0

Tablo 3.1. Ebeveynlik durumunuz sorusuna verilen cevapların oranları ve sayıları.

Ebeveynlik Durmunuz nedir?

Şekil 3.1. ‘Ebeveynlik durumunuz’ sorusuna verilen cevaplar.

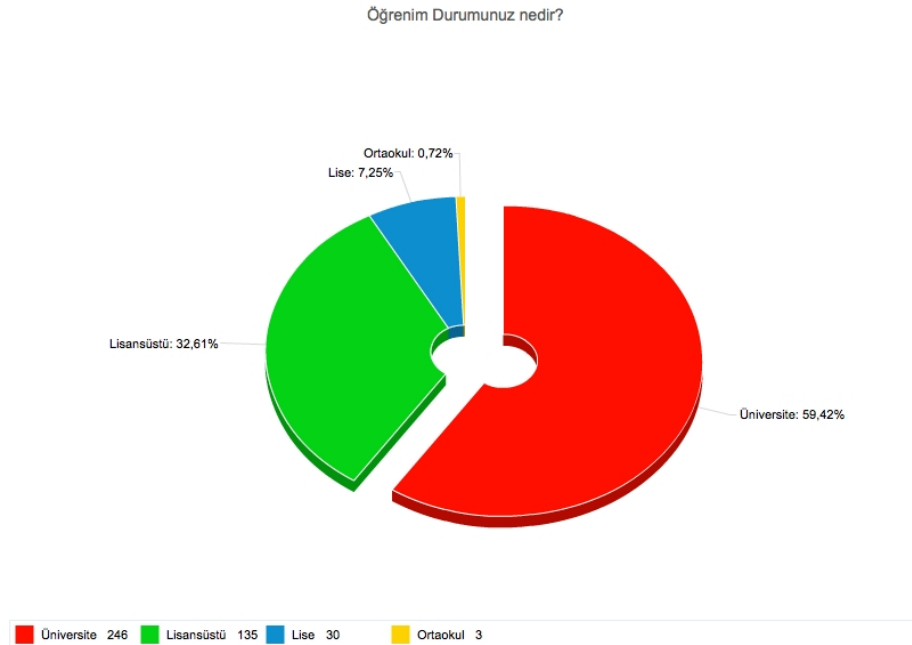
2.Sorunun değerlendirilmesi: SPSS programında yapılan Pearson Ki-Kare testi istatistiksel analiz yöntemine göre (Tablo 3.2), eğitim durumunuz sorusuna verilen cevaplarda bütün katılımcıların %100 oranla mutlaka ortaokul okuduğu, katılımcı annelerin %66,67’sinin lise, %65,85’inin üniversite, %62,96’sının ise yüksek lisans veya doktora derecesi aldığı görülmektedir. Sayıları ise 3 tane ortaokulu mezunu, 20 lise mezunu, 162 üniversite mezunu ve 85 kişi ise lisansüstü derece almıştır. Bu duruma göre bebek ve çocuk bakım odalarını kullanan annelerin çoğunluğunun üniversite mezunu olduğu sonucu çıkarılabilir. Bebek ve çocuk bakım odalarını kullanan babaların oranlarına bakıldığında %23.33’ü lise, %30,08’i üniversite ve %36,30’u lisansüstü derece almıştır. Lise mezunu babaların sayısı 7, üniversite mezunların sayısı 74 ve lisansüstü eğitim görenlerin sayısı ise 49’dur. Bu duruma göre katılımcı babaların ortaokul seviyesinden yukarıda eğitim aldığı Tablo 3.2’de görüldüğü üzere lisansüstü oranın yüksek olmasından dolayı bu sonucu çıkarmaktayız. Katılımcı büyükanne ve büyükbabaların oranlarına bakıldığında ise lise ve üniversite mezunu olduğu diğer katılımcıların ise hepsinin üniversite mezunu olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanıcılarının çoğunun üniversite mezunu olduğu sonucu Şekil 3.2’de görülmektedir.

Ki-Kare Testi						
		Öğrenim Durumunuz nedir?				
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Lisansüstü
Ebeveynlik Durumunuz nedir?	Anne	0	3	20	162	85
	Baba	0	0	7	74	49
	Büyükanne	0	0	2	2	0
	Büyükbaba	0	0	1	2	0
	Diğer	0	0	0	6	1
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Lisansüstü
Ebeveynlik Durumunuz nedir?	Anne	0,00 %	100,00 %	66,67 %	65,85 %	62,96 %
	Baba	0,00 %	0,00 %	23,33 %	30,08 %	36,30 %
	Büyükanne	0,00 %	0,00 %	6,67 %	0,81 %	0,00 %
	Büyükbaba	0,00 %	0,00 %	3,33 %	0,81 %	0,00 %
	Diğer	0,00 %	0,00 %	0,00 %	2,44 %	0,74 %

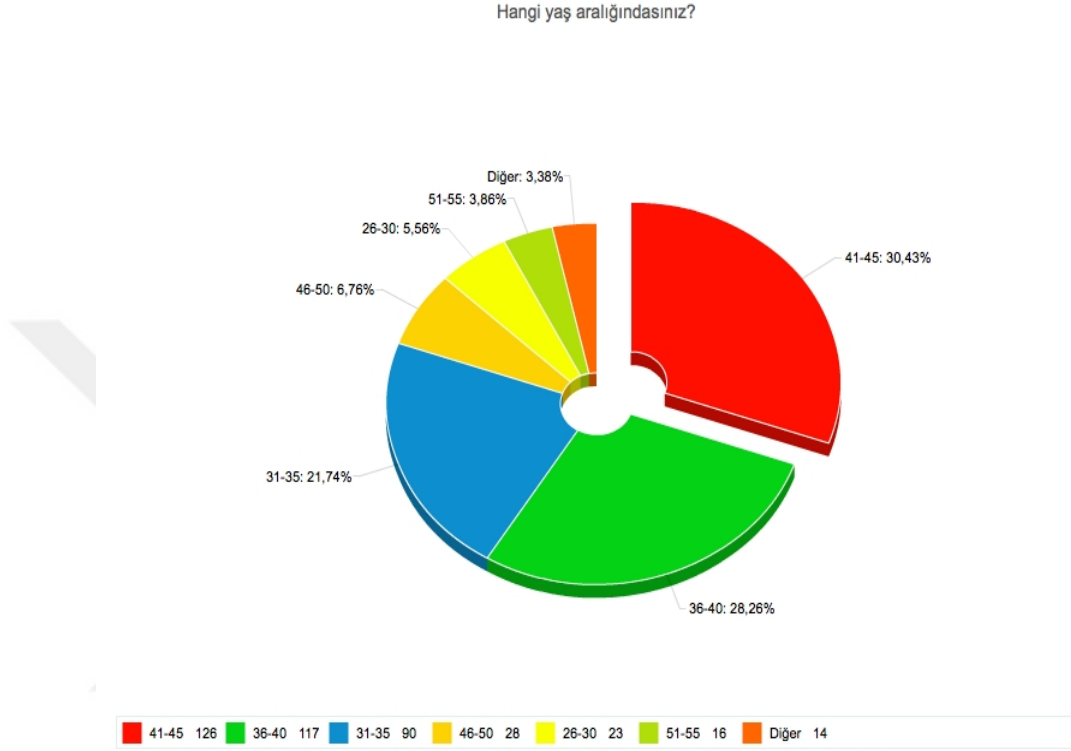
Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
Ki-Kare Hesap : 20,8372065212716
p-Değeri : 0,18485341498911400

Tablo 3.2. Ebeveyn öğrenim durumu tablosu.

Şekil 3.2. Katılımcıların öğrenim durumunu gösteren grafik.

3.Sorunun değeriendirilmesi: Katılımcıların yaş aralığının sorulduğı soru da ise, en fazla katılım oranı (Şekil 3.3) %30.43 ile 41-45 yaş arası ebeveynlerdir.

Şekil 3.3. Hangi yaş aralığındaınız sorusuna verilen cevapların oranları.

Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanımında 41-45 yaş aralığındaki katılımcı sayılarının en fazla çıkmasının nedenleri SPSS programında yapılan Pearson ki-kare testine göre bu alanların kullanımında 31-35 yaş aralığı, 36-40 yaş aralığı ve 46-50 yaş aralığındaki kullanıcı anne sayılarının ve 41-45 yaş aralığındaki 65 sayıyla baba kullanıcı sayılarının (Tablo 3.3) fazla oluşudur. Ayrıca üniversite mezunu sayısının oranı (Tablo 3.4) bu bahsedilen yaş aralıklarında daha fazla olduğu görülmektedir.

Ki-Kare Testi

		Hangi yaş aralığındasınız?									
		21-25	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60	61-64	65 ve üstü
Ebeveynlik Durunuz nedir?	Anne	4	18	77	74	62	21	12	1	1	0
	Baba	0	1	12	42	63	7	3	2	0	0
	Büyükanne	0	0	0	0	0	0	1	1	2	0
	Büyükbaba	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0
	Diğer	0	4	1	1	1	0	0	0	0	0

		Hangi yaş aralığındasınız?									
		21-25	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60	61-64	65 ve üstü
Ebeveynlik Durunuz nedir?	Anne	100,00 %	78,26 %	85,56 %	63,25 %	49,21 %	75,00 %	75,00 %	16,67 %	25,00 %	0,00 %
	Baba	0,00 %	4,35 %	13,33 %	35,90 %	50,00 %	25,00 %	18,75 %	33,33 %	0,00 %	0,00 %
	Büyükanne	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	6,25 %	16,67 %	50,00 %	0,00 %
	Büyükbaba	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	33,33 %	25,00 %	0,00 %
	Diğer	0,00 %	17,39 %	1,11 %	0,85 %	0,79 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 36
 Ki-Kare Hesap : 331,423457172152
 p-Değeri : 0,0000000000000000

Tablo 3.3. Yaş aralığı ve ebeveynlik durumu istatistiksel analiz tablosu.

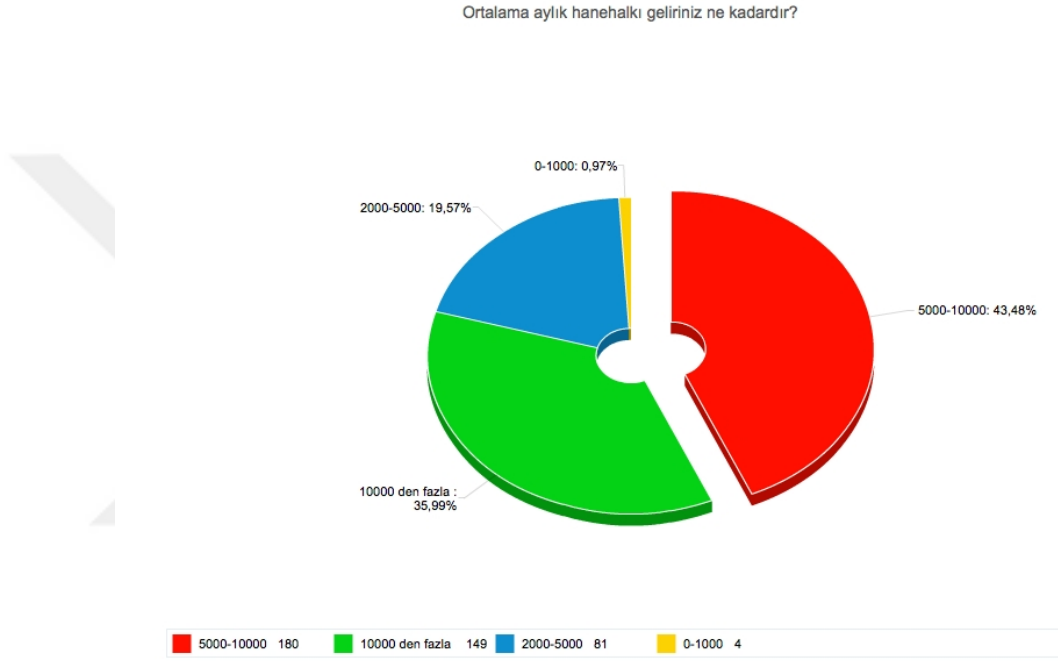
		Öğrenim Durumunuz nedir?				
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Lisansüstü
Hangi yaş aralığındasınız?	21-25	0	1	2	1	0
	26-30	0	0	3	17	3
	31-35	0	0	3	59	28
	36-40	0	1	9	58	49
	41-45	0	1	8	76	41
	46-50	0	0	1	19	8
	51-55	0	0	2	8	6
	56-60	0	0	2	4	0
	61-64	0	0	0	4	0
	65 ve üstü	0	0	0	0	0

		Öğrenim Durumunuz nedir?				
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Lisansüstü
Hangi yaş aralığındasınız?	21-25	0,00 %	33,33 %	6,67 %	0,41 %	0,00 %
	26-30	0,00 %	0,00 %	10,00 %	6,91 %	2,22 %
	31-35	0,00 %	0,00 %	10,00 %	23,98 %	20,74 %
	36-40	0,00 %	33,33 %	30,00 %	23,58 %	36,30 %
	41-45	0,00 %	33,33 %	26,67 %	30,89 %	30,37 %
	46-50	0,00 %	0,00 %	3,33 %	7,72 %	5,93 %
	51-55	0,00 %	0,00 %	6,67 %	3,25 %	4,44 %
	56-60	0,00 %	0,00 %	6,67 %	1,63 %	0,00 %
	61-64	0,00 %	0,00 %	0,00 %	1,63 %	0,00 %
	65 ve üstü	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 36
 Ki-Kare Hesap : 70,5731145457975
 p-Değeri : 0,00050202517807133

Tablo 3.4. Yaş aralığı ve öğrenim durumu istatistiksel analiz tablosu.

4.Sorunun değeriendirilmesi: Katılımcıların sosyo-ekonomik gelir düzeylerine bakıldığında bebek ve çocuk bakım odalarının kullanıcılarının ortalama aylık gelir durumları 5000 ile 10000 tl arasında olanların sayısı 180 kişidir ve %43.48 (Şekil 3.4) ile en yüksek orandır. 10000'den fazla olanların sayıları da 149'dur ve gelirleri 2000-5000 arasında olanlarla sayıca arada fazla fark vardır. Gelir durumu arttıkça bu alanları kullananların sayısı da artmaktadır.

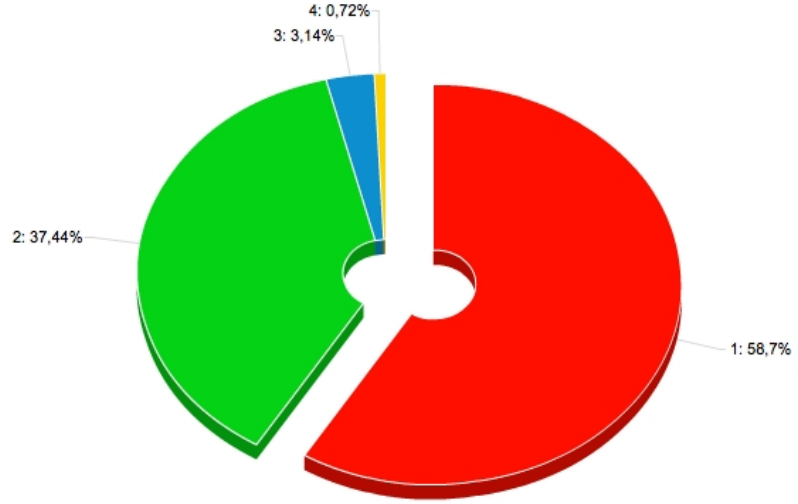

Şekil 3.4. Aylık hane halkı gelir düzeyi grafiği.

5.Sorunun değeriendirilmesi: Ankette en yüksek katılımcı oranı İstanbul'da yaşamakta olanlardır ve sayıları 350'dir. Diğer çeşitli illerden katılımcıların sayısı 48 ve hem yurt dışı hem yurt içinde yaşayan katılımcı sayısı ise 16'dır. Toplam katılımcı sayısı ise 414'tür.

6.Sorunun değeriendirilmesi: Katılımcıların sahip oldukları çocuk sayılarına bakıldığında ise, %58,7 oranında tek çocuğa sahip olanların sayısı en fazladır. Katılımcılardan 243 kişinin tek çocuğa, 155 kişinin 2, 13 kişinin 3 ve 3 kişinin de 4 çocuğa sahip olduğu Şekil 3.5.'de görülmektedir.

Kaç çocuğunuz var?

1	243	2	155	3	13	4	3
---	-----	---	-----	---	----	---	---

Şekil 3.5. Katılımcıların kaç çocuğunuz var sorusuna verdikleri yanıtların oranı ve sayıları.

Gelir dağılımlarına göre çocuk sayısı oranlarına bakıldığında tek çocuğa sahip olan ebeveynlerin gelir düzeylerinin daha fazla olduğu görülmektedir. (Tablo 3.5) Çocuk sayısı ve öğrenim durumlarını analiz ettiğimizde ise, tek çocuğa sahip ebeveynlerin öğrenim durumlarının üniversite ve lisans üstü seviyede olduğu görülmektedir. (Tablo 3.6)

		Kaç çocuğunuz var?				
		1	2	3	4	5 veya üzeri
Ortalama aylık hanehalkı geliriniz ne kadardır?	0-1000	4	0	0	0	0
	2000-5000	50	29	2	0	0
	5000-10000	113	58	8	1	0
	10000 den fazla	76	68	3	2	0

		Kaç çocuğunuz var?				
		1	2	3	4	5 veya üzeri
Ortalama aylık hanehalkı geliriniz ne kadardır?	0-1000	1,65 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	2000-5000	20,58 %	18,71 %	15,38 %	0,00 %	0,00 %
	5000-10000	46,50 %	37,42 %	61,54 %	33,33 %	0,00 %
	10000 den fazla	31,28 %	43,87 %	23,08 %	66,67 %	0,00 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 12
Ki-Kare Hesap : 12,1309889052082
p-Değeri : 0,43521795506345100

Tablo 3.5. Katılımcıların ortalama aylık gelir düzeyi ve kaç çocukları olduğunu gösteren istatistiksel analiz tablosu.

		Kaç çocuğunuz var?				
		1	2	3	4	5 veya üzeri
Öğrenim Durumunuz nedir?	İlkokul	0	0	0	0	0
	Ortaokul	1	2	0	0	0
	Lise	16	11	3	0	0
	Üniversite	151	86	7	2	0
	Lisansüstü	75	56	3	1	0

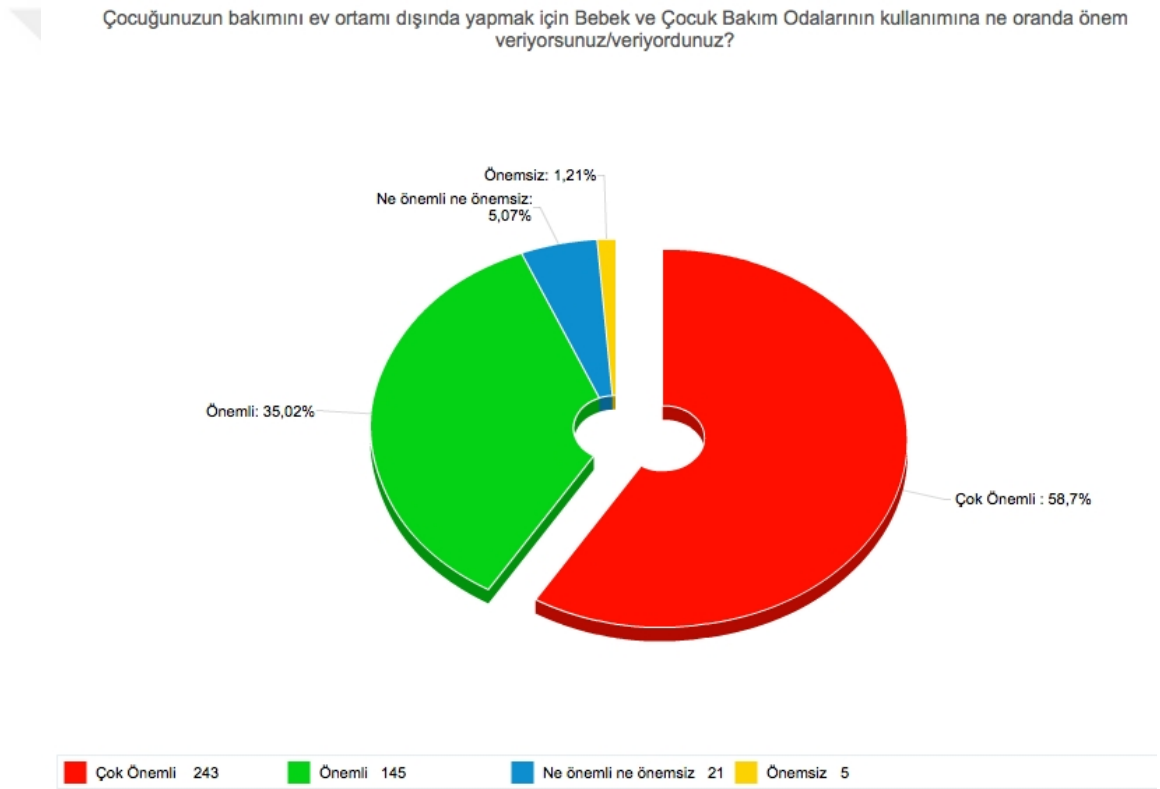
		Kaç çocuğunuz var?				
		1	2	3	4	5 veya üzeri
Öğrenim Durumunuz nedir?	İlkokul	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Ortaokul	0,41 %	1,29 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Lise	6,58 %	7,10 %	23,08 %	0,00 %	0,00 %
	Üniversite	62,14 %	55,48 %	53,85 %	66,67 %	0,00 %
	Lisansüstü	30,86 %	36,13 %	23,08 %	33,33 %	0,00 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
Ki-Kare Hesap : 7,97392450329246
p-Değeri : 0,94963886392948000

Tablo 3.6. Katılımcıların öğrenim durumlarını ve sahip olduğu çocuk sayılarının istatistiksel analiz tablosu.

7.Sorunun Değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanıcılar tarafından kullanım önemlerinin sorulduğu sorunun yanıtlarında, (Şekil 3.6) %58.7 oranla bu alanların kullanımı katılımcılar tarafından çok önemli

bulunmuştur. 243 kişi çok önemli, 145 kişi önemli, 21 kişi ne önemli ne önemsiz, 5 kişi ise önemsiz bulmuştur. Ki-kare testi değerlendirmesine göre, annelerin %64,7'si bu alanların kullanımını çok önemli bulurken, babaların %45,38'si çok önemli ve %45,38'i önemli bulurken, katılımcı büyükannelerin %100'ü çok önemli, büyükbabaların %66,67'si çok önemli ve diğer katılımcıların ise %71,43'ü çok önemli bulmuştur. Bu değerlendirme sonucunda bebek ve çocuk bakım odalarının kullanımı katılımcı tüm ebeveynlere göre çok önemli bulunmuştur.

Şekil 3.6. Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanımının katılımcılar tarafından belirlenen önem grafiği.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Çocuğunuzun bakımını ev ortamı dışında yapmak için Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının kullanımına ne oranda önem veriyorsunuz/veriyordunuz?	Çok Önemli	173	59	4	2	5
	Önemli	83	59	0	1	2
	Ne önemli ne önemsiz	11	10	0	0	0
	Önemsiz	3	2	0	0	0
	Çok önemsiz	0	0	0	0	0

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Çocuğunuzun bakımını ev ortamı dışında yapmak için Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının kullanımına ne oranda önem veriyorsunuz/veriyordunuz?	Çok Önemli	64,07 %	45,38 %	100,00 %	66,67 %	71,43 %
	Önemli	30,74 %	45,38 %	0,00 %	33,33 %	28,57 %
	Ne önemli ne önemsiz	4,07 %	7,69 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Önemsiz	1,11 %	1,54 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Çok önemsiz	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

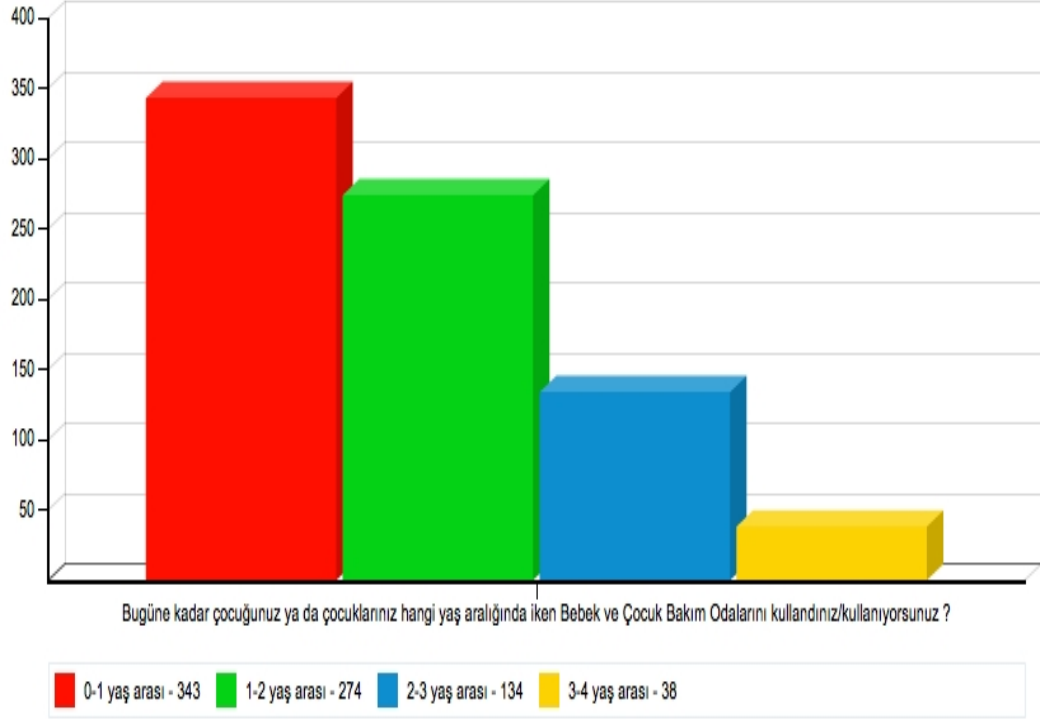
Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16

Ki-Kare Hesap : 16,8360462431471

p-Değeri : 0,39628242958090900

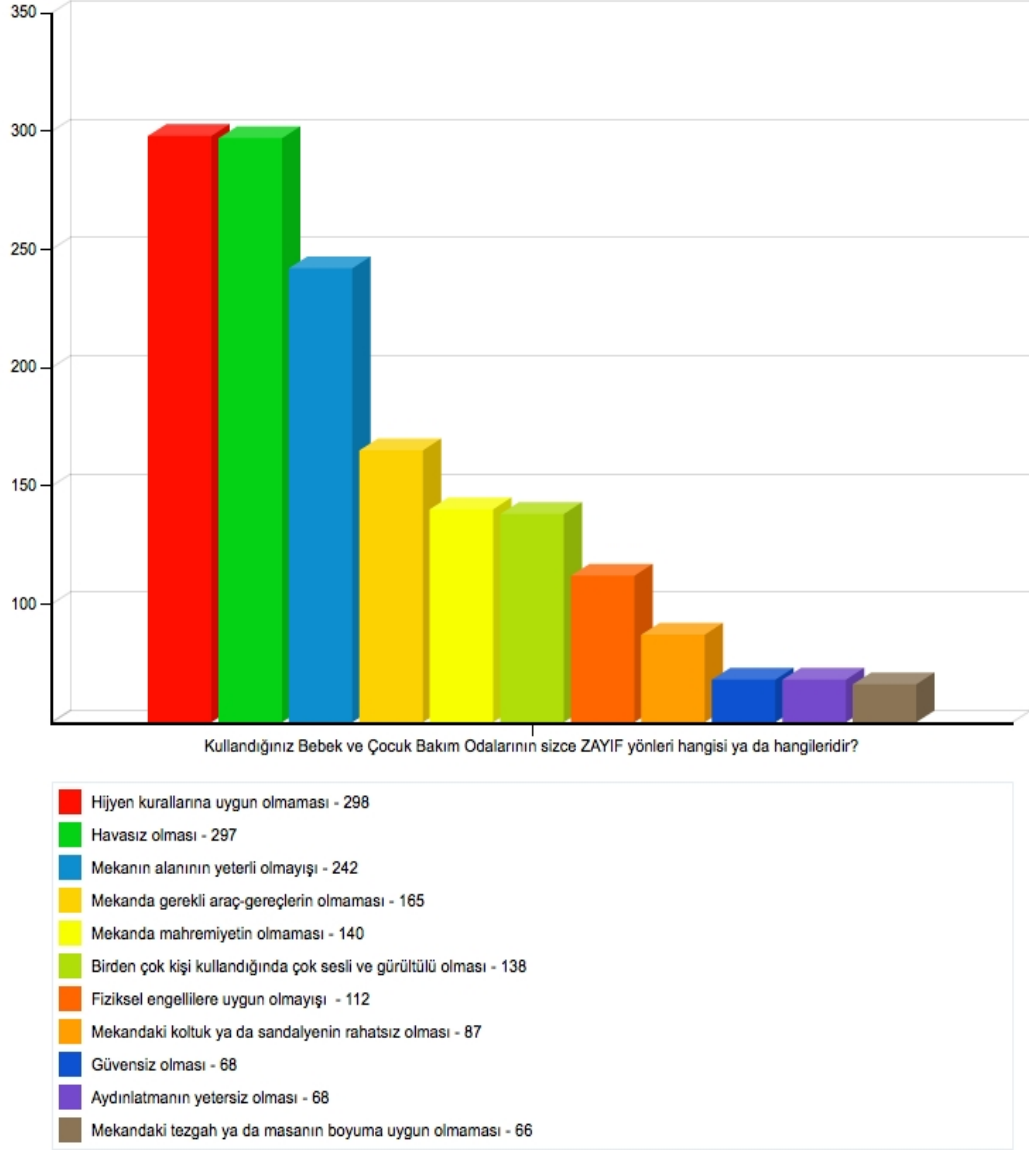
Tablo 3.7. Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanımının katılımcılar tarafından öneminin değerlendirildiği tablo.

8.Sorunun Değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarının, katılımcıların çocuklarının hangi yaş aralığında kullanıldığının sorulduğu soruda ise en fazla oran 0-1 yaş aralığında (Şekil 3.7) kullanıldığı görülmektedir. Buna göre katılımcıların çocuklarının henüz bebek iken bu alanları daha çok tercih ettiği sonucuna varılabilmektedir. En fazla oranlar 0-3 yaş arasında bu odaların kullanıldığını göstermektedir. Bunun nedeni ise çocukların tuvalet eğitimlerinin 3 yaşında başladığı ve bez bırakma döneminin bu dönemlere denk gelmesidir.

Şekil 3.7. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarını çocuklarının hangi yaş aralığında oldukları zamanda kullandıklarını gösteren grafik.

9.Sorunun değerlendirmesi: Kullanıcıların, bebek ve çocuk bakım odalarının zayıf yönlerinin sorulduğu soruda verdikleri cevaplarda ise en yüksek oranlar, ortamın hijyen kurallarına uygun olmayışı, ortamın havasız oluşu, alanın yetersizliği, gerekli araç-gereç yoksunluğu, mahremiyetin yetersizliği, birden çok kişi tarafından kullanıldığında ise sesin fazla oluşu ve fiziksel engelli ebeveynlere uygun olmayışı olarak tespit edilmiştir. Buna göre, kullanıcıların bu alanlardan beklentilerinin önem sırası da Şekil 3.8’de görüldüğü şekilde olmaktadır.

Şekil 3.8. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarının zayıf yönlerini değerlendirdiği grafik.

Çapraz rapor (karşılaştırmalı analiz) değerlendirmesinde bebek ve çocuk bakım odalarının katılımcılar tarafından belirlenmiş önem dereceleri ve zayıf yönleri karşılaştırılmıştır. Bu değerlendirmeye göre, bu alanların kullanımını çok önemli bulan katılımcılara göre (Tablo 3.8) en zayıf buldukları özelliklerin başında ortamın havasız ve hijyenik kurallara uygun olmadığı sonucu çıkmaktadır.

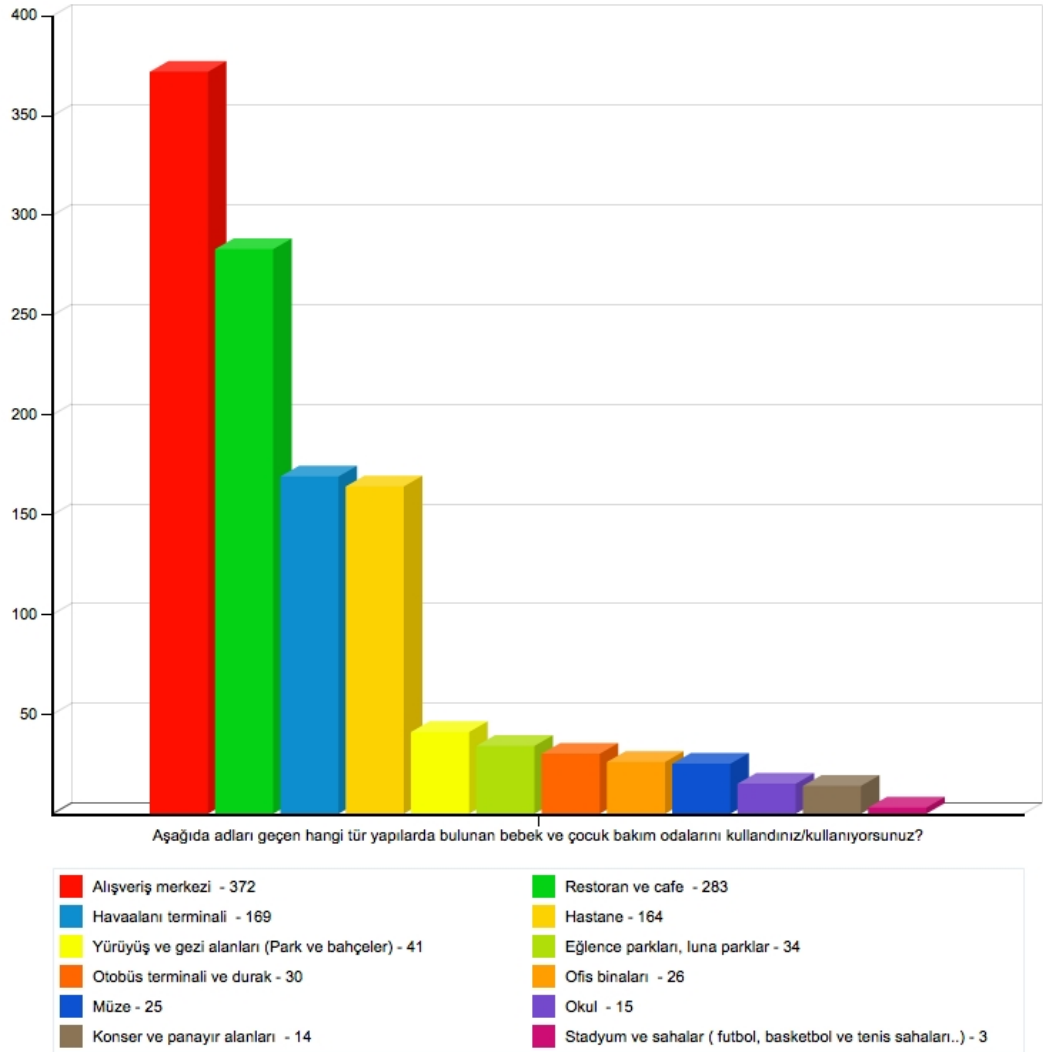
Çapraz Rapor

			Çocuğunuzun bakımını ev ortamı dışında yapmak için Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının kullanımına ne oranda önem veriyorsunuz/veriyordunuz?				
			Çok Önemli	Önemli	Ne önemli ne önemsiz	Önemsiz	Çok önemsiz
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının sizce ZAYIF yönleri hangisi ya da hangileridir?	Fiziksel engellilere uygun olmayışı	Satır %	69	26	3	0	0
		Sütun %	7	5	6	0	0
		Frekans	78	30	4	0	0
	Mekanın alanının yeterli olmayışı	Satır %	63	32	3	1	0
		Sütun %	14	14	12	18	0
		Frekans	153	78	8	3	0
	Hijyen kurallarına uygun olmaması	Satır %	60	33	4	1	0
		Sütun %	16	18	20	31	0
		Frekans	181	99	13	5	0
	Aydınlatmanın yetersiz olması	Satır %	63	33	2	0	0
		Sütun %	3	4	3	0	0
		Frekans	43	23	2	0	0
	Güvensiz olması	Satır %	64	25	10	0	0
		Sütun %	4	3	11	0	0
		Frekans	44	17	7	0	0
	Havasız olması	Satır %	61	32	4	1	0
		Sütun %	16	18	20	25	0
		Frekans	182	98	13	4	0
	Mekandaki koltuk ya da sandalyenin rahatsız olması	Satır %	62	33	3	1	0
		Sütun %	4	5	4	6	0
		Frekans	54	29	3	1	0
	Birden çok kişi kullandığında çok sesli ve gürültülü olması	Satır %	65	32	2	0	0
		Sütun %	8	8	4	0	0
		Frekans	90	45	3	0	0
	Mekanda mahremiyetin olmaması	Satır %	67	29	2	0	0
		Sütun %	8	7	6	6	0
		Frekans	94	41	4	1	0
	Mekanda gerekli araç-gereçlerin olmaması	Satır %	69	26	3	1	0
		Sütun %	10	8	8	12	0
		Frekans	114	44	5	2	0
	Mekandaki tezgah ya da masanın boyuma uygun olmaması	Satır %	72	27	0	0	0
		Sütun %	4	3	0	0	0
		Frekans	48	18	0	0	0

Tablo 3.8. Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanım önemi ve zayıf yönlerinin çapraz rapor tablosu.

10.Sorunun değerlendirilmesi: Katılımcıların nerelerde bulunan bebek ve çocuk bakım odalarını kullandıkları sorulduğunda ise, alışveriş merkezleri, restoran ve kafeler, havaalanı terminalleri ve hastaneler, büyük oranda seçilmiştir. En fazla kullanılan alanlar alışveriş merkezlerindeki olmuştur.

(Şekil 3.9) Tercih edilmelerinin en önemli nedenleri üstü kapalı geniş alanlar olması nedeniyle çocuklu aileler tarafından daha çok ziyaret edilen alanlardır ve buralarda bulunan bebek ve çocuk bakım odaları, çeşitli sponsor firmalar tarafından donatılmaktadır.

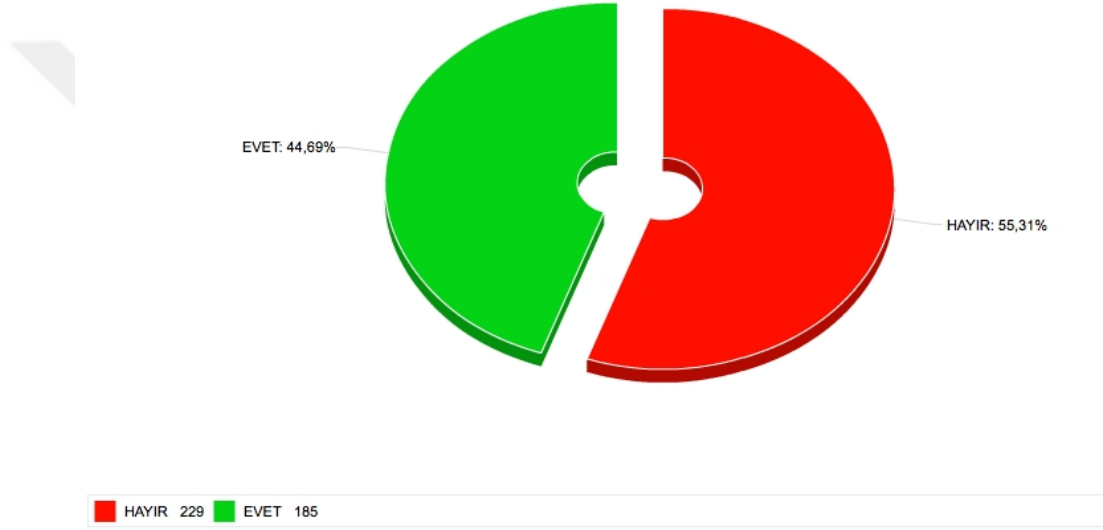

Şekil 3.9. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarını kullandıkları yapıları gösteren grafik.

11.Sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarının genelde bulunduğu alanlar, kadınların kullanımına yönelik tuvaletlerin içinde ya da bu tuvaletlere yakın alanlardadır. Bunun yanı sıra sadece bez değiştirme tezgahı kadın tuvaletlerinin içinde yer almakta ve böylece bez değiştirme eyleminin

yapılışı sadece kadın ebeveynlere ayrılmış alanlarda yapıldığını Şekil 3.9'daki oranlara bakarak görmekteyiz. Kullanıcılara sorulan bebek ve çocuk bakım odalarının kadın ve erkek ebeveyn kullanımına yönelik ortak alanda bulunuyor mu sorusuna verilen yanıtlar %55,31 oranla 'Hayır' dır.

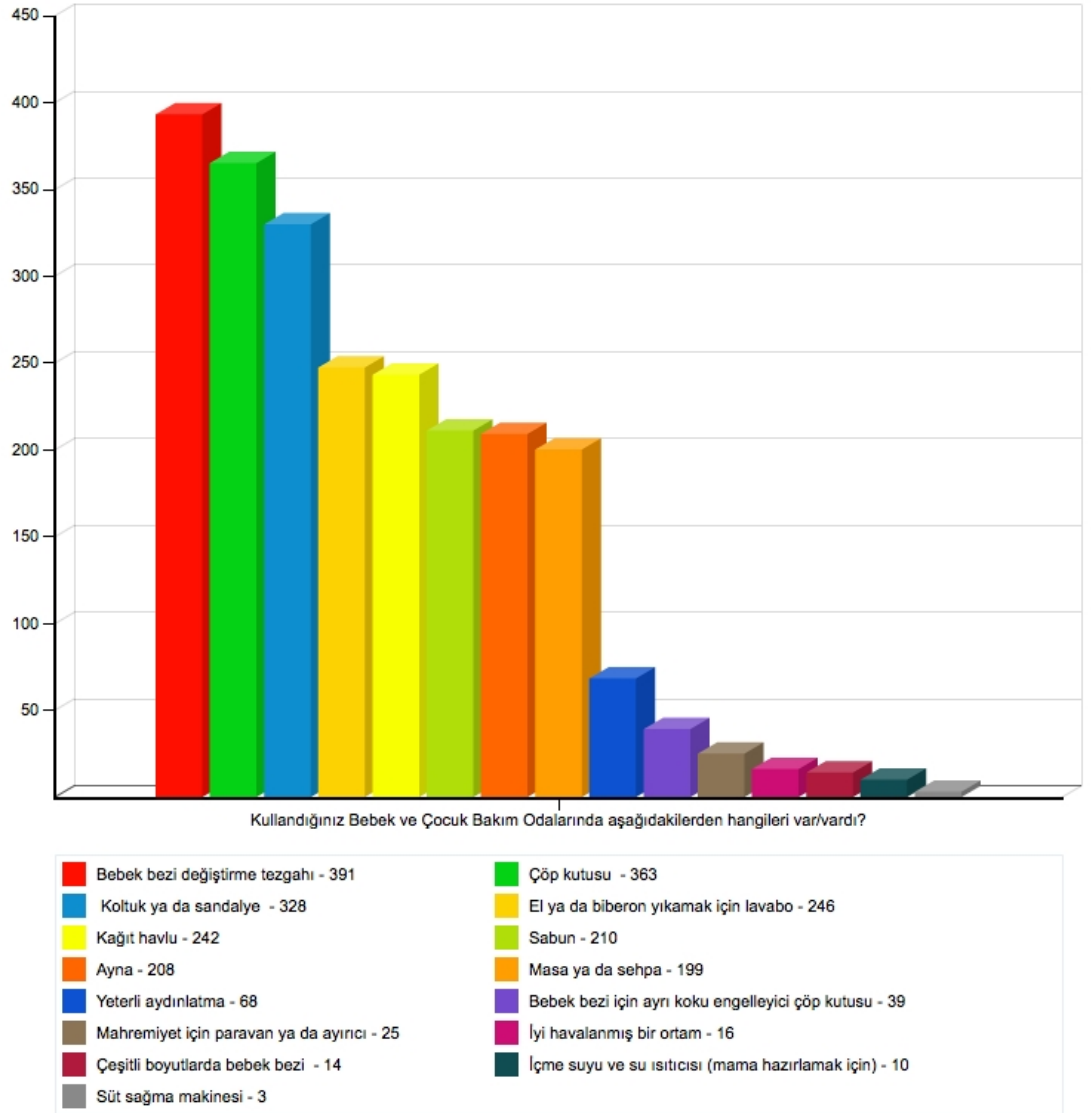
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odası kadın ve erkek kullanımına yönelik ortak alanda bulunuyor mu/muydu?

Şekil 3.10. Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarının kadın ve erkek kullanımına uygun yerlerde kullanılıp kullanılmadığının sorulduğu grafik.

12.Sorunun değerlendirilmesi: Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan araç-gereçleri ve fiziksel özelliklerini değerlendirdikleri 12. Sorunun cevapları Şekil 3.11'de gösterildiği gibidir. Bu grafikten anlaşıldığı üzere, bu alanlarda bebek bezi değiştirme tezgahı, çöp kutusu, koltuk ya da sandalye, lavabo, kağıt havlu, sabun, ayna ve masa ya da sehpa genelde mevcut fakat yeterli aydınlatma, bebek bezleri için ayrı bir çöp kutusu, bebek emzirirken mahremiyeti sağlayacak paravan ya da separatör, iyi havalanmış bir ortam, çeşitli boyutlarda bebek bezi, içme suyu

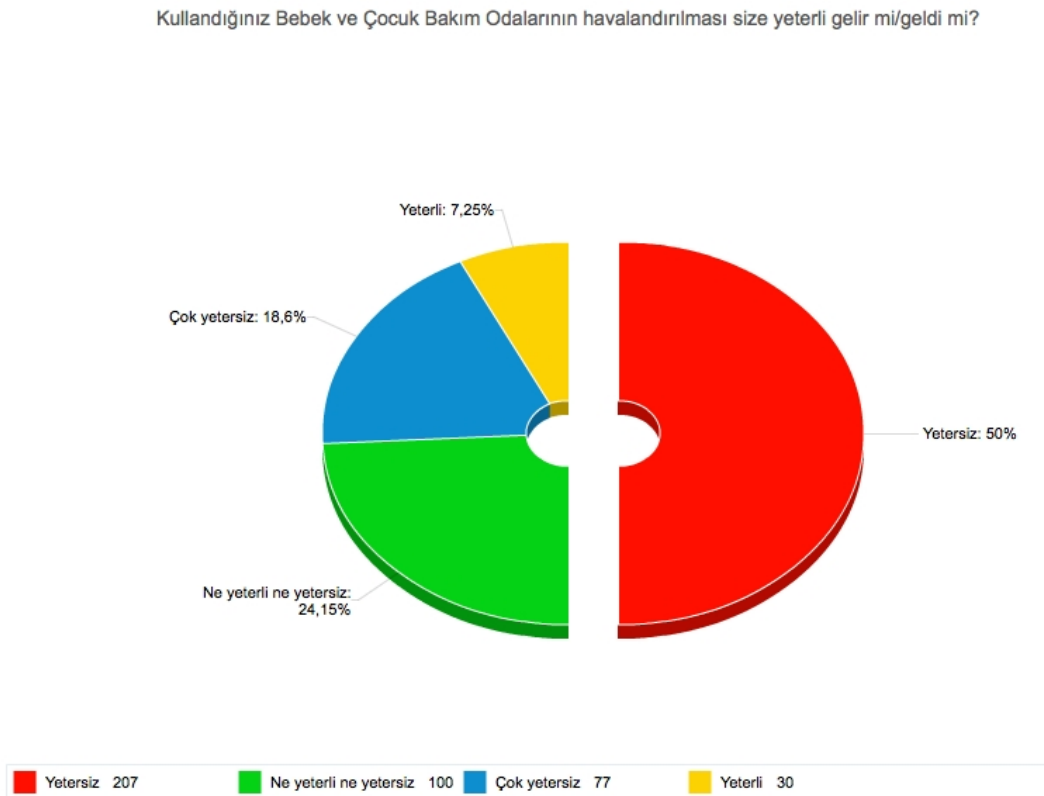
ve sıcak su ve süt sağma makinesi gibi unsurlar bu alanlarda nadir bulunan özelliklerdir.

Şekil 3.11. Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan özellikler ve araç-gereçlerin değerlendirildiği grafik.

3.2.2. Mekanların yeterlilikleri ile ilgili soruların değerlendirilmesi

13.Sorunun değerlendirilmesi: Kullanıcıların bebek ve çocuk bakım odalarının havalandırılmasının yeterli olup olmadığının sorulduğu 13.soruda, kullandıkları alanın havalandırılmasına %50 (Şekil 3.12) oranında yetersiz derken, %18.6 oranında ise çok yetersiz demiştir. Mekanın zayıf yönleri ile ilgili soruda da en fazla katılım, ortamın havasızlığı ile ilgili olmuştur. Bu iki soru ile yapılan çapraz raporda bebek ve çocuk bakım odalarının zayıf yönlerine havasız olması seçeneği seçenlerin sayısı ile havalandırılmasını yetersiz bulanların sayısı 167 kişi ve çok yetersiz bulanların sayısı ise 74 kişi olarak Tablo 3.9.'da görülmektedir.

Şekil 3.12. Bebek ve çocuk bakım odası kullanıcılarının, mekanın havalandırılması ile ilgili sorunun değerlendirme grafiği.

Çapraz Rapor

			Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının havalandırılması size yeterli gelir mi/geldi mi?				
			Çok yeterli	Yeterli	Ne yeterli ne yetersiz	Yetersiz	Çok yetersiz
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının sizce ZAYIF yönleri hangisi ya da hangileridir?	Fiziksel engellilere uygun olmayışı	Satır %	0	5	22	48	24
		Sütun %	0	7	7	6	6
		Frekans	0	6	25	54	27
	Mekanın alanının yeterli olmayışı	Satır %	0	5	22	50	21
		Sütun %	0	16	15	14	13
		Frekans	0	13	54	122	53
	Hijyen kurallarına uygun olmaması	Satır %	0	4	24	49	22
		Sütun %	0	15	20	17	16
		Frekans	0	12	73	147	66
	Aydınlatmanın yetersiz olması	Satır %	0	7	8	55	27
		Sütun %	0	6	1	4	4
		Frekans	0	5	6	38	19
	Güvensiz olması	Satır %	0	7	19	52	20
		Sütun %	0	6	3	4	3
		Frekans	0	5	13	36	14
	Havasız olması	Satır %	0	1	17	56	24
		Sütun %	0	6	14	19	18
		Frekans	0	5	51	167	74

Tablo 3.9. Bebek ve çocuk bakım odalarının zayıf yönleri ile havalandırılması ile ilgili sorunun çapraz rapor tablosu.

Ki-Kare Testine göre bebek ve çocuk bakım odalarının havalandırması annelerin %50,37'si tarafından yetersiz, babaların %51,54'ü tarafından yetersiz, büyükannelelerin %75'i tarafından yetersiz, büyükbabaların %33,3'ü tarafından yeterli, ne yeterli ne yetersiz ve yetersiz bulunmuş, diğer ebeveynler tarafından ise %42,86'sı ne yeterli ne yetersiz bulmuştur. (Tablo 3.10)

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının havalandırılması size yeterli gelir mi/geldi mi?	Çok yeterli	0	0	0	0	0
	Yeterli	10	17	0	1	2
	Ne yeterli ne yetersiz	55	41	0	1	3
	Yetersiz	136	67	3	1	0
	Çok yetersiz	69	5	1	0	2

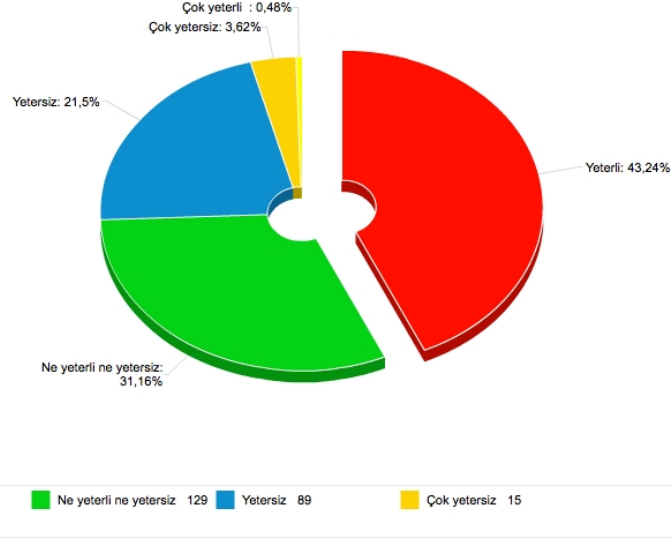
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının havalandırılması size yeterli gelir mi/geldi mi?	Çok yeterli	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	3,70 %	13,08 %	0,00 %	33,33 %	28,57 %
	Ne yeterli ne yetersiz	20,37 %	31,54 %	0,00 %	33,33 %	42,86 %
	Yetersiz	50,37 %	51,54 %	75,00 %	33,33 %	0,00 %
	Çok yetersiz	25,56 %	3,85 %	25,00 %	0,00 %	28,57 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 Ki-Kare Hesap : 52,388744863602
 p-Değeri : 0,00000947872054823

Tablo 3.10. Bebek ve çocuk bakım odalarının havalandırılmasına yönelik sorunun ki-kare testine değerlendirilmesi.

14.Sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarının mevsimsel olarak ısı yeterliliklerinin sorulduğu soruda ise genel olarak mekanların ısıları yeterli bulunmuştur. Şekil 3.13'de görüldüğü gibi ısıyı yeterli diyenlerin oranı %43,24'tür ve sayıları 179, Ne yeterli ne yetersiz bulanların oranı ise %31,16'dır ve sayıları 129'dur. Ki-kare testine göre, (Tablo 3.11) katılımcıların kullandığı bebek ve çocuk bakım odalarının istatistiksel analizinde ise mekanların ısısını, annelerin % 39,26'sı yeterli, babaların %51,54'ü yeterli, büyükannelelerin %50'si yeterli, büyükbabaların %66,67'si yeterli, diğer ebeveynlerin %42,86'sı ise yetersiz bulmuştur. Buna göre mekanların ısıları genel olarak kullananlar için yeterli denilebilir.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının ısısı size yeterli gelir mi/geldi mi? (Sıcak mevsimde serinletilmiş ve soğuk mevsimde ısıtılmış)

Şekil 3.13. Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarının ısısının yeterlilik değerlendirme grafiği.

KI-Kare Testi

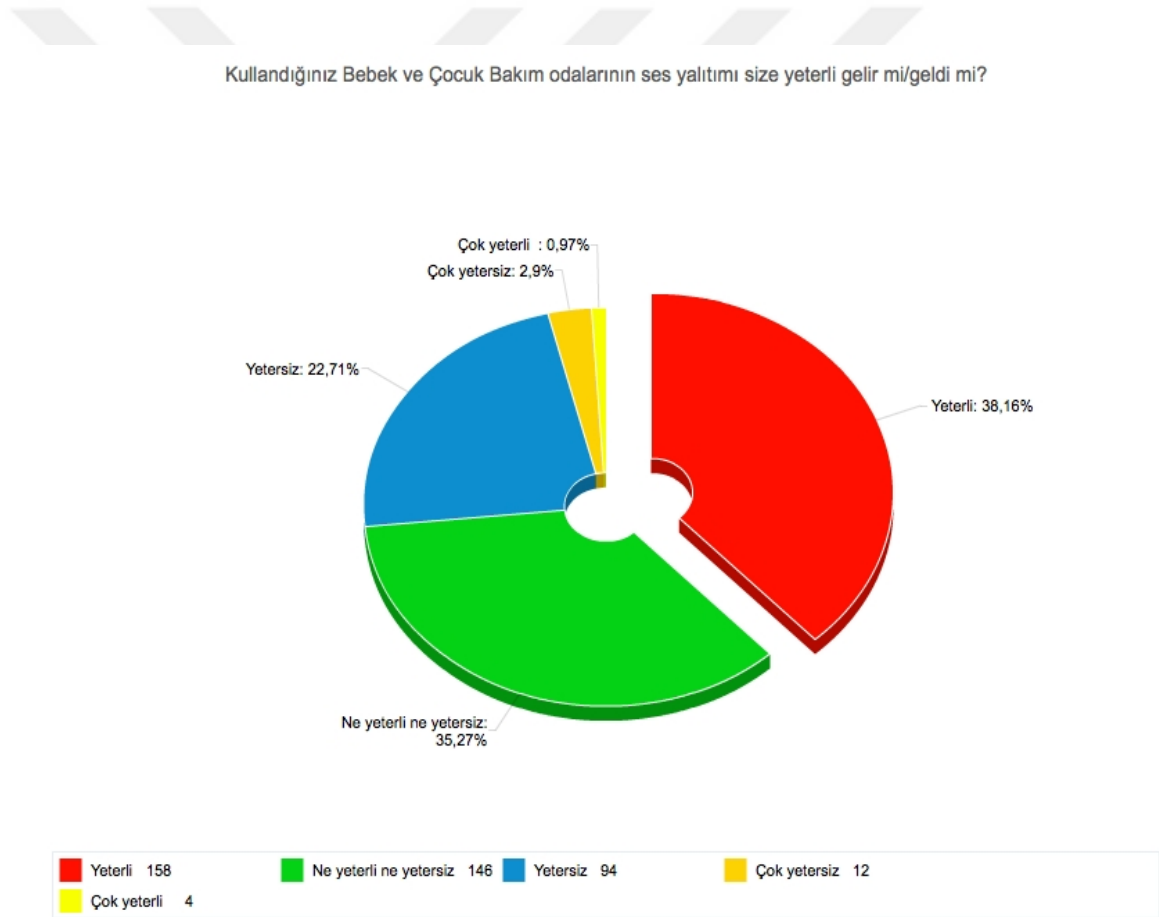
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının ısısı size yeterli gelir mi/geldi mi? (Sıcak mevsimde serinletilmiş ve soğuk mevsimde ısıtılmış)	Çok yeterli	1	1	0	0	0
	Yeterli	106	67	2	2	2
	Ne yeterli ne yetersiz	85	40	2	0	2
	Yetersiz	63	22	0	1	3
	Çok yetersiz	15	0	0	0	0

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının ısısı size yeterli gelir mi/geldi mi? (Sıcak mevsimde serinletilmiş ve soğuk mevsimde ısıtılmış)	Çok yeterli	0,37 %	0,77 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	39,26 %	51,54 %	50,00 %	66,67 %	28,57 %
	Ne yeterli ne yetersiz	31,48 %	30,77 %	50,00 %	0,00 %	28,57 %
	Yetersiz	23,33 %	16,92 %	0,00 %	33,33 %	42,86 %
	Çok yetersiz	5,56 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

KI-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 KI-Kare Hesap : 17,8410066153565
 p-Değeri : 0,33328917066954400

Tablo 3.11. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarının ısısıyla ilgili soruya verdikleri cevapların değerlendirildiği tablo.

15.Sorunun değeriendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım alanları kullanıcılarının ses yalıtımı ile ilgili sorulan soruda verdiği yanıtların çoğu, (Şekil 3.14) ortamın ses yalıtımını %38,16 oranında yeterli bulduğu yönünde, buna en yakın sonuç ise % 35,27 oranla ne yeterli ne yetersiz olduğu yönündedir. Ki-kare testine göre, annelerin %36.30'u ne yeterli ne yetersiz, babaların %46.15'i yeterli, büyükannelerin %50'si yeterli, büyükbabaların %100'ü ne yeterli ne yetersiz ve diğer ebeveynlerin %57,14'ü bebek ve çocuk bakım odalarının ses yalıtımını yeterli bulmuştur. (Tablo 3.12)

Şekil 3.14. Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarının ses yalıtımı ile ilgili sorunun yanıt grafiği.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım odalarının ses yalıtımı size yeterli gelir mi/geldi mi?	Çok yeterli	1	2	0	0	1
	Yeterli	92	60	2	0	4
	Ne yeterli ne yetersiz	98	44	0	3	1
	Yetersiz	67	24	2	0	1
	Çok yetersiz	12	0	0	0	0

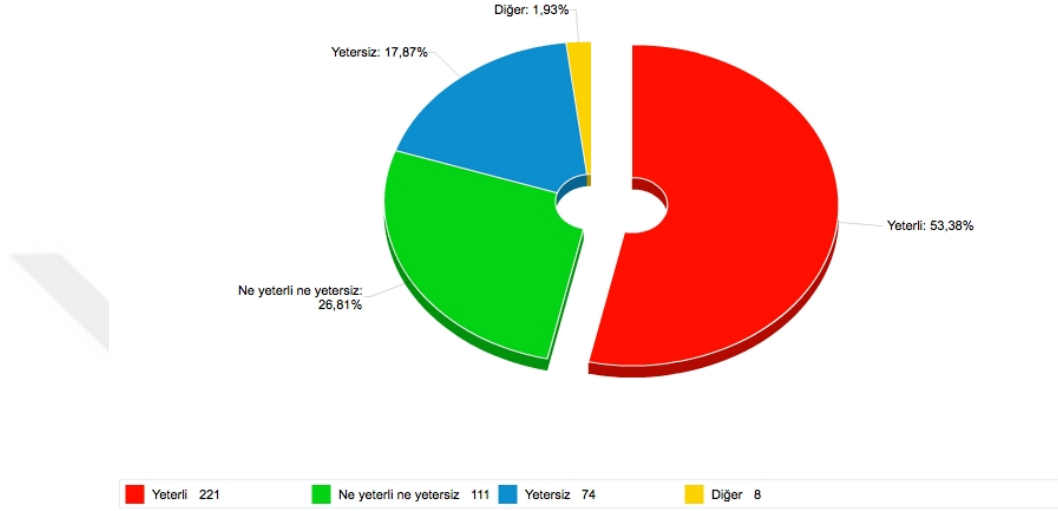
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım odalarının ses yalıtımı size yeterli gelir mi/geldi mi?	Çok yeterli	0,37 %	1,54 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Yeterli	34,07 %	46,15 %	50,00 %	0,00 %	57,14 %
	Ne yeterli ne yetersiz	36,30 %	33,85 %	0,00 %	100,00 %	14,29 %
	Yetersiz	24,81 %	18,46 %	50,00 %	0,00 %	14,29 %
	Çok yetersiz	4,44 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 Ki-Kare Hesap : 35,8412406251998
 p-Değeri : 0,00304393583439237

Tablo 3.12. Bebek ve çocuk bakım odasının ses yalıtımı ile ilgili sorunun değerlendirme tablosu.

16.Sorunun Değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarının genel aydınlatması ile ilgili sorunun değerlendirmesinde, genelde mekanların aydınlatması Şekil 3.15'te görüldüğü gibi %53.38 oranla yeterli bulunmuştur. Yeterli diyenlerin sayısı 221, ne yeterli ne yetersiz diyenlerin sayısı 111, yetersiz diyenler 74 ve çok yeterli ya da çok yetersiz diyenlerin sayısı ise 8'dir. Tablo 3.13'de görülen ki-kare testine göre ise, annelerin %55,19'u yeterli, babaların %49,23'ü yeterli, büyükanne %50'si yeterli, büyükbabaların %66,67'si yeterli, diğer ebeveynlerin ise % 57,14'ü bu mekanları genel aydınlatma açısından yeterli bulmuştur. Buna göre bebek ve çocuk bakım odalarının genel aydınlatması mekanı kullanırken ebeveynlere yeterli gelmektedir denilebilir.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının genel aydınlatması size yeterli gelir/geldi mi?

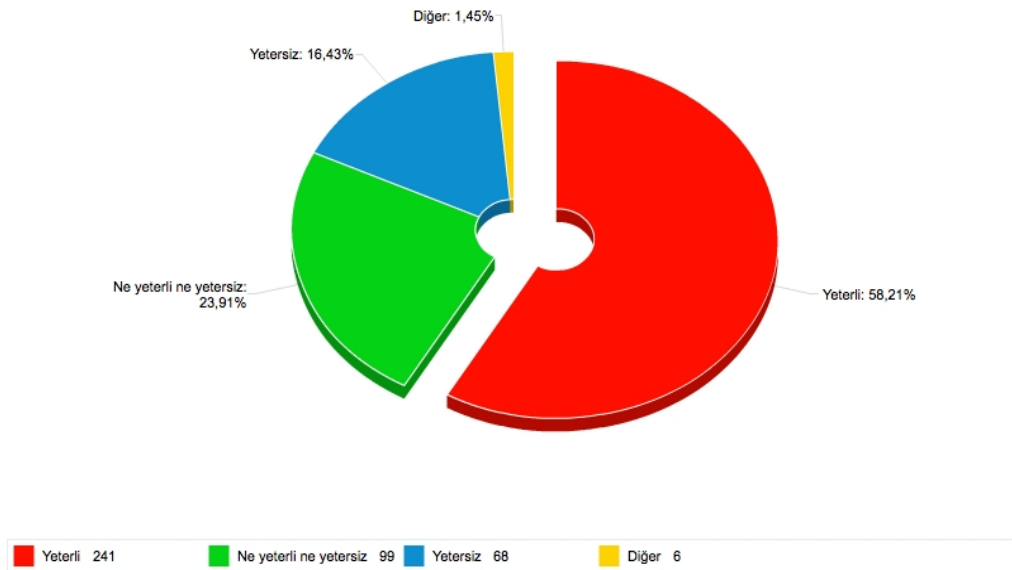
Şekil 3.15. Bebek ve çocuk bakım odalarının genel aydınlatması ile ilgili soru grafiği.

Ki-Kare Testi						
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının genel aydınlatması size yeterli gelir/geldi mi?	Çok yeterli	1	2	0	0	2
	Yeterli	149	64	2	2	4
	Ne yeterli ne yetersiz	67	41	2	1	0
	Yetersiz	50	23	0	0	1
	Çok yetersiz	3	0	0	0	0
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının genel aydınlatması size yeterli gelir/geldi mi?	Çok yeterli	0,37 %	1,54 %	0,00 %	0,00 %	28,57 %
	Yeterli	55,19 %	49,23 %	50,00 %	66,67 %	57,14 %
	Ne yeterli ne yetersiz	24,81 %	31,54 %	50,00 %	33,33 %	0,00 %
	Yetersiz	18,52 %	17,69 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Çok yetersiz	1,11 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16 Ki-Kare Hesap : 53,0572521813246 p-Değeri : 0,00000738531992678						

Tablo 3.13. Bebek ve çocuk bakım odalarının genel aydınlatması ile ilgili değerlendirme tablosu.

17.Sorunun değeriendirilmesi: Kullanıcıların bebek ve çocuk bakım odalarında bez değışimi yaparken bölgesel aydınlatmaya ihtiyacı vardır. Bazı bu tür mekanlarda bez değışirme tezgahı genel aydınlatmaya ek olarak bölgesel aydınlatmalarla ışılandırılır. Kullanılan ışık kaynağı bez değışirme eyleminin düzgün yapılması için gerekli aydınlık çoğunluğunu sağlarken bebeğin ya da çocuğun gözlerine zarar vermeyecek şekilde indirekt kullanılmalıdır. Kullanıcılara bez değışimi esnasında ışığın yeterliliğinin sorulduğu soruda Şekil 3. 16'da görüldüğü gibi katılımcıların %58,21'i yani 241 kişi ışığın yeterli olduğunu, %23,91'i ne yeterli ne yetersiz, %16,43'ü yetersiz, diğeri ise %1,45 oranında çok yeterli ve çok yetersiz bulanların toplam oranı olmuştur. Tablo 3. 14'te görülen ki-kare testi değeriendirmesine göre annelerin %60'ı yeterli, babaların %55,38'i yeterli, büyükannelerin %50'si yetersiz, büyükbabaların %66,67'si yeterli, diğeri ebeveynler ise %57,14 oranla yeterli bulmuşlardır. Tüm kullanıcıların bu alanlarda kullanılan aydınlatmayı yeterli bulmuştur.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında çocuğunuzun bezini değıştirirken ışık yeterli gelir mi/geldi mi?

Şekil 3.16. Bebek ve çocuk bakım odalarındaki bölgesel aydınlatma ile ilgili sorunun cevap grafiğı.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında çocuğunuzun bezini değiştirirken ılık yeterli gelir mi/geldi mi?	Çok yeterli	1	0	0	0	1
	Yeterli	162	72	1	2	4
	Ne yeterli ne yetersiz	59	37	1	1	1
	Yetersiz	44	21	2	0	1
	Çok yetersiz	4	0	0	0	0

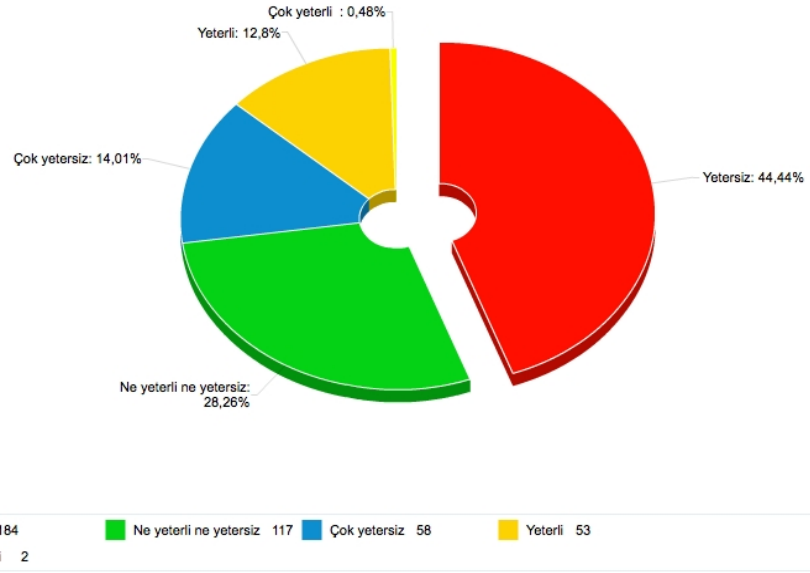
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında çocuğunuzun bezini değiştirirken ılık yeterli gelir mi/geldi mi?	Çok yeterli	0,37 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Yeterli	60,00 %	55,38 %	25,00 %	66,67 %	57,14 %
	Ne yeterli ne yetersiz	21,85 %	28,46 %	25,00 %	33,33 %	14,29 %
	Yetersiz	16,30 %	16,15 %	50,00 %	0,00 %	14,29 %
	Çok yetersiz	1,48 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 Ki-Kare Hesap : 36,8494718450174
 p-Değeri : 0,00220180938879354

Tablo 3. 14. Katılımcıların bölgesel aydınlatma ile ilgili soruya verdikleri cevapların değerlendirilmesi.

18.sorunun değerlendirilmesi: Kullanıcıların mekanların genel temizliği ile ilgili soruya verdikleri yanıtlar ise Şekil 3.17’de görüldüğü gibi %44,44 oranında bu alanların temizliği yetersiz bulunmuştur. Ne yeterli ne yetersiz bulanların oranı ise %28,26 ‘dır ve sayıları 117 ‘dir. Çok yetersiz bulanların oranı %14,01 ve sayıları 58, yeterli bulanların oranları %12,82’dir ve sayıları 53’tür. Çok yeterli bulanların sayısı ise 2’dir ve oranları %0,48’dir. Tablo 3.15’te ki ki-kare testi değerlendirmesine göre, Katılımcı annelerin %45,19’u yetersiz, katılımcı babaların %44,62’si yetersiz, katılımcı büyükannelelerin %75’i yetersiz, katılımcı büyükbabaların %66,67’si yetersiz, diğer katılımcı ebeveynlerin %57,14’ü ise bebek ve çocuk bakım odalarının temizliğini yeterli bulmuştur. Çoğunluğun değerlendirmesine göre bu mekanların temizliği yetersiz bulunmaktadır.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının temizliği sizce yeterli mi/miydi?

Şekil 3.17. Bebek ve çocuk bakım odalarının temizliği ile ilgili sorunun cevap grafiği.

KI-Kare Testi

		Ebeveynlik Durumunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının temizliği sizce yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	2	0	0	0	0
	Yeterli	23	26	0	0	4
	Ne yeterli ne yetersiz	75	38	1	2	1
	Yetersiz	122	58	3	1	0
	Çok yetersiz	48	8	0	0	2

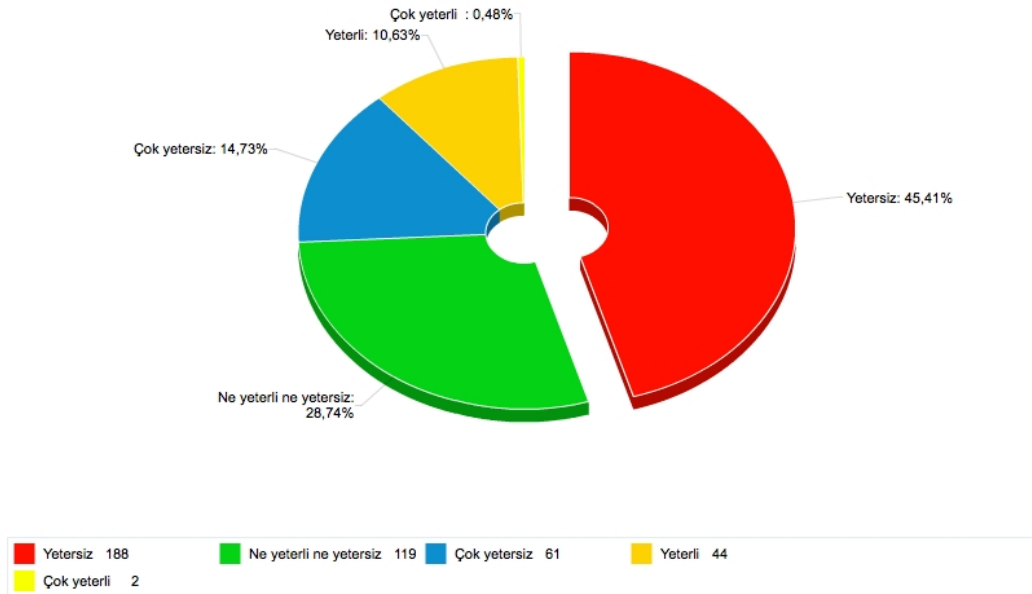
		Ebeveynlik Durumunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının temizliği sizce yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	0,74 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	8,52 %	20,00 %	0,00 %	0,00 %	57,14 %
	Ne yeterli ne yetersiz	27,78 %	29,23 %	25,00 %	66,67 %	14,29 %
	Yetersiz	45,19 %	44,62 %	75,00 %	33,33 %	0,00 %
	Çok yetersiz	17,78 %	6,15 %	0,00 %	0,00 %	28,57 %

KI-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 KI-Kare Hesap : 38,5466650575373
 p-Değeri : 0,00126394403621606

Tablo 3.15. Kullanıcıların bebek ve çocuk bakım odalarının temizliği ile ilgili istatistiksel analiz tablosu.

19.Sorunun değeriendirilmesi: Kullancıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan araç-gereç ve mobilyaların temizliğı ile ilgili soruya verdikleri cevaplara göre Şekil 3.18'de %45,41 oranında yetersiz olduğı görülmektedir. 188 kişı yetersiz, %28,74 oranında 119 kişı ne yeterli ne yetersiz, %14,73 oranında 61 kişı çok yetersiz, %10,63 oranında 44 kişı yeterli, %0,48 oranında 2 kişı çok yeterli bulmuştur. Tablo 3.16'da ki Ki-kare testi değeriendirmesine göre annelerin %42,22'si araç-gereç ve mobilyaların temizliğı yetersiz, babaların %53,06'ı yetersiz, büyükannelerin % 50'si yetersiz, büyükbabaların %66,67'si ne yeterli ne yetersiz, diğeri ebeveynlerin ise %42,86'sı ise ne yeterli ne yetersiz bulmuştur.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bulunan mobilya, tezgah ve araç-gereçlerin temizliğı sizce yeterli mi/miydi?

Şekil 3.18. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları araç-gereç ve mobilyaların temizliğı ile ilgili sorunun cevap grafiğı.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bulunan mobilya, tezgah ve araç-gereçlerin temizliği sizce yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	2	0	0	0	0
	Yeterli	24	19	0	0	1
	Ne yeterli ne yetersiz	81	31	2	2	3
	Yetersiz	114	69	2	1	2
	Çok yetersiz	49	11	0	0	1

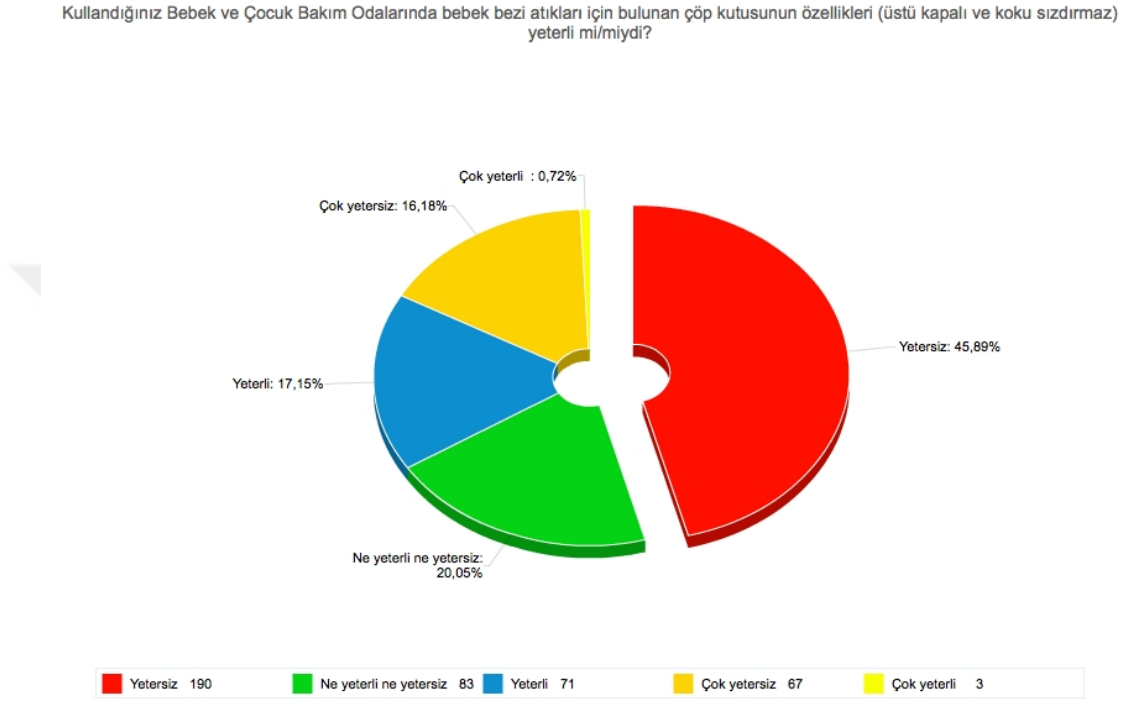
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bulunan mobilya, tezgah ve araç-gereçlerin temizliği sizce yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	0,74 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	8,89 %	14,62 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Ne yeterli ne yetersiz	30,00 %	23,85 %	50,00 %	66,67 %	42,86 %
	Yetersiz	42,22 %	53,08 %	50,00 %	33,33 %	28,57 %
	Çok yetersiz	18,15 %	8,46 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 Ki-Kare Hesap : 17,938328542517
 p-Değeri : 0,32752067708674300

Tablo 3.16. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları araç-gereç ve mobilyaların temizliği ile ilgili sorunun istatistiksel analiz tablosu.

20.Sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarında yetersiz gelen en önemli özelliklerden biri de ortamın havasız olması olarak anket analizlerinden anlaşılmaktadır. Bu havasızlığın nedenlerinden biri de bebek bezi çöplerinin herhangi bir çöp kutusuna atılması ve hava ile olan temasının kesilmemesidir. Bunun için bebek bezi çöplerinin hava ile temasını kesecek hatta oda dışında tutulan ayrı bir depolanma alanına yönlendirecek sistemler oluşturulması gerekmektedir. Katılımcılara sorulan 20.soruda bebek ve çocuk bakım odalarının içinde bulunan bebek bezi atık çöp kutularının özellikleri ile ilgili soruda genel olarak yanıt Şekil 3.19’da görüldüğü üzere bu gereçlerin %45,89 oranında yetersiz olmasıdır. 190 kişi yetersiz, %20,05 oranında 83 kişi ne yeterli ne yetersiz, % 17,15 oranında 71 kişi yeterli, %16,18 oranında 67 kişi çok yetersiz, %0,72 oranında 3 kişi çok yeterli bulmuştur. Ki-kare istatistiksel analiz tablosunda (Tablo 3.17) ise çöp kutusunun özelliklerini annelerin %47,41’i yetersiz, babaların %45,38’i yetersiz, büyükannelelerin %50’si yetersiz, büyükbabaların %66,67’si ne yeterli ne yetersiz, diğer

ebeveynlerin %42,86'sı ise ne yeterli ne yetersiz bulmuştur. Bu değerlendirmeden bebek bezlerinin atıldığı çöp kutularının özelliklerinin genelde yetersiz olduğu söylenebilir.

Şekil 3.19. Bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan bebek bezi çöp kutusunun yeterliliği ile ilgili sorunun yanıt grafiği.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durumunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bebek bezi atıkları için bulunan çöp kutusunun özellikleri (üstü kapalı ve koku sızdırmaz) yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	2	1	0	0	0
	Yeterli	45	22	1	1	2
	Ne yeterli ne yetersiz	44	33	1	2	3
	Yetersiz	128	59	2	0	1
	Çok yetersiz	51	15	0	0	1

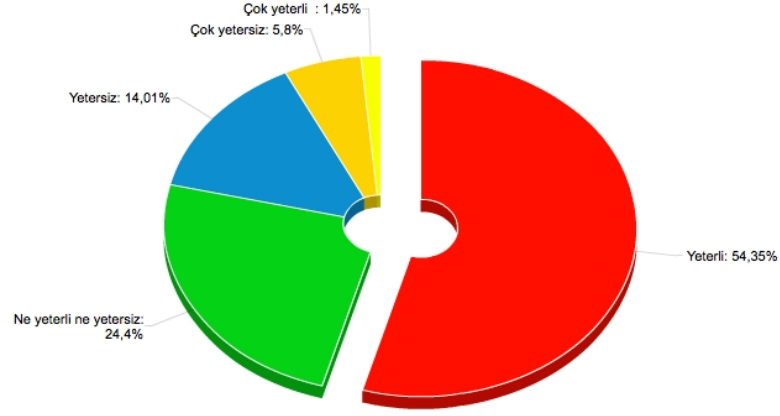
		Ebeveynlik Durumunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bebek bezi atıkları için bulunan çöp kutusunun özellikleri (üstü kapalı ve koku sızdırmaz) yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	0,74 %	0,77 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	16,67 %	16,92 %	25,00 %	33,33 %	28,57 %
	Ne yeterli ne yetersiz	16,30 %	25,38 %	25,00 %	66,67 %	42,86 %
	Yetersiz	47,41 %	45,38 %	50,00 %	0,00 %	14,29 %
	Çok yetersiz	18,89 %	11,54 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 Ki-Kare Hesap : 17,3010007514771
 p-Değeri : 0,36638275526308900

Tablo 3.17. Bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan bebek bezi çöp kutusunun yeterliliği ile ilgili sorunun istatistiksel analiz tablosu.

21.Sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan lavaboların yüksekliği ile ilgili soru Şekil 3.20’de görüldüğü gibi genelde %54,35 oranında 225 katılımcı tarafından yeterli bulunmuştur. %1,45 oranında 6 kişi tarafından çok yeterli, %24,4 oranında 101 kişi tarafından ne yeterli ne yetersiz, %14,01 oranında 58 kişi tarafından yetersiz, %1,45 oranında 24 kişi tarafından ise çok yetersiz bulunmuştur. Tablo 3.18’deki ki-kare istatistiksel analiz tablosuna göre katılımcı annelerin %53,70’i yeterli, babaların %56,15’i yeterli, büyükanne %75’i yeterli, büyükbabaların %66,67’si yeterli, diğer ebeveynlerin ise %28,57’si ne yeterli ne yetersiz bulmuşlardır.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında yıkama alanının ya da lavabonun yüksekliği sizce yeterli mi/miydi?

■ Yeterli 225 ■ Ne yeterli ne yetersiz 101 ■ Yetersiz 58 ■ Çok yetersiz 24
■ Çok yeterli 6

Şekil 3.20. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan lavaboların yüksekliği ile ilgili soruya verdikleri yanıtlar grafiği.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında yıkama alanının ya da lavabonun yüksekliği sizce yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	2	3	0	0	1
	Yeterli	145	73	3	2	2
	Ne yeterli ne yetersiz	66	32	1	0	2
	Yetersiz	40	16	0	1	1
	Çok yetersiz	17	6	0	0	1

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında yıkama alanının ya da lavabonun yüksekliği sizce yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	0,74 %	2,31 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Yeterli	53,70 %	56,15 %	75,00 %	66,67 %	28,57 %
	Ne yeterli ne yetersiz	24,44 %	24,62 %	25,00 %	0,00 %	28,57 %
	Yetersiz	14,81 %	12,31 %	0,00 %	33,33 %	14,29 %
	Çok yetersiz	6,30 %	4,62 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16

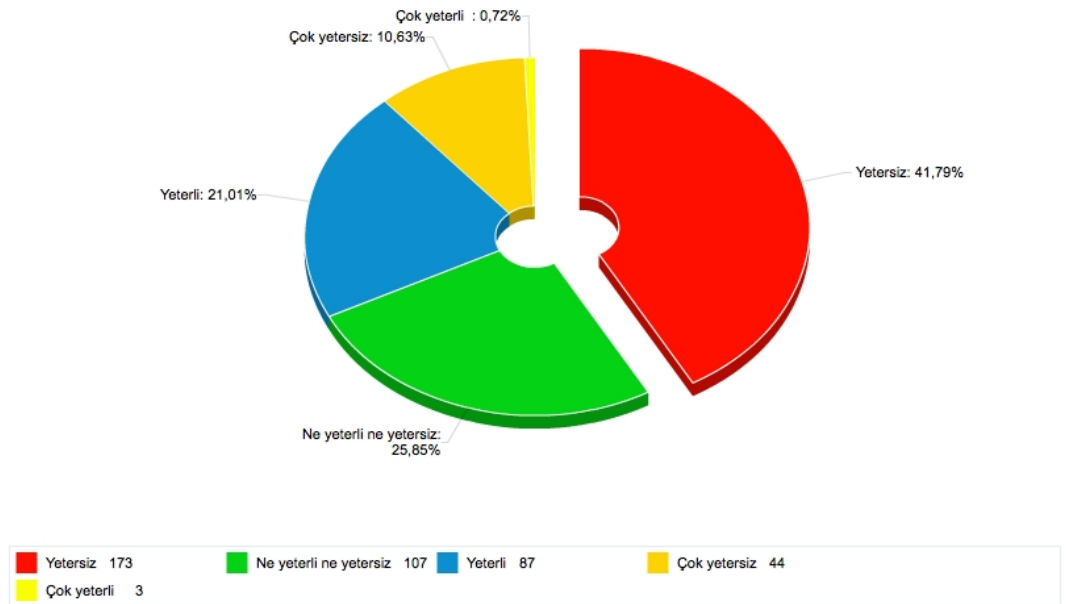
Ki-Kare Hesap : 15,2528967494577

p-Değeri : 0,50619978821279900

Tablo 3.18. Bebek ve çocuk bakım odalarında bulunan lavaboların yüksekliği ile ilgili sorunun istatistiksel analiz tablosu.

22.Sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarında emziren anneler ya da mama ile beslenen çocuğunu ayakta beslemek istemeyen ebeveynler için bir koltuk ya da sandalye bulundurulur. Bu koltuk ya da sandalyelerin ergonomik açıdan konforlu olup olmadığı ile ilgili sorunun cevaplarında Şekil 3.21’de görüldüğü gibi kullanıcıların %41,79 oranında 173 kişi tarafından yetersiz bulunmuştur. Ne yeterli ne yetersiz diyenlerin oranı %25,85’tir ve sayısı 107 kişi, çok yetersiz diyenlerin oranı %10,63’tür ve 44 kişidir. %21,01 oranla 87 kişi yeterli ve %0,72 oranla 3 kişi çok yeterli bulmuştur. Tablo 3.19’de ki-kare istatistiksel analiz testinde annelerin %42,59’u yetersiz, babaların %40,77’si yetersiz, büyükannelerin %50’si yetersiz, büyükbabaların %66,67’si ne yeterli ne yetersiz, diğer ebeveynlerin % 42,86’sı ise yetersiz bulmuştur. Bu sonuçlara göre mekanlarda bulunan sandalye ve koltuklar genelde kullanıcılar tarafından kullanımı konforsuz bulunmaktadır.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bulunan sandalye ya da koltuk bebeğin karnını doyurmak, süt sağlamak ya da mama vermek için yeterli ve konforlu mu/muydu?

Şekil 3.21. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları masa ya da sandalyelerin kullanım konforu ile ilgili soru grafiği.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bulunan sandalye ya da koltuk bebeğin karnını doyurmak, süt sağlamak ya da mama vermek için yeterli ve konforlu mu/muydu?	Çok yeterli	2	0	0	0	1
	Yeterli	54	31	1	0	1
	Ne yeterli ne yetersiz	61	41	1	2	2
	Yetersiz	115	53	2	0	3
	Çok yetersiz	38	5	0	1	0

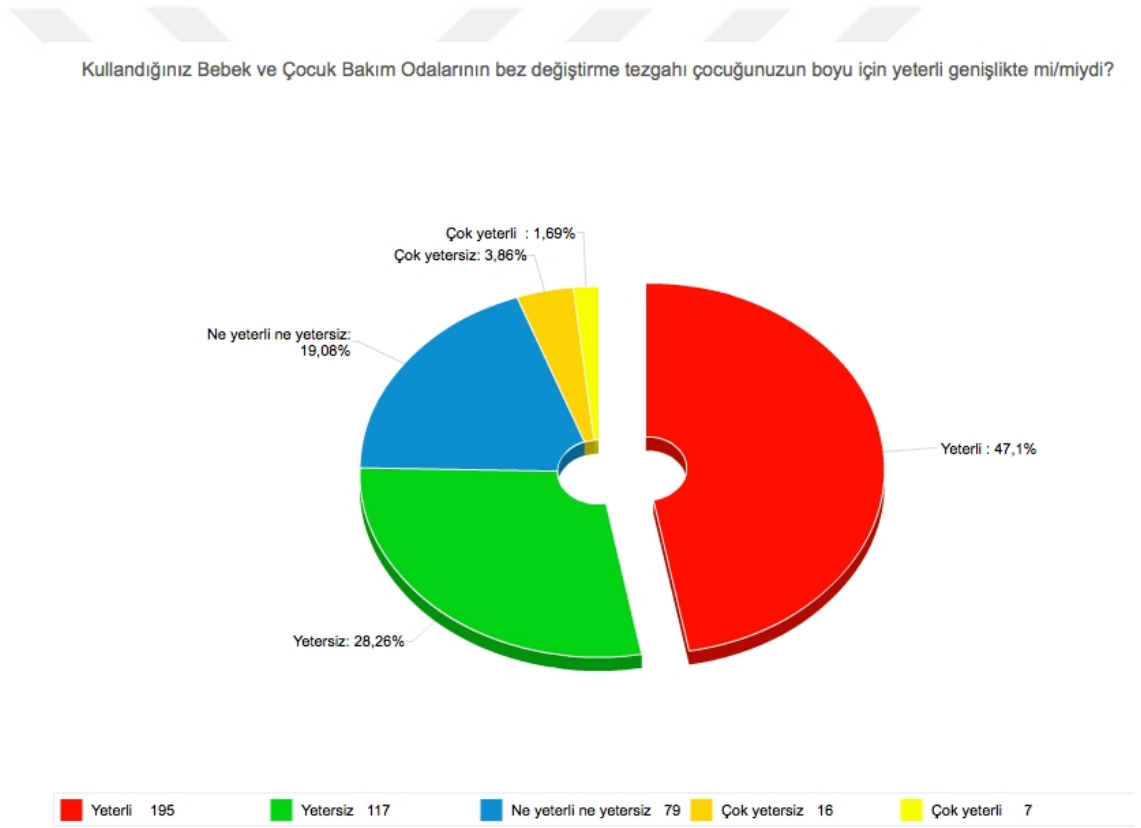
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bulunan sandalye ya da koltuk bebeğin karnını doyurmak, süt sağlamak ya da mama vermek için yeterli ve konforlu mu/muydu?	Çok yeterli	0,74 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Yeterli	20,00 %	23,85 %	25,00 %	0,00 %	14,29 %
	Ne yeterli ne yetersiz	22,59 %	31,54 %	25,00 %	66,67 %	28,57 %
	Yetersiz	42,59 %	40,77 %	50,00 %	0,00 %	42,86 %
	Çok yetersiz	14,07 %	3,85 %	0,00 %	33,33 %	0,00 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 Ki-Kare Hesap : 37,5507953706452
 p-Değeri : 0,00175309187403442

Tablo 3.19. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları masa ya da sandalyelerin kullanım konforu ile ilgili istatistiksel analiz tablosu.

23.Sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan bez değiştirme tezgahlarının uzunluğu çocuğunuzun boyu için uygun mu sorusuna verilen cevaplar Şekil 3.22’de görüldüğü gibi en yüksek oranla yeterli diyenler %47,1 sayıları 195, yetersiz bulanlar %28,26 sayıları 117, ne yeterli ne yetersiz bulanlar %19,06 sayıları 79, çok yetersiz bulanlar %3,86 sayıları 16, en küçük oran ise %1,09 oranla çok yeterli bulanlar ve sayıları da 7’dir. Tablo 3.20’da görülen ki-kare istatistiksel analiz testinde katılımcıların kullandıkları bez değiştirme tezgahlarının, katılımcı annelerin %40’ının yeterli, katılımcı babaların %61,54’ünün yeterli, katılımcı büyükannelelerin %75’inin yeterli, katılımcı büyükbabaların %66,67’sinin yeterli, diğer katılımcı ebeveynlerin ise %28,57 oranında hem yeterli hem de yetersiz bulunduğu

anlaşılmaktadır. Bebek ve çocuk bakım odalarını hangi yaş aralığındaki çocukları için kullandıklarını soran soruyla çapraz raporlama yapıldığında (Tablo 3.21) bu tezgahların daha çocukları 0-1 ile 1-2 yaş arasında olanlarının yeterli bulduğu görülmektedir. 2-3 yaş ya da 3-4 yaş aralığındaki çocukların büyüme oranları ve gelişme farklılıkları olmasından dolayı bu tür tezgahlara sığmama olasılıkları yüksektir ve dolayısıyla ebeveynlere yetersiz gelmektedir.

Şekil 3.22. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları bez değiştirme tezgahının yeterliliği ile ilgili değerlendirme grafiği.

KI-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının bez değiştirme tezgahı çocuğunuzun boyu için yeterli genişlikte mi/miydi?	Çok yeterli	4	2	0	0	1
	Yeterli	108	80	3	2	2
	Ne yeterli ne yetersiz	50	28	0	0	1
	Yetersiz	95	18	1	1	2
	Çok yetersiz	13	2	0	0	1

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının bez değiştirme tezgahı çocuğunuzun boyu için yeterli genişlikte mi/miydi?	Çok yeterli	1,48 %	1,54 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Yeterli	40,00 %	61,54 %	75,00 %	66,67 %	28,57 %
	Ne yeterli ne yetersiz	18,52 %	21,54 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Yetersiz	35,19 %	13,85 %	25,00 %	33,33 %	28,57 %
	Çok yetersiz	4,81 %	1,54 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %

KI-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 KI-Kare Hesap : 37,5779533335734
 p-Değeri : 0,00173761579970476

Tablo 3.20. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları bez değiştirme tezgahının yeterliliği ile ilgili istatistiksel analiz tablosu.

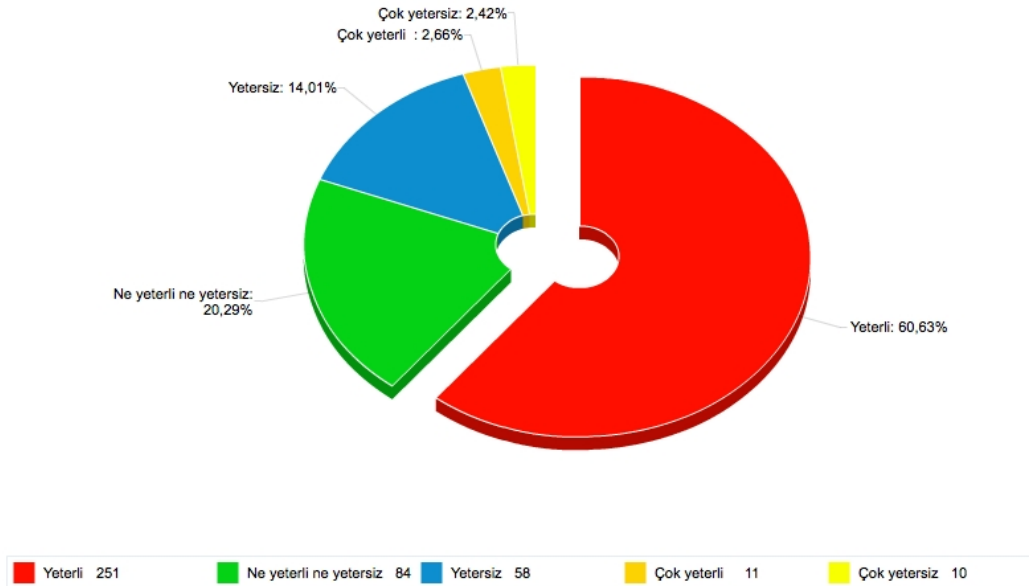
Çapraz Rapor

			Bugüne kadar çocuğunuz ya da çocuklarınız hangi yaş aralığında iken Bebek ve Çocuk Bakım Odalarını kullandınız/kullanıyorsunuz ?			
			0-1 yaş arası	1-2 yaş arası	2-3 yaş arası	3-4 yaş arası
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının bez değiştirme tezgahı çocuğunuzun boyu için yeterli genişlikte mi/miydi?	Çok yeterli	Satır %	40	30	20	10
		Sütun %	1	1	1	2
		Frekans	4	3	2	1
	Yeterli	Satır %	47	34	13	4
		Sütun %	48	43	33	42
		Frekans	165	120	45	16
	Ne yeterli ne yetersiz	Satır %	39	32	22	6
		Sütun %	19	19	27	28
		Frekans	66	54	37	11
	Yetersiz	Satır %	40	37	18	3
		Sütun %	27	31	32	23
		Frekans	93	87	43	9
	Çok yetersiz	Satır %	45	30	21	3
		Sütun %	4	3	5	2
		Frekans	15	10	7	1

Tablo 3.21. Katılımcıların yaptığı bez değiştirme tezgahının yeterlilik yorumu ile çocukları kaç yaşlarındayken bu alanları kullandıklarının oranı ve sayılarının gösterildiği çapraz rapor tablosu.

24.Sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan tezgahların ebeveynler için yüksekliğinin yeterliliğinin değerlendirildiği Şekil 3.23'te, en büyük oran %60,63 ile yeterli cevabı olmuştur. Yeterli cevabı verenlerin sayısı ise 251'dir. 84 katılımcı %20,29 oranla ne yeterli ne yetersiz, 58 kişi %14,01 oranla yetersiz, 11 kişi %2,66 oranla çok yeterli ve 10 kişi %2,42 oranla çok yetersiz bulmuştur. Ki-kare istatistiksel analiz tablosuna göre (Tablo 3.22) Katılımcı annelerin %58,52'si tezgahların yüksekliğini yeterli, katılımcı babaların %66,15'i yeterli, katılımcı büyükannelerin %75'i yeterli, katılımcı büyükbabaların %66,67'si yeterli ve diğer ebeveynlerin %42,86'sı ise ne yeterli ne yetersiz bulmuştur. Bu analize göre katılımcı kullanımına göre bebek ve çocuk bakım odalarında bez değiştirme tezgahı olarak kullanılan alanların yükseklikleri ebeveynler tarafından yeterli bulunmaktadır.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bez değiştirme tezgahının yüksekliği sizce yeterli mi/miydi?

Şekil 3.23. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları bez değiştirme tezgahının yeterliliği ile ilgili değerlendirme grafiği.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durumunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bez değiştirme tezgahının yüksekliği sizce yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	6	5	0	0	0
	Yeterli	158	86	3	2	2
	Ne yeterli ne yetersiz	56	24	0	1	3
	Yetersiz	43	13	1	0	1
	Çok yetersiz	7	2	0	0	1

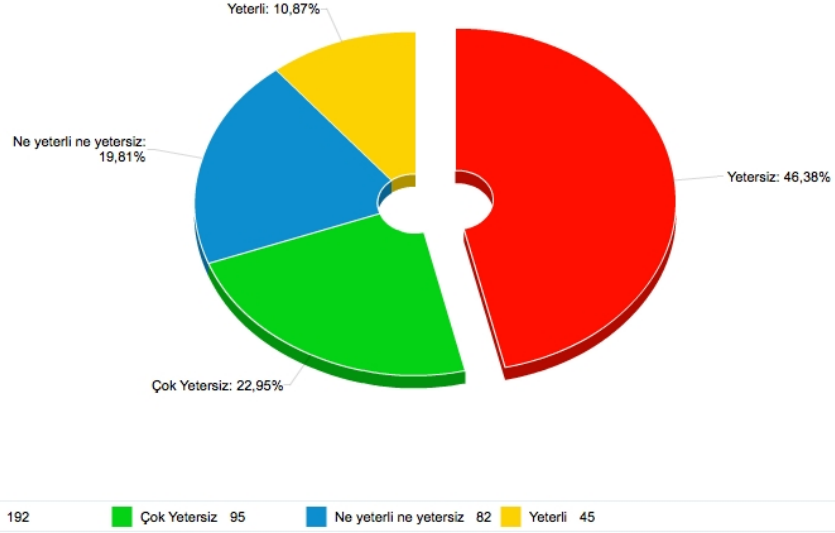
		Ebeveynlik Durumunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bez değiştirme tezgahının yüksekliği sizce yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	2,22 %	3,85 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	58,52 %	66,15 %	75,00 %	66,67 %	28,57 %
	Ne yeterli ne yetersiz	20,74 %	18,46 %	0,00 %	33,33 %	42,86 %
	Yetersiz	15,93 %	10,00 %	25,00 %	0,00 %	14,29 %
	Çok yetersiz	2,59 %	1,54 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 Ki-Kare Hesap : 14,1776206713276
 p-Değeri : 0,58548331763881200

Tablo 3.22. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarında kullandıkları bez değiştirme tezgahı ile ilgili istatistiksel analiz tablosu.

25.Sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarındaki yangına karşı alınmış güvenlik önlemlerinin değerlendirildiği soruda ise 192 kişi %46,38 oranında yetersiz bulmuştur. 95 kişi %22,96 oranında çok yetersiz, 82 kişi %19,81 oranında ne yeterli ne yetersiz, 45 kişi %10,87 oranında yeterli bulmuş ve hiç kimse tarafından çok yeterli bulunmamıştır. (Şekil 3.24) Ki-kare İstatistiksel analiz değerlendirmesine göre (Tablo 3.23) katılımcı annelerin %47,04'ü yetersiz, katılımcı babaların %45,38'i yetersiz, katılımcı büyükannelelerin %50'si yetersiz ve diğer %50'si ne yeterli ne yetersiz, büyükbabaların %66,67'si ne yeterli ne yetersiz, diğer ebeveynlerin ise 42,86'sı yetersiz bulmuştur. Bu sonuçlara göre katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarında yangına karşı alınan önlemlerin yetersiz olduğu söylenebilir.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında olası bir yangına karşılık sizce yeterli önlem alınmış mı/miydi?

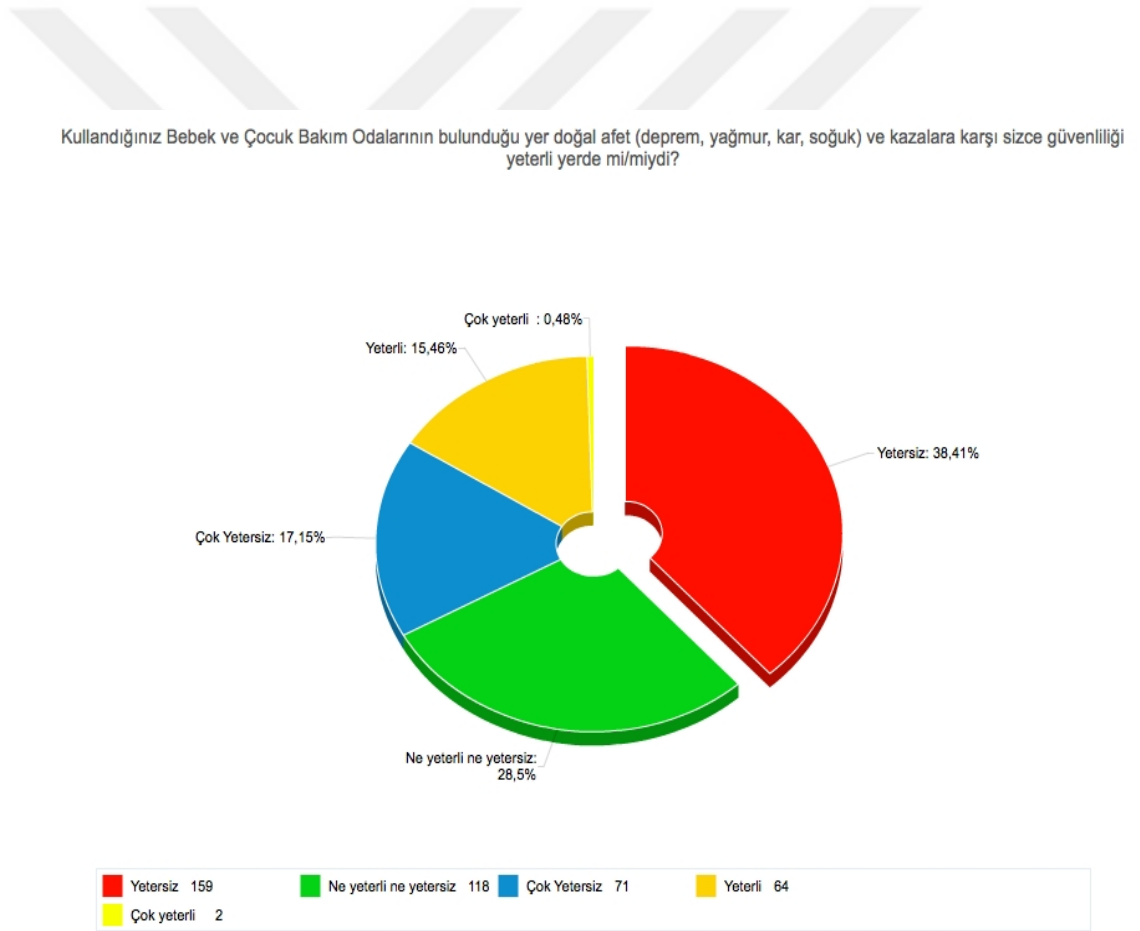
Şekil 3.24. Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarındaki yangın önlemlerini değerlendirdikleri grafik.

Ki-Kare Testi						
		Ebeveynlik Durumunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında olası bir yangına karşılık sizce yeterli önlem alınmış mı/miydi?	Çok yeterli	0	0	0	0	0
	Yeterli	21	22	0	0	2
	Ne yeterli ne yetersiz	52	28	0	2	0
	Yetersiz	127	59	2	1	3
	Çok Yetersiz	70	21	2	0	2
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında olası bir yangına karşılık sizce yeterli önlem alınmış mı/miydi?	Çok yeterli	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	7,78 %	16,92 %	0,00 %	0,00 %	28,57 %
	Ne yeterli ne yetersiz	19,26 %	21,54 %	0,00 %	66,67 %	0,00 %
	Yetersiz	47,04 %	45,38 %	50,00 %	33,33 %	42,86 %
	Çok Yetersiz	25,93 %	16,15 %	50,00 %	0,00 %	28,57 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
Ki-Kare Hesap : 21,1906635393205
p-Değeri : 0,17129756017233800

Tablo 3.23. Katılımcıların kullandıkları bebek ve çocuk bakım odalarındaki yangın önlemlerini istatistiksel analiz yöntemiyle değerlendirildiği tablo.

26.Sorunun değeriendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarının bulunduğu yerin doğal afet ve kazalara karşı güvenliiliğinin değeriendirildiği sorunun grafiğinde, (Şekil 3.25) katılımcıların %38,41'i 159 kişi yetersiz, %28,5'i 118 kişi ne yeterli ne yetersiz, %17,15'i 71 kişi çok yetersiz, %15,46'sı 64 kişi yeterli ve %0,48'i 2 kişi çok yeterli bulmuştur. Ki-kare istatistiksel analiz testine göre, (Tablo 3.24) katılımcı annelerin %41,11'i yetersiz, babaların %33,85'i yetersiz, büyükanneleerin %50'si ne yeterli ne yetersiz, büyükbabaların %66,67'si ne yeterli ne yetersiz ve diğer ebeveynlerin %42,86'sı ise yetersiz bulmuştur.

Şekil 3.25. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarının bulunduğu yerlerin doğal afet ve kazalara karşı güvenliiliğinin yeterliliğini değeriendirdiği grafik.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının bulunduğu yer doğal afet (deprem, yağmur, kar, soğuk) ve kazalara karşı sizce güvenliliği yeterli yerde mi/miydi?	Çok yeterli	2	0	0	0	0
	Yeterli	30	31	1	0	2
	Ne yeterli ne yetersiz	72	42	2	2	0
	Yetersiz	111	44	0	1	3
	Çok Yetersiz	55	13	1	0	2

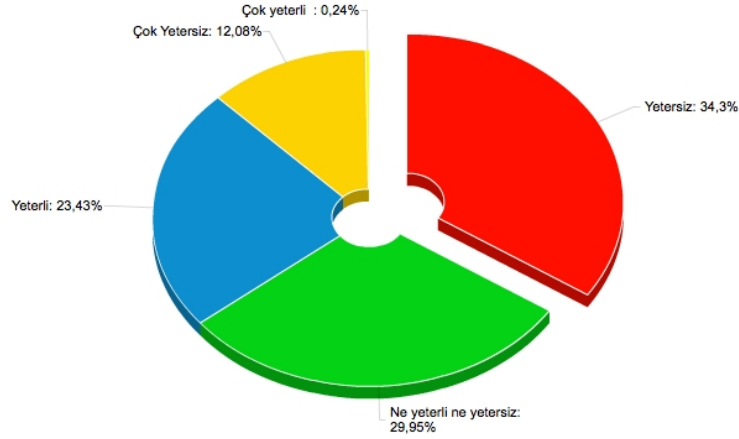
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının bulunduğu yer doğal afet (deprem, yağmur, kar, soğuk) ve kazalara karşı sizce güvenliliği yeterli yerde mi/miydi?	Çok yeterli	0,74 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	11,11 %	23,85 %	25,00 %	0,00 %	28,57 %
	Ne yeterli ne yetersiz	26,67 %	32,31 %	50,00 %	66,67 %	0,00 %
	Yetersiz	41,11 %	33,85 %	0,00 %	33,33 %	42,86 %
	Çok Yetersiz	20,37 %	10,00 %	25,00 %	0,00 %	28,57 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 Ki-Kare Hesap : 26,4275841920903
 p-Değeri : 0,04830090414627300

Tablo 3.24. Bebek ve çocuk bakım odalarının bulunduğu yerlerin doğal afet ve kazalara karşı güvenliğinin yeterliliğinin değerlendirildiği tablo.

27.sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan nesnelerin herhangi bir kazaya neden olmasına karşılık alınan önlemlerin yeterliliği değerlendirildiğinde en fazla oran %34,3 ile yetersiz bulunmaktadır. 142 kişi yetersiz bulmuştur. Ne yeterli ne yetersiz bulanların oranı % 29,95 ile 124 kişidir. Yeterli bulanların oranı %23,43 ile 97 kişi, çok yetersiz bulanların oranı %12,06 ile 50 kişi ve çok yeterli bulanların oranı %0,24 oranla sadece 1 kişidir. Tablo 3. 25 'te ki Ki-kare istatistiksel analiz raporuna göre, katılımcı annelerin %37,04'ü yetersiz bulmuş, katılımcı babaların %36,92'si ne yeterli ne yetersiz bulmuş, katılımcı büyükannelelerin %50'si yeterli, katılımcı büyükbabaların %66,67'si yetersiz, %42,86'sı yeterli ve %42,86'sı ise yeterli bulmuştur.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarındaki nesneler herhangi bir kazaya neden olmayacak (örneğin yuvarlatılmış köşeler, kaydırmaz döşeme vb..) şekilde yeterli güvenlik önlemleri alınmış mı/mıydı?

Yetersiz	142	Ne yeterli ne yetersiz	124	Yeterli	97	Çok Yetersiz	50
Çok yeterli	1						

Şekil 3.26. Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan nesnelerin herhangi bir kazaya neden olmasına karşılık alınan önlemlerin yeterliliğinin değerlendirildiği grafik.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarındaki nesneler herhangi bir kazaya neden olmayacak (örneğin yuvarlatılmış köşeler, kaydırmaz döşeme vb..) şekilde yeterli güvenlik önlemleri alınmış mı/mıydı?	Çok yeterli	0	0	0	0	1
	Yeterli	52	40	2	0	3
	Ne yeterli ne yetersiz	75	48	0	1	0
	Yetersiz	100	36	1	2	3
	Çok Yetersiz	43	6	1	0	0

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarındaki nesneler herhangi bir kazaya neden olmayacak (örneğin yuvarlatılmış köşeler, kaydırmaz döşeme vb..) şekilde yeterli güvenlik önlemleri alınmış mı/mıydı?	Çok yeterli	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Yeterli	19,26 %	30,77 %	50,00 %	0,00 %	42,86 %
	Ne yeterli ne yetersiz	27,78 %	36,92 %	0,00 %	33,33 %	0,00 %
	Yetersiz	37,04 %	27,69 %	25,00 %	66,67 %	42,86 %
	Çok Yetersiz	15,93 %	4,62 %	25,00 %	0,00 %	0,00 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16

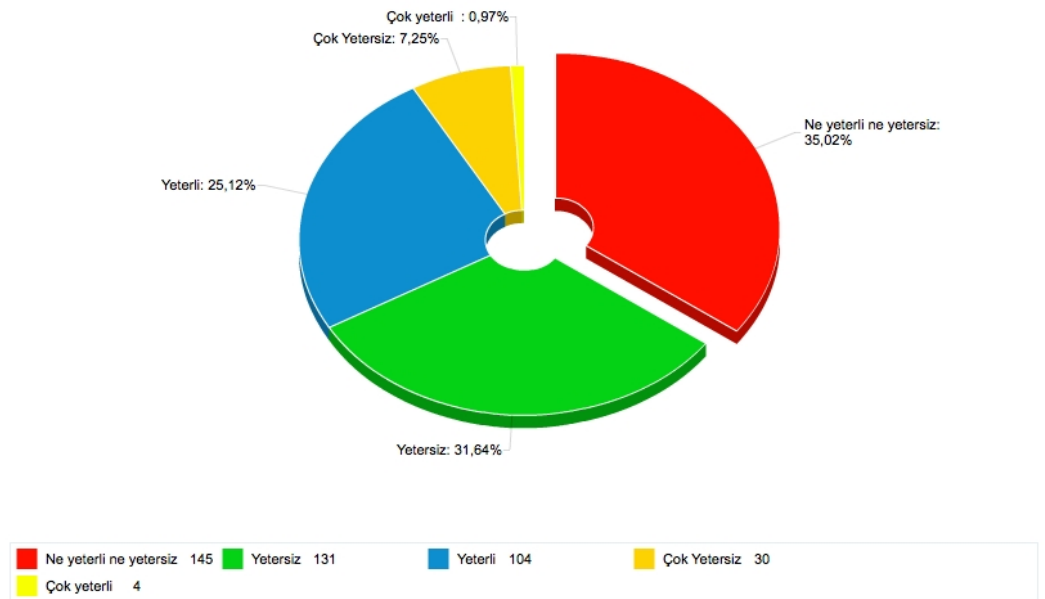
Ki-Kare Hesap : 86,4900447920784

p-Değeri : 0,00000000001102972

Tablo 3.25. Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan nesnelerin herhangi bir kazaya neden olmasına karşılık alınan önlemlerin yeterliliğinin değerlendirildiği tablo.

28.Sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarında ebeveynlerin eylemlerini gerçekleştirirken kendilerini ve çocuklarını güvende hissetmesi çok önemlidir. Bu alanların güvenliklerinin değerlendirildiği Şekil 3.27’de en büyük oran %35,02 ile ne yeterli ne yetersiz cevabı olmuştur. 145 kişi bu alanların güvenliği konusunda tam emin olamamaktadır. Bunun yanında yetersiz diyenlerin oranı %31,64’tür ve sayıları 131’dir. Katılımcıların %25,12’si olan 104 kişi bu alanların güvenliğini yeterli bulmuştur. Çok yetersiz bulanların oranı %7,25 ve çok yeterli bulanların oranı ise %0,97’dir. Tablo 3.26’da ki Ki-kare istatistiksel analiz tablosunda katılımcı annelerin %37,04’ü bu alanların güvenliğini yetersiz, babaların %39,23’ü ne yeterli ne yetersiz, büyükannelerin %50’si ne yeterli ne yetersiz, büyükbabaların %66,67’si ne yeterli ne yetersiz ve diğer ebeveynlerin % 42,86’sı da ne yeterli ne yetersiz bulmuştur. Bu durumda bu alanların güvenliğini yetersiz bulanlar anneler olmuştur.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında ihtiyaçlarınızı karşılarken kendinizi ve çocuğunuzu yeterli bir şekilde güvende hissettiniz mi?

Şekil 3.27. Bebek ve çocuk bakım odalarında kendini güvenli hissetme ile ilgili değerlendirme grafiği.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında ihtiyaçlarınızı karşılarken kendinizi ve çocuğunuzu yeterli bir şekilde güvende hissettiniz mi?	Çok yeterli	1	2	0	0	1
	Yeterli	59	41	1	1	2
	Ne yeterli ne yetersiz	87	51	2	2	3
	Yetersiz	100	30	1	0	0
	Çok Yetersiz	23	6	0	0	1

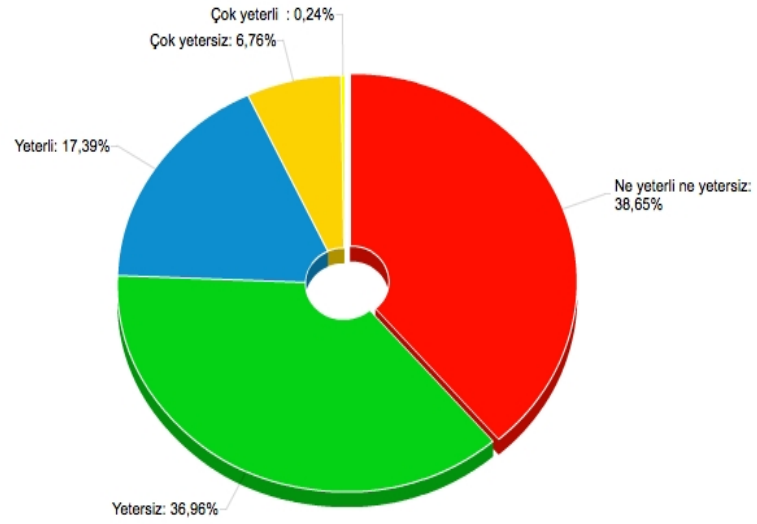
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında ihtiyaçlarınızı karşılarken kendinizi ve çocuğunuzu yeterli bir şekilde güvende hissettiniz mi?	Çok yeterli	0,37 %	1,54 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Yeterli	21,85 %	31,54 %	25,00 %	33,33 %	28,57 %
	Ne yeterli ne yetersiz	32,22 %	39,23 %	50,00 %	66,67 %	42,86 %
	Yetersiz	37,04 %	23,08 %	25,00 %	0,00 %	0,00 %
	Çok Yetersiz	8,52 %	4,62 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 Ki-Kare Hesap : 31,7939681072983
 p-Değeri : 0,01063544022549520

Tablo 3.26. Bebek ve çocuk bakım odalarında kendini güvenli hissetme ile ilgili istatistiksel değerlendirme tablosu.

29.Sorunun değerlendirilmesi: Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarının düzeni ve ihtiyaçlarını karşılarken bu alanların verdiği huzurun yeterliliğini değerlendirdiklerinde en fazla oran %38,65 ile ne yeterli ne yetersiz cevabı olmuştur. 160 kişi ne yeterli ne yetersiz, %36,96 oranla 153 kişi de yetersiz bulmuştur. Yeterli bulanların oranı %17,39 ve 72 kişidir. Çok yetersiz bulanların oranı %6,76 ve 28 kişidir. Çok yeterli bulan ise %0,24 oran ile sadece 1 kişidir (Şekil 3.28). Ki-kare istatistiksel analiz değerlendirmesine göre, katılımcı annelerin % 40,74'ü yetersiz, babaların %44,62'si ne yeterli ne yetersiz, büyükanne %50'si yetersiz, büyükbabaların %33,3'ü ne yeterli ne yetersiz, diğer ebeveynlerin %85,71'i de ne yeterli ne yetersiz bulmuşlardır. Bu soruya katılımcı annelerden 100 kişi yetersiz yanıtını vermiştir.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım odalarının düzeni çocuğunuzun ve sizin ihtiyaçlarınızı huzurlu bir şekilde gerçekleştirmeniz için yeterli mi/miydi?

Ne yeterli ne yetersiz	160	Yetersiz	153	Yeterli	72	Çok yetersiz	28
Çok yeterli	1						

Şekil 3.28. Bebek ve çocuk bakım odalarının düzeni ve ihtiyaçları huzurlu bir şekilde gerçekleştirebilme yeterliliği ile ilgili sorunun değerlendirme grafiği.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım odalarının düzeni çocuğunuzun ve sizin ihtiyaçlarınızı huzurlu bir şekilde gerçekleştirmeniz için yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	0	1	0	0	0
	Yeterli	41	30	0	1	0
	Ne yeterli ne yetersiz	94	58	1	1	6
	Yetersiz	110	40	2	1	0
	Çok yetersiz	25	1	1	0	1

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım odalarının düzeni çocuğunuzun ve sizin ihtiyaçlarınızı huzurlu bir şekilde gerçekleştirmeniz için yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	0,00 %	0,77 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	15,19 %	23,08 %	0,00 %	33,33 %	0,00 %
	Ne yeterli ne yetersiz	34,81 %	44,62 %	25,00 %	33,33 %	85,71 %
	Yetersiz	40,74 %	30,77 %	50,00 %	33,33 %	0,00 %
	Çok yetersiz	9,26 %	0,77 %	25,00 %	0,00 %	14,29 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16

Ki-Kare Hesap : 31,4826654101812

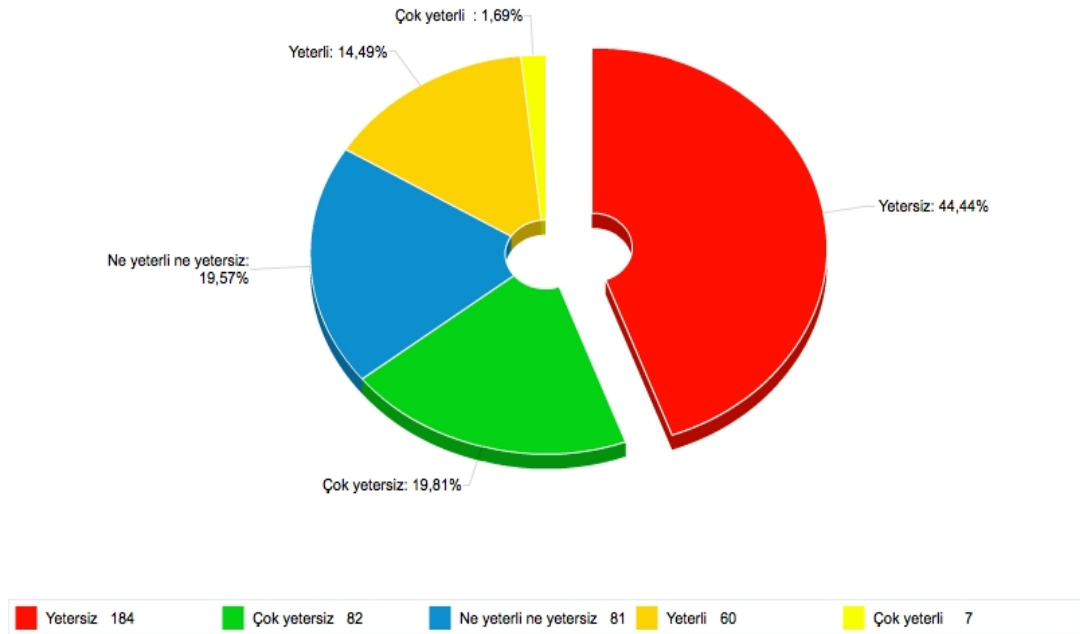
p-Değeri : 0,01166809881400390

Tablo 3.27. Bebek ve çocuk bakım odalarının düzeni ve ihtiyaçları huzurlu bir şekilde gerçekleştirebilme yeterliliği ile ilgili sorunun istatistiksel değerlendirme tablosu.

30.Sorunun değerlendirilmesi: Genellikle anneler çocuklarını emzirirken mahremiyetlerinin korunduğu alanları tercih ederler. Bazıları da çocukları beslenirken dikkatleri dağılmasın ya da uyusun diye de gözden uzakta olmayı tercih edebilir. Bu gibi durumlar için bebek ve çocuk bakım odalarına ayırıcı paneller, perdeler ya da ayrıca emzirme alanı yapılmaktadır. Katılımcıların kullandıkları alanlardaki mahremiyet sağlayıcı nesnelerin kullanımının değerlendirildiği soruda mahremiyet sağlayacak yöntemlerin %44,44 oranla yetersiz olduğu Şekil 3.29'da görülmektedir. 184 kişi bu alanlardaki yöntemleri yetersiz bulurken, 82 kişi %19,81 oranla çok yetersiz bulmuştur. Ne yeterli ne yetersiz bulanların oranı %19,57 ile 81 kişidir. %14,49 oranla yeterli bulanların sayısı 60 ve %1,69 oranla 7 kişi ise çok yeterli bulmuştur. İstatistiksel değerlendirme yöntemi ki-kare testine göre, katılımcı anneler

%44,81 oranında yetersiz ve %26,67 oranında çok yetersiz bulmuşlardır. Yetersiz ve çok yetersiz bulan katılımcı anne sayısı 193'tür. Bu alanlar mama ile besleme yoluyla babaların ve diğer ebeveynlerinde kullanabilecekleri alanlar olduğu için katılımcı babaların %44,62'si de bu alanları yetersiz bulmuşlardır.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının emzirme alanında mahremiyetinizi sağlayacak önlemler (paravan, duvar ya da ayırıcı) sizce yeterli mi/miydi?

Şekil 3.29. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarındaki mahremiyet sağlayıcı önlemleri değerlendirdiği sorunun grafiği.

KI-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının emzirme alanında mahremiyetinizi sağlayacak önlemler (paravan, duvar ya da ayırıcı) sizce yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	4	3	0	0	0
	Yeterli	32	24	1	0	3
	Ne yeterli ne yetersiz	41	37	0	2	1
	Yetersiz	121	58	2	1	2
	Çok yetersiz	72	8	1	0	1

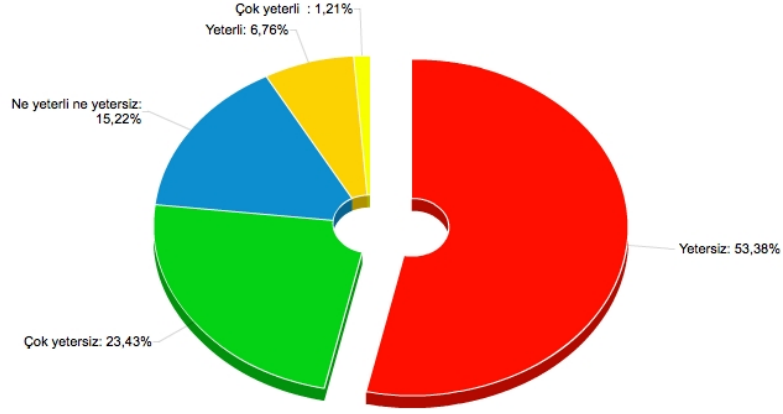
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının emzirme alanında mahremiyetinizi sağlayacak önlemler (paravan, duvar ya da ayırıcı) sizce yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	1,48 %	2,31 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	11,85 %	18,46 %	25,00 %	0,00 %	42,86 %
	Ne yeterli ne yetersiz	15,19 %	28,46 %	0,00 %	66,67 %	14,29 %
	Yetersiz	44,81 %	44,62 %	50,00 %	33,33 %	28,57 %
	Çok yetersiz	26,67 %	6,15 %	25,00 %	0,00 %	14,29 %

KI-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 Ki-Kare Hesap : 40,0499097540019
 p-Değeri : 0,00076563241203984

Tablo 3.28. Katılımcıların bebek ve çocuk bakım odalarındaki mahremiyet sağlayıcı önlemleri değerlendirdiği sorunun ki-kare testine göre değerlendirme tablosu.

31.Sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odaları çoklu kullanım ya da tekli kullanıma göre tasarlanmaktadır. Çoklu kullanıma göre alanların yeterliliğinin sorulduğu sorunun grafiğinde (Şekil 3.30) toplamda %53,38 oranında 221 katılımcı bu alanları yetersiz bulmuştur. %23,43 oranında 97 kişi ise çok yetersiz bulmuştur. Ne yeterli ne yetersiz bulanların oranı %15,22 ve sayıları 63, yeterli bulanların oranı %6,78 ve sayıları 28, çok yeterli bulanların oranı %1,21 ve sayıları 5'tir. Ki-kare istatistiksel değerlendirme yöntemine göre (Tablo 3.29) katılımcı annelerin %54,44'ü bu alanları yetersiz bulurken, katılımcı babaların da %53,06'sı bu alanları yetersiz bulmuştur. Katılımcı büyükannelelerin %75'i yetersiz ve diğer katılımcıların %42,86'sı ne yeterli ne yetersiz bulmuştur. Bu değerlendirme sonucuna göre birden çok kişinin kullanımına göre yapılmış bebek ve çocuk bakım odaları kullanım alanları bakımından kullanıcıları tarafından yetersiz bulunmaktadır.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının alanı aynı anda birden çok kişinin kullanımı için yeterli mi/miydi ?

Yetersiz	221	Çok yetersiz	97	Ne yeterli ne yetersiz	63	Yeterli	28	Çok yeterli	5
----------	-----	--------------	----	------------------------	----	---------	----	-------------	---

Şekil 3.30. Bebek ve çocuk bakım odalarının birden çok kişi tarafından kullanım alanı yeterliliğinin değerlendirildiği sorunun grafiği.

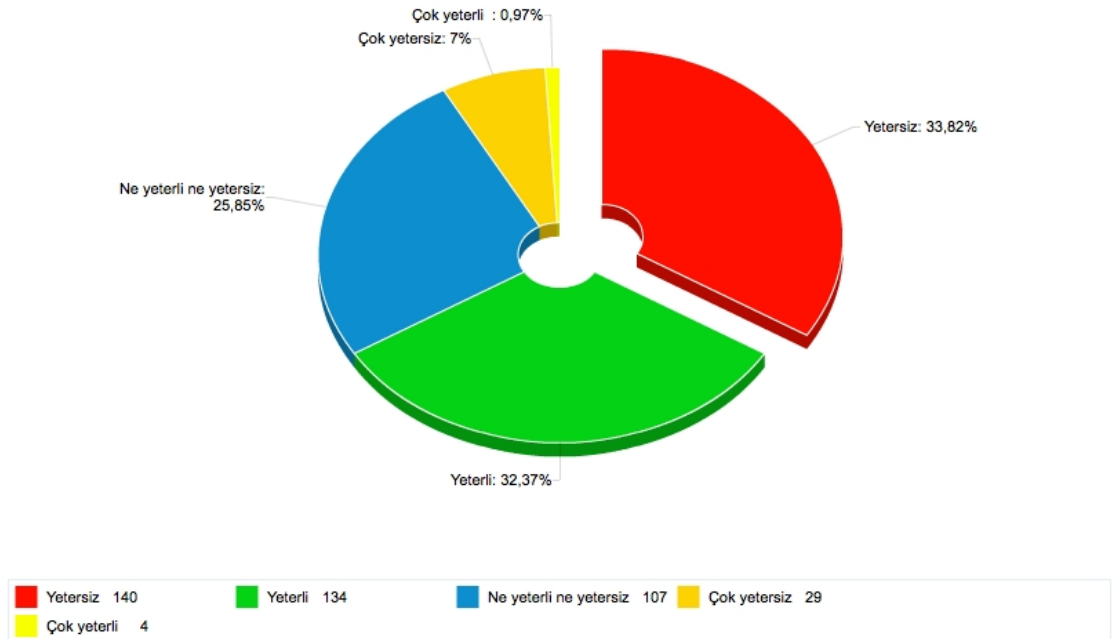
Ki-Kare Testi						
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının alanı aynı anda birden çok kişinin kullanımı için yeterli mi/miydi ?	Çok yeterli	2	2	0	0	1
	Yeterli	16	11	0	1	0
	Ne yeterli ne yetersiz	30	29	0	1	3
	Yetersiz	147	69	3	1	1
	Çok yetersiz	75	19	1	0	2
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının alanı aynı anda birden çok kişinin kullanımı için yeterli mi/miydi ?	Çok yeterli	0,74 %	1,54 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Yeterli	5,93 %	8,46 %	0,00 %	33,33 %	0,00 %
	Ne yeterli ne yetersiz	11,11 %	22,31 %	0,00 %	33,33 %	42,86 %
	Yetersiz	54,44 %	53,08 %	75,00 %	33,33 %	14,29 %
	Çok yetersiz	27,78 %	14,62 %	25,00 %	0,00 %	28,57 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
Ki-Kare Hesap : 37,2841860431112
p-Değeri : 0,00191221822093985

Tablo 3.29. Bebek ve çocuk bakım odalarının birden çok kişi tarafından kullanım alanı yeterliliğinin değerlendirildiği istatistiksel analiz tablosu.

32.sorunun değerlendirilmesi: Tek bir ebeveynin kullanımına uygun odaların alanlarının değerlendirildiği sorunun grafiğinde (Şekil 3.31) toplam katılımcıların %33,82'si yetersiz bulurken %32,37'si yeterli bulmuştur. %25,85'i ne yeterli ne yetersiz, %7'si çok yetersiz, %0,97'si de çok yeterli bulmuştur. Tablo 3.30'da ki-kare istatistiksel analiz değerlendirmesinde katılımcı annelerin %37,04'ü yetersiz, katılımcı babaların %40'ı yeterli, katılımcı büyükannelerin %50'si yeterli diğer %50'si ise yetersiz bulurken, katılımcı büyükbabaların %66,67'si yeterli ve diğer ebeveynlerin %42,86'sı bu alanları yetersiz bulmuştur. Bu değerlendirmeye göre, çoklu kullanıma uygun bebek ve çocuk bakım odalarına kıyasla tek kişilik kullanıma uygun odaların alanları katılımcılar tarafından daha yeterli bulunmaktadır.

Kullandığınız Tek Kişilik Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının alanı sizce yeterli mi/miydi?

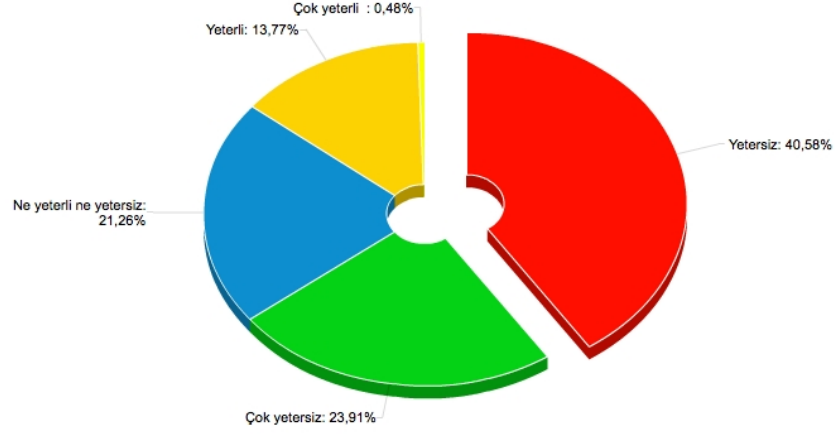
Şekil 3.31. Bebek ve çocuk bakım odalarının, alanlarının tekli kullanıma uygunluğunun değerlendirildiği grafik.

Ki-Kare Testi						
		Ebeveynlik Durumunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Tek Kişilik Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının alanı sizce yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	3	0	0	0	1
	Yeterli	78	52	2	2	0
	Ne yeterli ne yetersiz	66	39	0	0	2
	Yetersiz	100	34	2	1	3
	Çok yetersiz	23	5	0	0	1
		Ebeveynlik Durumunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Tek Kişilik Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının alanı sizce yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	1,11 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Yeterli	28,89 %	40,00 %	50,00 %	66,67 %	0,00 %
	Ne yeterli ne yetersiz	24,44 %	30,00 %	0,00 %	0,00 %	28,57 %
	Yetersiz	37,04 %	26,15 %	50,00 %	33,33 %	42,86 %
	Çok yetersiz	8,52 %	3,85 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16 Ki-Kare Hesap : 31,5472167986679 p-Değeri : 0,01144654799138520						

Tablo 3.30. Bebek ve çocuk bakım odalarının, alanlarının tekli kullanıma uygunluğunun değerlendirildiği istatistiksel analiz tablosu.

33.Sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarına, bebek arabaları ile girebilmek ve hareket edebilmek gibi eylemlerin, yapılabilmesi için alanların genişliklerinin yeterliliğinin değerlendirildiği soru grafiğinde (Şekil 3.32) katılımcıların %40,58'i yetersiz yanıtını vermiştir. %23,91 oranında çok yetersiz, %21,26 oranında ne yeterli ne yetersiz, %13,77 oranında yeterli, %0,48 oranında ise çok yeterli bulmuştur. Tablo 3.31'de görülen Ki-kare istatistiksel analiz değerlendirmesinde, katılımcı annelerin %42,59'u yetersiz, katılımcı babaların %39,23'ü yetersiz, katılımcı büyükannelelerin %75'i çok yetersiz, katılımcı büyükbabaların %66,67'si ne yeterli ne yetersiz ve diğer ebeveynlerin %42,86'sı bu alanların genişliklerini bebek arabaları ile girmek ve hareket etmek için yeterli bulmuştur. Sonuç olarak katılımcıların kullandıkları alanların genişlikleri bebek arabasıyla girmek ve hareket etmek için yetersiz bulunmuştur.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odaları, bebek arabası ile girmek ve hareket etmek için yeterli genişlikte mi/miydi?

Yetersiz 168 Çok yetersiz 99 Ne yeterli ne yetersiz 88 Yeterli 57 Çok yeterli 2

Şekil 3.32. Kullanıcıların bebek ve çocuk bakım odalarına bebek arabasıyla girmek ve hareket etmek için alanların genişliklerini değerlendirildiği soru grafiği.

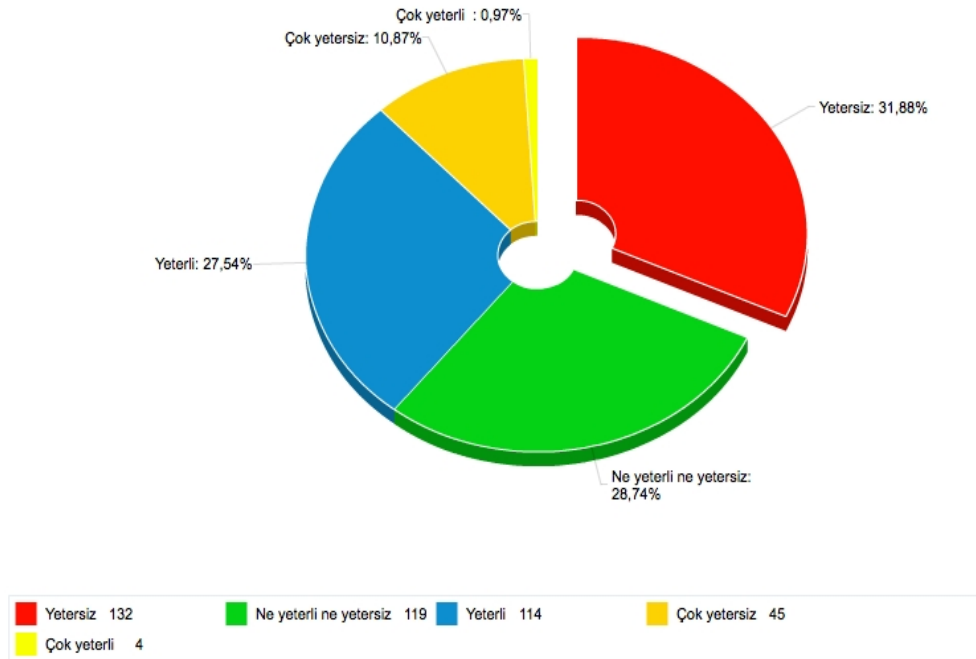
Ki-Kare Testi						
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odaları, bebek arabası ile girmek ve hareket etmek için yeterli genişlikte mi/miydi?	Çok yeterli	1	1	0	0	0
	Yeterli	33	20	0	1	3
	Ne yeterli ne yetersiz	43	42	0	2	1
	Yetersiz	115	51	1	0	1
	Çok yetersiz	78	16	3	0	2
		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odaları, bebek arabası ile girmek ve hareket etmek için yeterli genişlikte mi/miydi?	Çok yeterli	0,37 %	0,77 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	12,22 %	15,38 %	0,00 %	33,33 %	42,86 %
	Ne yeterli ne yetersiz	15,93 %	32,31 %	0,00 %	66,67 %	14,29 %
	Yetersiz	42,59 %	39,23 %	25,00 %	0,00 %	14,29 %
	Çok yetersiz	28,89 %	12,31 %	75,00 %	0,00 %	28,57 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
Ki-Kare Hesap : 40,0016972271672
p-Değeri : 0,00077814598329725

Tablo 3.31. Kullanıcıların bebek ve çocuk bakım odalarına bebek arabasıyla girmek ve hareket etmek için alanların genişliklerini değerlendirildiği istatistiksel analiz tablosu.

34.Sorunun değeriendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarının renkleri kullanıcıların estetik değeriilerine uygun yeterlilikte olup olmadığının değeriendirildiği sorunun grafiğinde (Şekil 3.33) kullanıcıların %31,86'sı bu alanları yetersiz bulmuştur. %28,74'ü ne yeterli ne yetersiz, %27,54'ü yeterli, %10,87'si çok yetersiz, %0,97'si ise çok yeterli bulmuştur. Tablo 3.32'deki Ki-kare istatistiksel analiz değeriendirmesine göre katılımcı annelerin %34,07'si yetersiz, katılımcı babaların %33,06'sı ne yeterli ne yetersiz, katılımcı büyükannelerin % 50'si çok yetersiz, katılımcı büyükbabaların %66,67'si yeterli ve diğeri ebeveynlerin %57,14'ü ne yeterli ne yetersiz bulmuştur.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının renkleri sizin estetik değerielerinize göre yeterli mi/miydi?

Şekil 3.33. Bebek ve çocuk bakım odalarının renklerinin kullanıcılar tarafından estetik değeriilerine uygunluğunun değeriendirildiği sorunun grafiği.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının renkleri sizin estetik değerlerinize göre yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	3	1	0	0	0
	Yeterli	73	37	1	2	1
	Ne yeterli ne yetersiz	72	43	0	0	4
	Yetersiz	92	37	1	1	1
	Çok yetersiz	30	12	2	0	1

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının renkleri sizin estetik değerlerinize göre yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	1,11 %	0,77 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	27,04 %	28,46 %	25,00 %	66,67 %	14,29 %
	Ne yeterli ne yetersiz	26,67 %	33,08 %	0,00 %	0,00 %	57,14 %
	Yetersiz	34,07 %	28,46 %	25,00 %	33,33 %	14,29 %
	Çok yetersiz	11,11 %	9,23 %	50,00 %	0,00 %	14,29 %

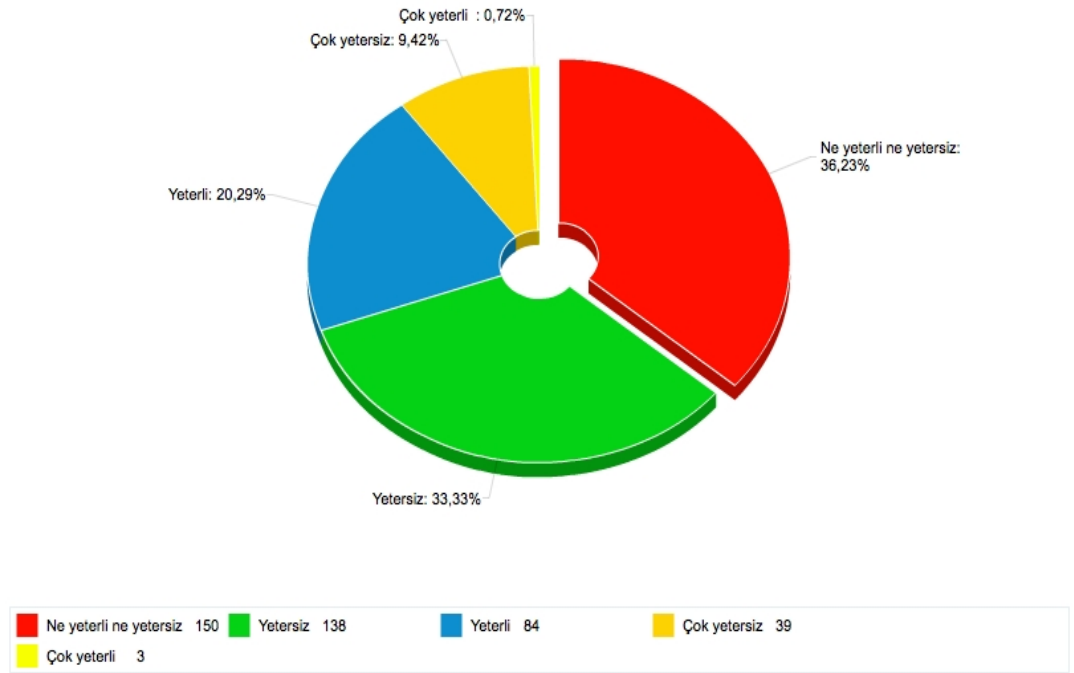
Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
 Ki-Kare Hesap : 15,6622960171678
 p-Değeri : 0,47676819450306400

Tablo 3.32. Bebek ve çocuk bakım odalarının renklerinin kullanıcılar tarafından estetik değerlerine uygunluğunun ki-kare istatistiksel analiz tablosu.

35.Sorunun değerlendirilmesi: Mekan öğelerinin malzemelerinin biçim ve dokularının katılımcıların estetik görüşlerine göre uygunluğunun değerlendirildiği sorudur. Şekil 3.34'te görüldüğü gibi katılımcıların %36,23'ü ne yeterli ne yetersiz bulmuştur ve sayıları 150'dir. %33,33 oranla 138 kişi yetersiz, %20,29 oranla 84 kişi yeterli, %9,42 oranla 39 kişi çok yetersiz, %0,72 oranla 3 kişi çok yeterli bulmuştur. Tablo 3.33 ki-kare istatistiksel analizine göre ise, katılımcı annelerin %36,67'si yetersiz, katılımcı babaların %47,69'u ne yeterli ne yetersiz, katılımcı büyükanne ve büyükbabaların %50'si yetersiz ve diğer %50'si ne yeterli ne yetersiz bulmuş, katılımcı büyükbabaların %66,67'si ne yeterli ne yetersiz ve diğer ebeveynlerin %42,86'sı da ne yeterli ne yetersiz bulmuştur. Bebek ve çocuk bakım odalarında ebeveynlerin ilk

ilgisini çeken unsurlar mekanın fonksiyonelliğidir. Çünkü ebeveynler mekanda eylemlerini gerçekleştirebilmeyi amaçlar, bu nedenle estetik ile ilgili sorunun değerlendirmesinde ne yeterli ne yetersiz diyenlerin sayısı daha fazladır, estetik ve malzeme gibi özelliklere birçok ebeveyn dikkat etmemektedir.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarındaki mekan öğelerinin (duvarlar, zemin, tavan, mobilyalar) malzemeleri, biçim ve dokuları sizin estetik görüşünüze göre yeterli mi/miydi?

Şekil 3.34. Bebek ve çocuk bakım odalarında, mekan öğelerinin, malzeme, biçim ve doku gibi özelliklerinin estetik görüşe göre yeterliliğinin değerlendirildiği soru grafiği.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarındaki mekan öğelerinin (duvarlar, zemin, tavan,mobilyalar) malzemeleri, biçim ve dokulan sizin estetik görüşünüze göre yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	2	1	0	0	0
	Yeterli	57	25	0	1	1
	Ne yeterli ne yetersiz	81	62	2	2	3
	Yetersiz	99	35	2	0	2
	Çok yetersiz	31	7	0	0	1

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarındaki mekan öğelerinin (duvarlar, zemin, tavan,mobilyalar) malzemeleri, biçim ve dokulan sizin estetik görüşünüze göre yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	0,74 %	0,77 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Yeterli	21,11 %	19,23 %	0,00 %	33,33 %	14,29 %
	Ne yeterli ne yetersiz	30,00 %	47,69 %	50,00 %	66,67 %	42,86 %
	Yetersiz	36,67 %	26,92 %	50,00 %	0,00 %	28,57 %
	Çok yetersiz	11,48 %	5,38 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16

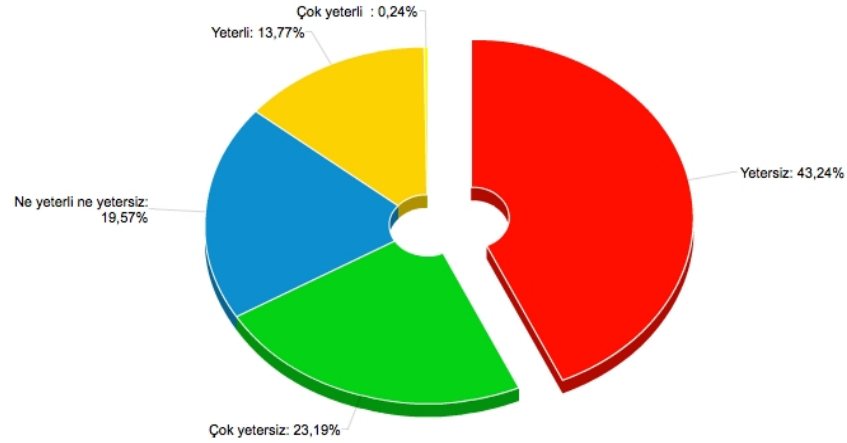
Ki-Kare Hesap : 18,3068572501979

p-Değeri : 0,30623676162514200

Tablo 3.33. Bebek ve çocuk bakım odalarında, mekan öğelerinin, malzeme, biçim ve doku gibi özelliklerinin estetik görüşe göre yeterliliğinin değerlendirildiği istatistiksel analiz tablosu.

36.Sorunun değerlendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan aksesuarların konulduğu alanların ya da rafların, bez değiştirme işlemi esnasında erişilebilmesinin değerlendirildiği sorudur. Şekil 3.35'te görüldüğü üzere katılımcıların %43,24'ü bu alanları ve rafları yetersiz bulmuştur. Yetersiz diyenlerin sayısı da 179'dur. Katılımcıların %23,19'u ise çok yetersiz, %19,57'si ne yeterli ne yetersiz, %13,77'si yeterli ve %0,24'ü yani sadece 1 kişi çok yeterli bulmuştur. Tablo 3.34'te görülen Ki-kare istatistiksel analizinde ise katılımcı annelerin %44,81'i yetersiz, katılımcı babaların %42,35'i de yetersiz, katılımcı büyükannelelerin %50'si çok yetersiz, katılımcı büyükbabaların %66,67'si ne yeterli ne yetersiz ve diğer ebeveynlerin %42,86'sı ise çok yetersiz bulmuştur.

Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında çocuğunuzun bez değişimini yaparken kullanılan ıslak mendil, kağıt havlu gibi malzemelere kolay ulaşabilmeyi sağlayan raflar ya da alanlar yeterli mi/miydi?

Yetersiz	179	Çok yetersiz	96	Ne yeterli ne yetersiz	81	Yeterli	57	Çok yeterli	1
----------	-----	--------------	----	------------------------	----	---------	----	-------------	---

Şekil 3.35. Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan aksesuarların kullanım yeterliliklerinin değerlendirme grafiği.

Ki-Kare Testi

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınızın Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında çocuğunuzun bez değişimini yaparken kullanılan ıslak mendil, kağıt havlu gibi malzemelere kolay ulaşabilmeyi sağlayan raflar ya da alanlar yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	0	0	0	0	1
	Yeterli	29	28	0	0	0
	Ne yeterli ne yetersiz	48	28	1	2	2
	Yetersiz	121	55	1	1	1
	Çok yetersiz	72	19	2	0	3

		Ebeveynlik Durmunuz nedir?				
		Anne	Baba	Büyükanne	Büyükbaba	Diğer
Kullandığınızın Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında çocuğunuzun bez değişimini yaparken kullanılan ıslak mendil, kağıt havlu gibi malzemelere kolay ulaşabilmeyi sağlayan raflar ya da alanlar yeterli mi/miydi?	Çok yeterli	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	14,29 %
	Yeterli	10,74 %	21,54 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
	Ne yeterli ne yetersiz	17,78 %	21,54 %	25,00 %	66,67 %	28,57 %
	Yetersiz	44,81 %	42,31 %	25,00 %	33,33 %	14,29 %
	Çok yetersiz	26,67 %	14,62 %	50,00 %	0,00 %	42,86 %

Ki-Kare için Serbestlik Derecesi : 16
Ki-Kare Hesap : 82,5674529405032
p-Değeri : 0,00000000005714807

Tablo 3.34. Bebek ve çocuk bakım odalarında kullanılan aksesuarların kullanım yeterliliklerinin değerlendirildiği istatistiksel analiz tablosu.

37.Sorunun değeriendirilmesi: Katılımcılara soruları yanıtlarken Türkiye'nin hangi ilinde kullanmış oldukları bebek ve çocuk bakım odasını düşündüklerinin sorulduğu soruda amaç Türkiye'de bu mekanların hangi illerde bulunabildiğini öğrenmektir. Katılımcıların çoğunluğunun İstanbul'da ikamet etmesi bu tür mekanların daha sık İstanbul'da kullanıldığı sonucunu çıkarmaktadır. Fakat İstanbul ili haricinde Ankara, İzmir, Antalya, Kocaeli, Bolu, Manisa, Muğla, Afyon, Samsun, Ordu, Rize, Trabzon, Mersin, Yalova, Tekirdağ, Edirne, Isparta, Malatya, Düzce, Bursa, Eskişehir gibi illerde de kullanıldığı yapılan anket çalışmasından anlaşılmaktadır.

38.Sorunun değeriendirilmesi: Bebek ve çocuk bakım odalarında katılımcılar tarafından eklenmek istenen nesne ve özellikler nelerdir diye sorulan soruda amaçlanan, ankette sorulan özelliklerin ve nesnelerin haricinde bebek ve çocuk bakım odalarının ergonomisine ya da konforuna katkı sağlayacak farklı fikirler ya da görüşler elde etmektir. Katılımcıların çoğu bu soruyu yanıtlamış ve fikirlerini beyan etmişlerdir. Katılımcılardan gelen dikkati çeken farklı cevaplar şöyledir;

- Bebeği ile tek başına gelen ebeveynin ihtiyacını karşılarırken bebeğe ya da çocuğa göz kulak olabilecek bir görevlinin bulundurulması,
- Ortamda rahatlatıcı hafif bir müziğin olduğu ses sisteminin olması,
- Büyük bebek çantalarının konulabileceği alanlar ya da raflar,
- Mekan giriş kapılarının kucakta çocuk varken rahat açılabilir olması,
- Süt sağlamak için gerekli donanımın olması,
- Bez değıştirme tezgahının boya göre ayarlanabilir olması,
- Biberonla süt ya da mama ısıtabilmek için ısıtıcı bulunması,
- Biberon, emzik ya da süt sağma aparatları gibi nesnelerin hijyenini sağlamak için sterilizatörün bulunması,
- Gerektiğinde yardım çağırılması amacıyla telefonla çağrı hattının bulunması,

- İki çocukla gelen anneler için çocuklarının oyalanabileceği bir oyun alanı, yataklı oyun parkı veya çizgi film izleme ekranının bulunması,
- Mekanda, yanında getirmeyi unutan anneler için ıslak mendil otomatı ya da bebek bezi otomatı gibi para atılıp alınabilen makineler,
- Mama sandalyesi,
- Değiştirilebilir kullan at örtüler,
- İlk yardım kutusu ve pişik kremi gibi gerekli olabilecek sağlık gereçleri,
- Ortamda geçen zamanı takip etmek amacıyla saat bulundurulması
- Ebeveynin ihtiyaçlarını giderebilmesi için çocuğuyla birlikte girebileceği aile tuvaleti bulundurulması gibi önermelerdir.

4. Bölüm: Bebek ve Çocuk Bakım Odaları Tasarımına Yönelik Ergonomik Tasarım Modeli Önerileri

Tez çalışmasının araştırma kısmı olan 3.Bölüm'de 'Bebek ve çocuk bakım odalarının' kullanımı ile ilgili 38 soruluk anket çalışması yapılmıştır. Araştırmanın amacını, çoğunlukla İstanbul ilinden ve dışından katılımcıların deneyimledikleri bu mekanlarda karşılaşılan güçlükleri, kolaylıkları, tesis edilmesinin ne kadar önemli olduğu ve kullanım performansları hakkında olumlu ya da olumsuz bulgulara ulaşmak oluşturmıştır. Bu bulgular doğrultusunda Türkiye'nin bazı illerinde bulunan ve kullanılan bebek ve çocuk bakım odalarının ergonomik kullanıma yönelik değerlendirilmesi yapılmıştır. Değerlendirmelerin sonucunda katılımın en fazla olduğu il İstanbul, İstanbul dışında da Ankara, İzmir, Kocaeli, Antalya, Bolu, Manisa, Muğla, Edirne, Isparta, Malatya, Bursa ve Eskişehir gibi illerden katılım gerçekleşmiştir. 414 katılımcı arasından bebek ve çocuk bakım odalarının kullanımını çok önemli bulanların sayısı 243 kişi ve önemli bulanların sayısı ise 145'dir. Bu bulgulara göre bebek ve çocuk bakım odalarının kullanımının ebeveynler tarafından tercih edilme oranlarının oldukça yüksek olduğu sonucuna varabiliriz.

Araştırma çalışmasından elde edilen bulgu ve değerlendirmeler sonucunda bu alanda araştırma yapacak kişilere, ya da bu mekanları tesis edeceklere örnek teşkil etmesi bakımından model önerisi oluşturulmuştur. 4.Bölümün konusu olarak anket sonuçlarında çıkan bulguların modele yansması ele alınmıştır. Biri birden çok kişinin kullanımına yönelik, diğeri ise tek kişilik iki oda tasarımı önerilmiştir.

4.1. Birden Çok Kişinin Kullanıma Yönelik Bebek ve Çocuk Bakım Odası Önerisi

Tez çalışmasının 1.Bölümü'nde bebek ve çocuk bakım odalarının nerelerde bulunması gerektiğinden bahsedilmiştir ve 3.Bölüm'deki anket çalışmasında

kullanıcılara en fazla nerelerde bulunan bebek ve çocuk bakım odalarını kullanıldığı sorulmuştur. Sıralama yapıldığında ilk sırada alışveriş merkezleri, restoran ve kafeler, havaalanı terminalleri ve hastaneler gelmektedir. Bu bina türlerinin alanları 1000m² ve daha fazla olabilmektedir. Bu bilgilere dayanarak bulunduğu binaların yapısal özellikleri göz önünde bulundurulduğunda bebek ve çocuk bakım odalarının genelde birden fazla kişinin aynı anda kullanabildiği mekanlar olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle bebek ve çocuk bakım odalarının birden fazla kişinin kullanımına uygun olarak görülen tasarım örneğinde en az 5 kişi tarafından aynı anda kullanımına olanak veren bir örnek tasarlanmıştır.

İnsan faktörlerinin söz konusu olduğu bebek ve çocuk bakım odalarının tasarımında ergonomik tasarım kriterlerini göz önünde bulundurmanız gerekmektedir. Bu kriterler ile mekanın kullanılabilirliğini, konforunu ve güvenliğini sağlayabilecek tasarım kararlarını oluşturabiliriz. Antropometrik ergonomi gereksinimleri, fiziksel ergonomi gereksinimleri ve psikolojik ergonomi gereksinimleri mekandaki eylemlerin gerçekleştirilebilmesi için uygun ortam koşullarının sağlanmasında etkin tasarım kriterleridir.

Modelde Antropometrik Ergonomi Gereksinimleri Önerileri:

Bebek ve çocuk bakım odalarında bebek emzirirken, mama verilirken ya da süt sağarken oturma ihtiyacı duyulur. Bunun için ergonomik bir oturma elemanının bulundurulması, ebeveyn eylemini gerçekleştirirken rahatsızlık duymasını önler. Tasarım önerisinde bulunan oturma elemanı, oturma yüksekliği 40 cm., dirsek koyma yüksekliği 20 cm. ve omuz yüksekliği de sırt ve beli destekleyecek şekilde 55 cm. olarak önerilmektedir. Mekana bebek arabasıyla girilip kolay hareket edilebilmesi ve engelli ebeveynlerin zorluk çekmeden mekana girebilmeleri için girişte 92 cm. genişlik bırakılmıştır. Bez değişimi esnasında kullanılan ıslak mendil, kağıt havlu gibi malzemelere ulaşılabilmeyi sağlayan raflar ve tezgah üzerinde alanlar bırakılmıştır. Raflar

bez değiştirme pedlerinin 30 cm. üzerinde yer almaktadır. Tezgahlar tek genişlikte fakat farklı yükseklikte tasarlanmıştır. Bunun nedeni ebeveynlerin boylarına uygun tezgah yüksekliğinde eylemini gerçekleştirmeye ynlendirmektir. Tezgahın alçak kısmı 80 cm., yüksek kısmı ise 90 cm.'dir. Tezgah genişliği ise 80 cm.'dir. 2 yaşındaki çocuğun rahatlıkla bezinin değiştirilmesi için uygun genişliktedir. Günümüzde bez değişim pedleri ve kullanıp atılabilen pedlerin bu tezgahlarda kullanımı yaygındır. Pedlerin lleri 60 cm.'e 90 cm. ya da 50cm.'e 70 cm. llerinde olabilmektedir. Engelli ebeveynlerin kullanımı için tezgah altları boş bırakılmıştır. Bu tasarımın plan görünüşünde mekanın ölçüleri ve tefriş elemanları şekil 4.1'de görülmektedir. Anket çalışmasının son sorusunda mekanda bulunması istenilenler ya da eklenmesi gereken özellik olarak aile tuvaleti bulundurulması nerisi verilmiştir. Engelli ebeveynlerin de kullanımına uygun ölçülerde dşnlmş aile tuvaleti bulunmaktadır fakat oda ve tuvalet birbirlerinden hijyenik nedenlerle ayrılmıştır. Aile tuvaletinde tekerlekli sandalye kullanıcılarının 150 cm. apındaki kolay dönüş hareketini yapabilmeleri için ortada alan bırakılmıştır ve tutunma barları kullanılmıştır. Ayrıca aile tuvaletine de açılır-kapanır bez değişim tezgahı ve ebeveyn ihtiyacını karşılarken çocuğun güvenli bir şekilde durabilmesi için emniyet kemerli açılır-kapanır bebek oturağı kullanılması önerilmiştir.

Modelde Fiziksel Ergonomi Gereksinimleri nerileri:

Fiziksel ergonomi gereksinimleri, mekanın yaşanılabılır ve konforlu olabilmesi için fiziksel çevrenin insanın yaşamsal gereksinimlerine göre düzenlenmesidir. Bu yaşamsal gereksinimler iklimsel, aydınlatma, işitsel, sağlık ve güvenlik gereksinimleridir. Modelde, havalandırma, ısıtma ve soğutma mekana uygun klima sistemleriyle yapılmaktadır. Genelde bebek ve ocuk bakım odaları bina içinde bulunur ve güvenlik nedeniyle pencere gibi açıklıkları bulunmaz. İç ortam havasının iyileştirilmesi ve kokunun giderilmesi için iyonlu hava temizleyicisi kullanılması önerilmiştir. Ortam ısısı 20°C-25°C

arasında tutulması, bağıl nemin ise %30-%60 arasındaki değerlerde olması uygundur. Bebek ve çocuk bakım odalarında eylemlerin doğru ve düzenli yapılabilmesi için mekanda uygun aydınlık yoğunluğunun oluşturulması gerekir bunun için toplam aydınlık yoğunluğu 200 lux olan, kamaşmaya neden olmayacak yarı direkt aydınlatma armatürleri kullanılmıştır. Biri bez değiştirme tezgahına diğeri ise emzirme alanına yakın olacak şekilde tavanda konumlanmıştır. Emzirme alanlarının içine bölgesel aydınlatma armatürleri konularak istenildiğinde ya da genel aydınlatma yetersiz geldiğinde kullanılabilir. Mekanda akustiği sağlaması açısından asma tavan uygulaması yapılmıştır aynı zamanda emzirme alanında kullanılan perdeler de ses yutuculuğu yapmaktadır. Henüz yeterli bağılıklığa ulaşamamış bebeklerin ve çocukların bakımının söz konusu olduğu bu odalarda ortam temizliğinin, atıkları uzaklaştırma işleminin düzenli olarak yapılması, temiz kullanma ve içme suyunun bulundurulması gerekmektedir. Mama hazırlama tezgahı bez değişim tezgahından ayrı olarak içme suyu kaynağının yakınında yer almaktadır. Hijyenik nedenlerle bu alan ayrı tasarlanmıştır. Ortam temizliği ve sağlığı için tezgah malzemesi kolay silinebilir ve mikrop barındırmayan özellikte pürüzsüz yüzey kaplaması kullanılması önerilir. Zemin kaplaması da kolay silinebilir olmalı fakat kaymaz özellikte olmalıdır. Atıkların depolanması için koku sızdırmaz özellikte kapağı bulunan çöp kutusu kullanılması önerilmiştir. Yangın olasılığına karşılık duman dedektörleri ve yangın tüpleri bulundurulmalı, mekanın çabuk tahliye edilebilmesi için kapıların dışa doğru açılması gerekmektedir.

Modelde Psikolojik Ergonomi Gereksinimleri Önerileri:

Mahremiyet, kişisel mekan, alan ve estetik gereksinimler mekanda psikolojik ergonomi gereksinimlerini oluşturur. Emzirme alanında mahremiyeti sağlamak amacıyla ayırıcı duvar (separatör) ve perde kullanılmıştır. İki adet emzirme alanı oluşturulmuştur. Hem annenin ve bebeğin emzirme esnasında dikkati dağılmayacak hem de babalar bu odayı çekinmeden

kullanabileceklerdir. Kullanıcıların eylemlerini gerçekleştirebilmesi ve mekanda kalış sürelerinin az olması için iki adet bez değiştirme tezgahı ve iki adet yıkama bölümü bulunmaktadır. Böylece aynı anda beş ebeveyn bu odayı birbirine engel olmayacak şekilde kullanabilecektir. Mama hazırlamak ve içme suyu sağlamak için sıcak ve soğuk su kaynağı (su sebili) bulunmaktadır. Alan gereksinimleri göz önünde bulundurulduğunda birden çok kişinin kullanımına uygun bebek ve çocuk bakım odasının ölçüleri 4m.'ye 5,5m. olarak belirlenmiş alanı ise 22 m²'dir. Farklı giriş kapısına sahip aile tuvaleti ise bebek bakım odası içinde 2m.'ye 2,3m., alanı da 4,6m²'dir. Anket çalışmasının son sorusunda mekanda bulunması istenilenler ya da eklenmesi gereken özellik olarak ikinci çocukla gelen ebeveynler için çocuk oyun alanı oluşturulması önerisidir. Bu öneriye göre her iki model önerisinde de çocuk oyun masası bulunmaktadır.

Şekil 4.2. Birden çok kişinin kullanımına uygun tasarım önerisi renkli plan görünüşü.

Şekil 4.3. Birden çok kişinin kullanımına uygun tasarım önerisi, bez değişim tezgahı ve mama hazırlama tezgahının görüldüğü perspektif.

Şekil 4.4. Birden çok kişinin kullanımına uygun tasarım önerisi, lavabo ve bez değiştirme tezgahı perspektif görünüşü.

Şekil 4.5. Birden çok kişinin kullanımına uygun tasarım önerisi, emzirme alanı ve mama hazırlama tezgahı perspektif görünüşü.

Şekil 4.6. Birden çok kişinin kullanımına uygun tasarım önerisi emzirme alanı perspektifi.

Şekil 4.7. Açılıp kapanabilen çocuk bez değişim tablası ve bebek oturağı⁸⁵

Şekil 4.8. Aile tuvaleti ebeveyn-çocuk wc ve açılır bez değiştirme tablası.

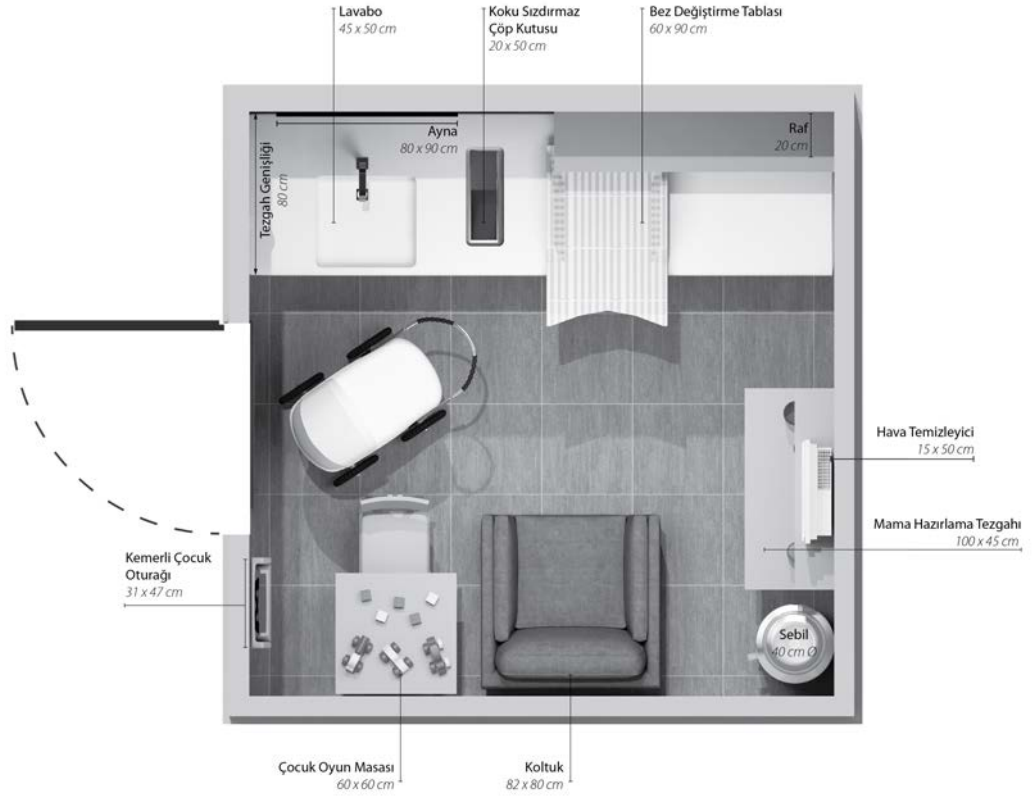
⁸⁵ URL- <http://www.koalabear.com/baby-changing-stations/kb102>, erişim günü 28 Aralık 16.

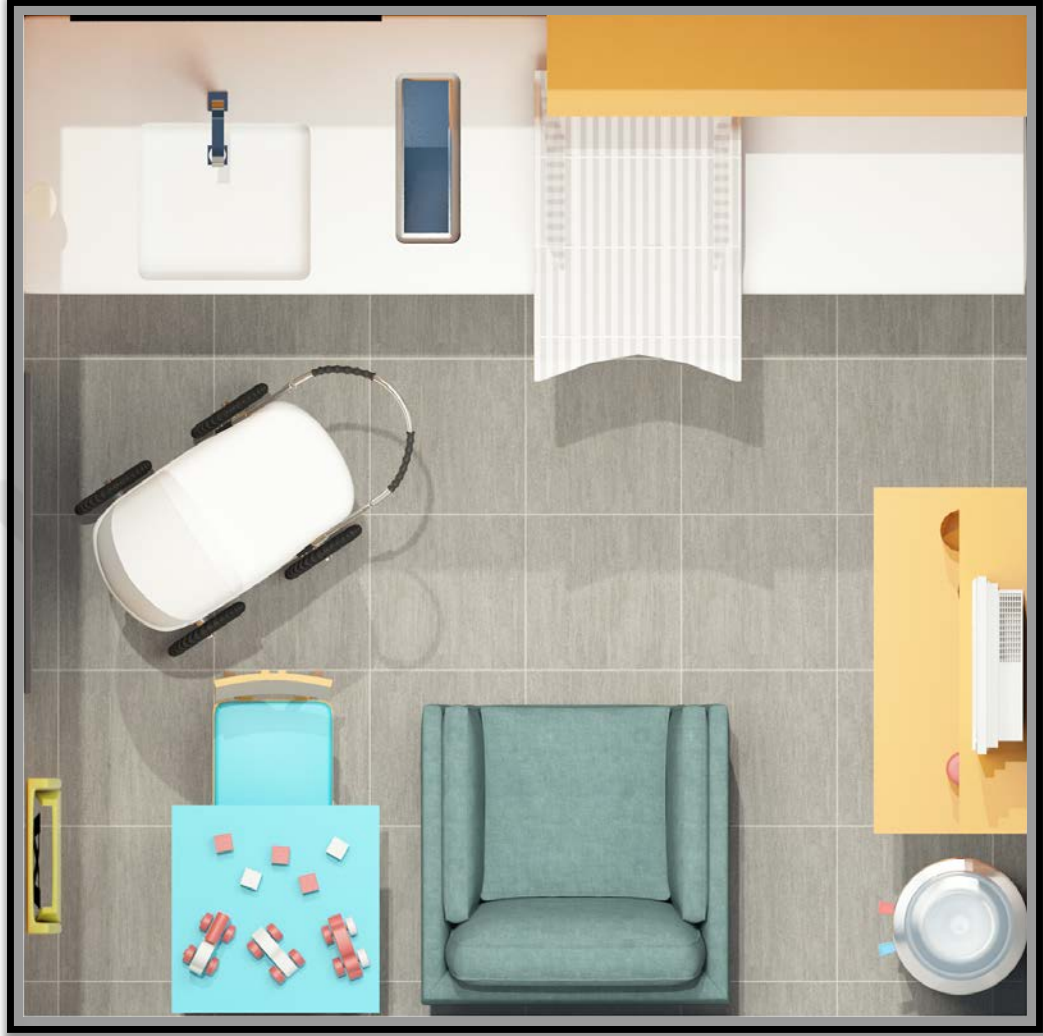
Şekil 4.9. Aile tuvaleti ebeveyn-çocuk lavabosu, açılır-kapanır bez değişim tablası ve güvenli bebek oturağı.

4.2. Tek Kişinin Kullanımına Yönelik Bebek ve Çocuk Bakım Odası Önerisi

Bebek ve çocuk bakım odasının tek kişilik alan olarak düşünüldüğü bu model önerisi, 3m.'ye 3m. ölçülerinde, 9 m2 olarak tasarlanmıştır. Tek başına bir ebeveynin çocuklarıyla birlikte güvenli bir şekilde çocuklarının beslenme ve temizlenme ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturulmuştur. 300m2 ile 1000m2 arasında alana sahip binalarda bu ölçüde odalar bulundurulabilir. Ayrıca içine süt depolama ünitesi (soğutucu) eklenerek ofislerde çalışan anneler için bir süt sağma odası olarak ya da ofislerde bulunan kreşlere ek olarak oluşturulabilir. Bir kişinin çocuğunun ihtiyaçlarını rahatça karşılayabilecek, çocuk arabasıyla girilebilecek yeterli genişlikte ve ikinci çocuğun sıkılmaması için oyun masası bulunacak şekilde önerilmiştir. Ergonomik tasarım modeli önerilerinin her ikisinde mekanda yatay çizgiler, soğuk ve sıcak renklerle dengeli, huzurlu ve düzenli bir ortam oluşturulması amaçlanmıştır.

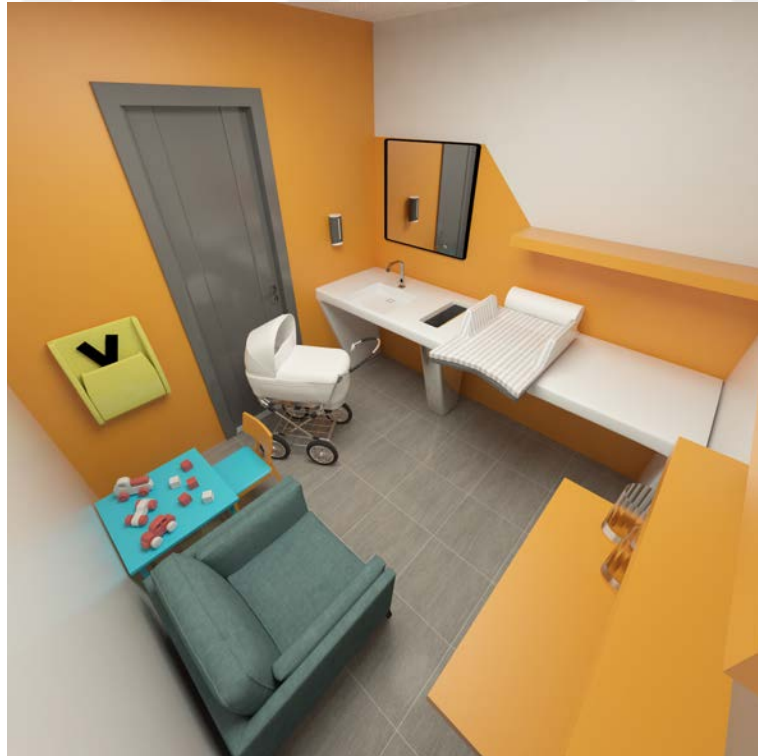
Şekil 4.10. Tek kişilik bebek ve çocuk bakım odası önerisi siyah-beyaz ve ölçülü plan görünüşü.

Şekil 4.11. Tek kişilik bebek ve çocuk bakım odası önerisi renkli plan görünüşü.

Şekil 4.12. Tek kişilik bebek ve çocuk bakım odası önerisi perspektif görünüşü.

Şekil 4.13. Tek kişilik bebek ve çocuk bakım odası önerisi perspektif görünüşü.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bir annenin ve babanın çocukları dünyaya geldikten sonra karşılaştıkları en büyük sevgi ve sorumluluk kaynakları çocuklarıdır. Onların her türlü ihtiyaçlarını gönüllülükle ve büyük bir fedakarlıkla gerçekleştiren anne ve babalardır. Aile kurarak, bir birey dünyaya getirmek ve hayatı boyunca yetiştirdiği insana bağlı kalmak, ebeveynlere keyifli ama bir o kadar da zorlu bir hayat sunar. Bu süreçte ebeveynler ellerinden geldiği kadar ve yaşam şartları elverdiğince çocuklarıyla daha fazla kaliteli zaman geçirmek istemektedirler.

Teknolojik, toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişmeler insan yaşamında farklı gereksinimleri beraberinde getirmiş ve değişen yaşam koşullarına sebep olmuştur. Aile kurumu da bu koşullardan etkilenmiştir. Anne ve babanın ekonomik yönden zamana ayak uydurması ve çocuklarının gelecekları için iyi koşullar yaratmak istemesi, iş hayatına daha fazla zaman ayırmasına, çocukla yapılan ev dışı aktivitelerin zamanını azaltmıştır. Böylelikle zamanın daha verimli kullanılması söz konusu olmuştur. Çocuk odaklı yapılan çalışmalardan bunu anlamaktayız. Ev dışı aktivitelerde ebeveynlere kolaylık sağlaması açısından, çocuklarının bakımlarını evdeymiş gibi rahat bir şekilde yapabilmelerine olanak tanıyan bebek ve çocuk bakım odaları, bugün bir çok yerde bulunmaya başlamıştır. Fakat özellikle ülkemizde bu alanların yeterliliklerini araştıran pek fazla bir çalışma yapılmamıştır. Bu tez çalışması kapsamında bebek ve çocuk bakım odalarının günlük yaşamda ihtiyaç duyulan alanlar olduğu açıklanmaya çalışılmış ve ergonomik yeterlilikleri ile ilgili kullanıcı görüşlerine başvurulmuş bir anket çalışmasıyla desteklenmiştir. Bu araştırmada ergonomik tasarım kriterleri ile tanımlanan bebek ve çocuk bakım odalarında alınması gereken önlemleri şu şekilde özetlenmiştir:

Bebek ve çocuk bakım odalarının kullanıcı profilini yüksek oranda anneler oluşturmaktadır. Bunun yanında babalar, büyükanneler, büyükbabalar ve

engelli ebeveynler de bu alanları kullanabilmektedir. Bu nedenle cinsiyeti, yaşı ve öğrenim durumu ne olursa olsun bu odaların tasarımı herkese yönelik tasarım anlayışı ile kullanımında kolaylık sağlayacak şekilde oluşturulmalıdır. Model önerisinde de bu kriterler göz önünde bulundurulmuştur. Mekanın girişinden itibaren pratik kullanımını sağlayacak yeterli alanlar ve kullanımı kolay elemanlar yer almaktadır. Anket çalışmasına göre bebek ve çocuk bakım odalarına büyük oranda gereksinim duyulmaktadır. Özellikle de çocukların yenidoğan ile üç yaş arasındaki dönemlerinde kullanılmakta olduğunu söyleyebiliriz. İkinci çocukla gelenler için mekan içinde ayrı bir alan ya da bir çocuk oyun masasının bulunması gerekmekte ve modelde buna yer verilmektedir. Bir çok yönden eksiklikleri olduğu ortaya konulmuştur. Bu eksikliklerin başında bebek ve çocuk bakım odalarının temizliği, havasızlığı, mekanların alanlarının yetersizliği, mekanda bulunması gereken araç-gereçlerin ve mahremiyetin yetersizliği gelmektedir. Anket çalışmasından elde edilen bu verilere göre model önerisinde mekanın temizliğini pratik hale getirecek önerilerde bulunulmuştur, örnek olarak bez değişim tezgahlarında kullanıp atılabilen örtülerin bulundurulması ve kullanılan alanların malzemelerinin kolay temizlenebilen nitelikte olması gibi. Mekanların havalandırma sistemlerinin kontrollü ve mekandaki havayı temizler nitelikte olması gerekmektedir. Aynı zamanda mekanda kullanılan malzemelerin ortama herhangi bir koku ya da kimyasal gaz salmayacak nitelikte olması gerekmektedir. Bebek ve çocuk bakım odalarına yönelik ergonomik tasarım modeli önerilerinde iki farklı kullanıma uygun mekan önerilmiştir. Bunlardan bir tanesi birden çok kişinin kullanımına uygun olan diğeri ise tek kişilik modeldir. Tek kişilik alana sahip bebek odasının alanı 9 ile 10 m² arasında olabilmektedir. Alanı 300 m² ile 1000 m² arasında bulunan binalarda ya da sosyal alanlarda bu alan yeterli olabilmektedir. Birden çok kişinin kullanımına uygun bakım odalarının alanı ise 20 m² ile 30 m² arasında olabilmektedir. Bu özelliklerde bir bakım odası alanı 1000 m² ile 2000 m²'den büyük bina ve yapılarda bulunabilir. Böylece ebeveynlerin ihtiyaç duyduğu yeterli alan sağlanmaktadır. Mekanda mahremiyetin sağlanması hususunda ise,

emzirme alanlarının ya mekan içinde ya dışında konumlanması ya da mekan içinde hafif bölücüler ile ayrılabilmesi sağlanabilir. En önemli husus emzirme alanlarının kesinlikle tuvaletlerle aynı alanda bulunmamasıdır. Annenin, bebeğin ya da mama ile besleyen kişinin güvenliğinin ve mahremiyetinin sağlanması mekanın verimli kullanılmasında önemli bir faktördür. Bebek ve çocuk bakım odalarının en çok kullanıldığı binalar alışveriş merkezleri, restoran ve kafeler, havaalanı terminalleri ve hastaneler olduğu yapılan araştırma çalışmasında tespit edilmiştir. Bu bina tiplerinin yanı sıra ebeveynlerin çocuklarıyla birlikte bulundukları alanlarda bebek ve çocuk bakım odalarının bulunması yaygınlaştırılmalı, çabuk ulaşmayı sağlayıcı uyarıcı ve yönlendirici işaretler ve hatta akıllı telefon uygulamalarıyla en kısa şekilde bu alanlara ulaşabilmeyi kolaylaştırmak gerekmektedir. Özellikle ofis binalarında kreşle birlikte ya da kreş harici bebek ve çocuk bakım odalarının bulunması çalışan anneler için iş verimliliklerini arttıracak en önemli unsurlardan biri olacaktır. Tam teşekküllü bir bebek ve çocuk bakım odasında bulunması gereken mekan öğelerini en temel gerekenlerden itibaren sıralarsak bunlar; bebek bezi değiştirme tezgahı, bez atıkları için depolama alanı (çöp kutusu), sandalye ya da koltuk, yıkama alanı (lavabo), kağıt havlu, sabun, ayna, masa ya da sehpa, emzirme alanı için separatör, çeşitli boyutlarda bebek bezi (bebek bezi otomatı), içme suyu, su ısıtıcısı ve süt sağma makinesidir. İyi bir ortam oluşturulması için gerekenler ise, yeterli aydınlatma, iyi havalanmış ve hijyenik şartlara uygun temiz bir alandır.

Tasarımcılara ve alanları tesis edecekleri örnek olması bakımından bebek ve çocuk bakım odalarının tasarım kriterleri bu tez çalışmasında belirlenmiş, anket çalışması ile desteklenmiş ve tasarım önerileri verilmiştir. Bundan sonraki çalışmalara kaynak olması bakımından bu alanların ekolojik olarak incelenmesi ya da oluşturulması konusu diğer araştırmacılara önerilebilir.

KAYNAKLAR

1. ALKAN,İ. (2010) 'Ofis Mekanlarında Işık ve Renk İlişkisinin Görsel Konfora Etkisi' MSGSÜ, FBE, YLisans Tezi, İst.
2. AYTEM,N.M. (2005) 'Mimari Mekanda Renk, Form ve Doku Değişkenlerinin Algılanması' Y.Lisans Tezi, İTÜ, FBE, s.49. İstanbul.
3. AZHARİ, N.F.N., SALAM,H., HASBULLAH, M.N. (2011) 'Baby Care Room in Shopping Malls: Accessibility to Malaysian Public' Asia Pacific International Conference on Environment-Behaviour Studies, Famagusta, North Cyprus.
4. BHATIA,A. (2006) 'Architecture Pedagogy: Psychological, Social and Other Emergent Issues in Design Studio' Florida State University, Phd. Thesis, UMI number: 3308260, USA.
5. BULGURCU, H. Doç.Dr., 2015 'Ders Notları'. Balıkesir Üniversitesi. www.docplayer.biz.tr_16.11.2016_günkü_erişim.
6. BURGER.Jerry M. (2006) 'Kişilik', Kaknüs Yayınları 1.Basım s.436. İstanbul.
7. CAMİLETTİ,Y. BRİTTAN,R. NOBLE, S.J.(2000) Middlesex-London Health Unit. Breastfeeding in Public Places:Towards A Supportive Breastfeeding Community In London, Ontario and Middlesex County. London, Ontario. URL-www.healthunit.com/.../mlhu-breastfeeding-in-public. Erişim tarihi 26.11.2016.
8. ÇAN,G.,TOPBAŞ,M., (2007)'Storage of Human Breast Milk', TAF Prev Med Bull, 6(5), s.375-379.
9. GEZER,H.(2012) 'Malzemenin Gizil Güçlerinin Mimariye Katkısı' İstanbul Ticaret Üni., Fen Bil. Dergisi, say.20, s.97-118. İstanbul.
10. GORDON G. (2003) 'Interior Lighting For Designers' John Wiley & Sons, New Jersey, s.51.
11. GÖKER M. Mimari Yapılarda Saydamlık ve Işığın İç Mekana Etkisi, MSGSÜ FBE Sanatta Yeterlik Tezi, 2006, İstanbul.
12. GÖREGENLİ,M. (2015) 'Çevre Psikolojisi İnsan ve Mekan İlişkileri'.3.Baskı. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları. s.75. İstanbul.

13. HALL, T.E. (1990) 'The Hidden Dimension' Anchor Books Editions, Garden City, NY.
14. HERRON, R.E., 2006 'Anthropometric Databases' International Encyclopedia of Ergonomics and human Factors, Taylor&Francis, s.243, New York.
15. KISUK CHEUNG, P.E. (1997) 'Design Guide for Interiors' US Army Corps of Engineers, Washington. URL- rubiconplanning.com, erişim günü 19.12.2016.
16. MacIntyre, E., Turnbull, D., & Hiller, J., (1999) Breastfeeding in Public Places : Journal of Human Lactation, URL- <http://jhl.sagepub.com/content/15/2/131>, erişim günü: 23.12.2016.
17. MEGEP, (2007) Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi. 'Bireyin Gelişimi' Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara. URL- hbogm.meb.gov.tr. Erişim günü: 22.12.2016
18. Milli Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, '0-36 Aylık Çocuklarda Sağlık, bakım ve beslenme', URL- tegm.meb.gov.tr/dosya/okulöncesi/0-36ayliksaglikbakim...
19. NEYZİ, O. ve diğerleri. (2008) 'Türk Çocuklarında Vücut Ağırlığı, Boy Uzunluğu, Baş Çevresi ve Vücut Kitle İndeksi Referans Değerleri', Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi 51:1-4, İstanbul.
20. ÖZEL, F., HANÇER, M.Z. (2005) 'Hastanelerde İklimlendirme Sistemleri' Tesisat Müh.Dergisi sayı 89, s.27-42. URL- mmo.org.tr, erişim günü 16.11.2016.
21. ÖZTÜRK K. (1999) 'Açık Planlı Büro Aydınlatması Üzerine Bir İnceleme', MSGSÜ FBE Y.Lisans Tezi, İstanbul.
22. PANERO, J., ZELNIK, M. (1979) 'Human Dimension and Interior Space' Crown Publishing. New York.
23. Pheasant, S. (2003) 'Body Space 'Anthropometry, Ergonomics and the Design of Work'', Taylor and Francis, 2nd edition, sy. 4, UK.
24. T.C. Sağlık Bakanlığı Savunma Sekreterliği. 2008, 'Yangın Önleme ve Söndürme Yönergesi', Ankara.

25. TİLLEY, A.R. 2002 'The Measure of Man and Woman: Human Factors in Design Revised Edition', John Wiley&Sons, s.12, New York.
26. ÜNSAL,H., ATLIHAN, F.,ÖZKAN,H.,TARGAN,Ş.,HASOY, H. (2005) Toplumda anne sütü verme eğilimi ve buna etki eden faktörler, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi, Sayı 48, s. 226-233.
27. YALÇIN,A. (2009) 'Annelere 0-6 Yaş Çocuğunun Gelişimsel Özellikleri Konusunda Bir Eğitim Programı' Y.Lisans Tezi, Marmara Ün., Eğt. Bil. Ens., İstanbul.
28. YAVUZER, H.(1997) 'Çocuğunuzun İlk Altı Yılı' Remzi Kitabevi, 33. Basım, s.129, İstanbul.
29. YAZICIOĞLU,A.D. (2009) 'İşlevsel ve Konforlu Bir Hasta Odası nasıl olmalı?' www.hafelegateaway.com
30. YORK, L. (2008) Lactation Room Design, The American Institute of Architects, Best Practices.

İNTERNET KAYNAKLARI

1. URL- secondtimeparenthood.blogspot.com.
2. URL- www.diaperdeck.com
3. URL-<https://momaboard.com/traveltip/airport-nursing-rooms-worldwide/.jpg>
4. URL-http://cincinnati.reds.mlb.com/cin/ballpark/nursing_suite/index.jp
5. URL- nixtank.com. Erişim günü 23 Aralık 2016.
6. URL- www.ergonomics.org.uk Chartered Institute of Ergonomics and Human Factors
7. URL-www.yildiz.edu.tr/~heperkan/mimtes/3.pdf erişim günü 16.11.2016, Prof.Dr. Hasan HEPERKAN, 2009 'Klima Sistemleri' Yıldız Teknik Üniversitesi.
8. URL- www.docplayer.biz.tr erişim günü 16.11.2016, Doç.Dr. BULGURCU, H., 2015 'Ders Notları' Balıkesir Üniversitesi.

9. URL- www.iea.cc, International Ergonomics Association (Uluslararası Ergonomi Komitesi), erişim 26.09.2016
10. URL-www.yarbis1.yildiz.edu.tr/web/userCourseMaterials/tumer_fcff056b2ab4a8ea597209a4945d09a1.pdf
11. URL-owa.de/docs/pdf/backup/12_900_TR_acoustics.pdf
12. URL- emo.org.tr, en az aydınlık düzeyleri tablosu. Erişim 25.11.16
13. URL-lwb.gov.hk/Gender_Mainstreaming/.../babycare.doc.Advisory Guidelines on Babycare Facilities. Erişim tarihi 26.11.2016.
14. URL- www.breastfeeding.org, Erişim Tarihi: 11.08.2014
15. URL-lansinoh.com.tr. 'Lansinoh 2015 Emzirme Araştırması' Yayın Tarihi 9 Eylül 2015. Erişim günü 18 Aralık 2016.
16. URL-www.dcbfc.org, erişim tarihi 11.08.2014
17. URL-mamava.com, erişim tarihi 24.12.2016
18. URL-<https://www.credit-suisse.com/tr/en.html>,Erişim Tarihi:11.08.2014
19. URL-worksitesforwellness.org, Erişim Tarihi: 11.08.2014
20. URL-womenshealth.gov,ErişimTarihi:11.08.2014,
21. URL-<http://www.worksitesforwellness.org>
22. URL- koalabear.com/baby-changing-stations/kb102, erişim günü 28 Aralık 16.
23. URL- docplayer.biz.tr, 'Ergonomi ve Tasarım' Dr. Ahmet Bağış, Ergonomi Ders notları.
24. URL- www1.mmo.org.tr, Sarven ÇİLİNGİROĞLU, 2010 'İç Hava Kalitesi'makale, Makine Mühendisleri Odası Resmi Sitesi.

EKLER:

Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının Kullanımına Yönelik Anket Çalışması Soruları:

1. Ebeveynlik Durmunuz nedir? *(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)*

- ☐ Anne
- ☐ Baba
- ☐ Büyükanne
- ☐ Büyükbaba
- ☐ Diğer

2. Öğrenim Durumunuz nedir? *(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)*

- ☐ İlkokul
- ☐ Ortaokul
- ☐ Lise
- ☐ Üniversite
- ☐ Lisansüstü

3. Hangi yaş aralığındasınız? *(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)*

- ☐ 21-25
- ☐ 26-30
- ☐ 31-35
- ☐ 36-40
- ☐ 41-45
- ☐ 46-50
- ☐ 51-55
- ☐ 56-60
- ☐ 61-64
- ☐ 65 ve üstü

4. Ortalama aylık hanehalkı geliriniz ne kadardır? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ 0-1000
- ☐ 2000-5000
- ☐ 5000-10000
- ☐ 10000 den fazla

5. Yaşadığınız şehir neresidir?

6. Kaç çocuğunuz var? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5 veya üzeri

7. Çocuğunuzun bakımını ev ortamı dışında yapmak için Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının kullanımına ne oranda önem veriyorsunuz/veriyordunuz? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok Önemli
- ☐ Önemli
- ☐ Ne önemli ne önemsiz
- ☐ Önemsiz
- ☐ Çok önemsiz

8. Bugüne kadar çocuğunuz ya da çocuklarınız, hangi yaş aralığında iken Bebek ve Çocuk Bakım Odalarını kullandınız/kullanıyorsunuz ? Birden çok maddeyi işaretleyebilirsiniz (Bir ya da birden çok seçim yapabilirsiniz.)

- ☐ 0-1 yaş arası
- ☐ 1-2 yaş arası

- 2-3 yaş arası
- 3-4 yaş arası

9. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının sizce ZAYIF yönleri hangisi ya da hangileridir? (Bir ya da birden çok seçim yapabilirsiniz.)

- Fiziksel engellilere uygun olmayışı
- Mekanın alanının yeterli olmayışı
- Hijyen kurallarına uygun olmaması
- Aydınlatmanın yetersiz olması
- Güvensiz olması
- Havasız olması
- Mekandaki koltuk ya da sandalyenin rahatsız olması
- Birden çok kişi kullandığında çok sesli ve gürültülü olması
- Mekanda mahremiyetin olmaması
- Mekanda gerekli araç-gereçlerin olmaması
- Mekandaki tezgah ya da masanın boyuma uygun olmaması

10. Aşağıda adları geçen hangi tür yapılarda bulunan bebek ve çocuk bakım odalarını kullandınız/kullanıyorsunuz? (Bir ya da birden çok seçim yapabilirsiniz.)

- Restoran ve cafe
- Hastane
- Alışveriş merkezi
- Okul
- Havaalanı terminali
- Otobüs terminali ve durak
- Yürüyüş ve gezi alanları (Park ve bahçeler)
- Eğlence parkları, luna parklar
- Stadyum ve sahalar (futbol, basketbol ve tenis sahaları..)
- Müze

- Ofis binaları
- Konser ve panayır alanları

11. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odası kadın ve erkek kullanımına yönelik ortak alanda bulunuyor mu/muydu?

(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- EVET
- HAYIR

12. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında aşağıdakilerden hangileri var/vardı?

Birden çok maddeyi işaretleyebilirsiniz. (Bir ya da birden çok seçim yapabilirsiniz.)

- Koltuk ya da sandalye
- Bebek bezi değiştirme tezgahı
- Masa ya da sehpa
- El ya da biberon yıkamak için lavabo
- Sabun
- Kağıt havlu
- Ayna
- Çöp kutusu
- Bebek bezi için ayrı koku engelleyici çöp kutusu
- İçme suyu ve su ısıtıcısı (mama hazırlamak için)
- Yeterli aydınlatma
- İyi havalanmış bir ortam
- Soğuk tutma ve depolama için soğutucu dolap
- Süt sağma makinesi
- Metin

13. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının havalandırılması size yeterli gelir mi/geldi mi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- Çok yeterli

- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

14. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının ısısı size yeterli gelir mi/geldi mi? (Sıcak mevsimde serinletilmiş ve soğuk mevsimde ısıtılmış) (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

15. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım odalarının ses yalıtımı size yeterli gelir mi/geldi mi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

16. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının genel aydınlatması size yeterli gelir/geldi mi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

17. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında çocuğunuzun bezini değiştirirken ışık yeterli gelir mi/geldi mi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

18. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının temizliği sizce yeterli mi/miydi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

19. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bulunan mobilya, tezgah ve araç-gereçlerin temizliği sizce yeterli mi/miydi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

20. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bebek bezi atıkları için bulunan çöp kutusunun özellikleri (üstü kapalı ve koku sızdırmaz) yeterli mi/miydi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli

- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

21. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında yıkama alanının ya da lavabonun yüksekliği sizce yeterli mi/miydi? *(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)*

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

22. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bulunan sandalye ya da koltuk bebeğin karnını doyurmak, süt sağlamak ya da mama vermek için yeterli ve konforlu mu/muydu? *(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)*

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

23. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının bez değiştirme tezgahı çocuğunuzun boyu için yeterli genişlikte mi/miydi? *(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)*

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

24. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında bez değiştirme

tezgahının yüksekliği sizce yeterli mi/miydi? (Sadece bir seğeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

25. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında olası bir yangına

karşılık sizce yeterli önlem alınmış mı/mıydı? (Sadece bir seğeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok Yetersiz

26. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının bulunduğu yer

doğal afet (deprem, yağmur, kar, soğuk) ve kazalara karşı sizce güvenliği yeterli yerde mi/mıydı? (Sadece bir seğeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok Yetersiz

27. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarındaki nesneler

herhangi bir kazaya neden olmayacak (örneğin yuvarlatılmış köşeler, kaydırmaz döşeme vb..) şekilde yeterli güvenlik önlemleri alınmış mı/mıydı? (Sadece bir seğeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok Yetersiz

28. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında ihtiyaçlarınızı karşılarken kendinizi ve çocuğunuzu yeterli bir şekilde güvende hissettiniz mi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

29. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım odalarının düzeni çocuğunuzun ve sizin ihtiyaçlarınızı huzurlu bir şekilde gerçekleştirmeniz için yeterli mi/miydi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

30. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının emzirme alanında mahremiyetinizi sağlayacak önlemler (paravan, duvar ya da ayırıcı) sizce yeterli mi/miydi?

Alanı emzirmek için kullanan annelere yönelik soru. (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli

- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

31. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının alanı aynı anda birden çok kişinin kullanımı için yeterli mi/miydi ?

Lütfen kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odası birden çok kişi tarafından kullanılan türden ise cevap verin. (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

32. Kullandığınız Tek Kişilik Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının alanı sizce yeterli mi/miydi?

Bebek ve Çocuk Bakım Odası tek kişinin kullanıma yönelik ise cevaplayın. (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

33. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odaları, bebek arabası ile girmek ve hareket etmek için yeterli genişlikte mi/miydi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

34. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarının renkleri sizin estetik değerlerinize göre yeterli miydi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

35. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarındaki mekan öğelerinin (duvarlar, zemin, tavan, mobilyalar) malzemeleri, biçim ve dokuları sizin estetik görüşünüze göre yeterli mi/miydi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

36. Kullandığınız Bebek ve Çocuk Bakım Odalarında çocuğunuzun bez değişimini yaparken kullanılan ıslak mendil, kağıt havlu gibi malzemelere kolay ulaşabilmeyi sağlayan raflar ya da alanlar yeterli mi/miydi? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- ☐ Çok yeterli
- ☐ Yeterli
- ☐ Ne yeterli ne yetersiz
- ☐ Yetersiz
- ☐ Çok yetersiz

37. Bu anketin sorularını yanıtlarken Türkiye'deki hangi şehirde kullanmış olduğunuz bebek ve çocuk bakım odasını düşündünüz? Sadece şehir adı yazınız

38. Bu odaya eklenmesi gerektiğini düşündüğünüz özellikler ya da nesneler var mı?

ÖZGEÇMİŞ

1983 yılında İstanbul'da doğdu. 2002 yılında Burak Bora Anadolu Lisesi'nde lise öğrenimini; 2006 yılında Maltepe Üniversitesi Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık Bölümünde lisans öğrenimini tamamladı. 2010 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Ana Bilim Dalı İç Mimarlık Yüksek Lisans Programı'nda tamamladığı 'Ofis Mekanlarında Işık ve Renk İlişkisinin Görsel Konfora Etkisi' adlı tez çalışmasıyla Yüksek Lisans derecesini almıştır. 2011 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Ana Bilim Dalı İç Mimarlık Doktora Programındaki eğitimine başladı. 2006 yılından beri Maltepe Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak görev yapmaktadır. Evli ve bir çocuk annesidir.